

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

C

482,636

In Memory of
STEPHEN SPAULDING
1907 - 1925
CLASS of 1927
UNIVERSITY OF MICHIGAN

W. H. R. Co., N.Y.

2
25
29
201
177

Thomae:

Compensis.

De Smita-

tere: 6 6 6

gristi: 2 2

ibri: 1 6

Antuar: 2

Σ

241

. 29

221

1471

THE IMITATION OF CHRIST

THE
IMITATION OF CHRIST

BY

THOMAS À KEMPIS

*A Facsimile Reproduction of the First Edition
printed at Augsburg in 1471-2*

WITH AN INTRODUCTION

BY

CANON W. J. KNOX LITTLE, M.A.

LONDON
ELLIOT STOCK, 62, PATERNOSTER ROW, E.C.
1893

10

Stephen Spaulding, June 1922
 1000 1/2
 1000 1/2

INTRODUCTION.

HERE are several treatises belonging to the class of devotional theology, and meant to assist in the advance of the spiritual life, which are of the highest excellence, which come from the pens of great servants of God, and are valuable possessions of the Christian Church. Among these may be reckoned such works as St. Francis of Sales' *Devout Life* and Scupoli's *Spiritual Combat*—the one from France, the other from Italy; and in England such books as Law's *Serious Call*, or in poetry George Herbert's *Temple* and Keble's *Christian Year*. At the very head of all such works, however, and *facile princeps* in devotional literature, is the *Imitation of Christ*.

This wonderful book is—like the Divina Commedia—a landmark in the history of the human mind. It is impossible for anyone who habitually uses it, or seriously thinks upon the question, to doubt its unique position. *Securus judicat orbis terrarum* is a test which may be said to apply to it with entire appropriateness. From every part of Christendom, from devout persons belonging to different nationalities, and speaking in different languages; from those who are directly connected with some one of the Apostolically-ordered parts of the Church, as well as from those who belong to some one of the various bodies which are

more or less separated from her,—there is one general and unvarying acclaim of testimony bearing witness to the fact that wherever souls have any serious desire to serve and love God, they have felt the power of this marvellous book.

Although there has been considerable controversy in later times as to the authorship, and although some great names such as Mabillon and Cajetan have been arrayed on the side of the argument in favour of a Benedictine or other authorship of the book,—it may be fairly said that, on the whole, now the evidence is so overwhelming that there is what may be called an almost general *consensus* of belief that the author was none other than he whose name is so closely associated with it, viz., St. Thomas à Kempis. Those who are interested in the controversy, and, indeed, in the whole history of this wonderful little book, would do well to read—if they wish to go deeply into the subject—the works of Kettlewell* and of the Italian, Santini,† and, above all, that beautiful little book which summarizes excellently the results of all the histories and investigations on the subject, and which gives, in a handy form and sympathetic spirit, the most useful information, called *The Story of the “Imitatio Christi,”* by Leonard A. Wheatley.‡

Thomas à Kempis, whom, then, we may assume to have been the real author of the *Imitation*, was born of pious parents in the town of Kempen in A.D. 1380. After some years of early training, he came under the influence and teaching of the celebrated monastic community in Holland called the “Brothers of the Common Life.” His natural disposition appears to have been singularly in tune with the sweet, clear tone of charity and simplicity which distinguished that community. He spent seven years in diligent study,—never dissevered from devotion,—under the guidance of members of the Brotherhood at Deventer, and, in fact, sang in the

* *Thomas à Kempis and the Brothers of Common Life*, 2 vols., 8vo, London, 1882; and *Authorship of the ‘De Imitatione Christi,’* 1 vol., 8vo.

† *I Diritti di Tommaso da Kempis*, 2 vols., 8vo, Rome, 1879.

‡ Published by Elliot Stock, London, 1891.

choir of the principal church of that town, of which John Bohme—a close friend of the founder of the Brotherhood—was Vicar.

The Brotherhood of the Common Life was one of those monastic communities which *grew up* in a natural and healthy way from small beginnings to meet a real need. It was founded by Gerrard Groot, who was born at Deventer in 1340, and who after considerable success in the paths of learning, abandoned all thought of worldly advancement, in order more closely to serve God and his fellow-men. He was not, however, the only founder. Florentius Redewyn, who had been a Canon of the Cathedral of Utrecht, and possessed of considerable wealth, had been moved by Groot's simple and impressive teaching, and abandoned his preferments in order to join his friend. Together they formed a small band of earnest men at Deventer, who devoted themselves to help others by directing them in their studies, and by making copies of the Bible, and of the Breviary and Missal and of the writings of the saints, which was a charitable work at that time when printing had not yet been invented. These bound themselves together at first to live "a common life of good will." They were intent upon being "in the world but not of the world," and, as a matter of fact, they commended themselves and their teachings to others by their simple and sensible unworldliness. They encouraged one another, and helped those whom they could reach—to conquer self, to subdue and purify passion, to mortify self-will, and to live a simple, devout, but busy life, keeping God always before them. Idleness they discountenanced. They made copies of the Bible and other books. They tilled the ground and worked at useful handicrafts, and those of them who were ordained gave themselves to preaching and other clerical duties.

It had been the desire of Gerrard Groot to form, from the Brotherhood, a distinctly monastic establishment, and for this he prepared the way. He died of the plague, however, before his desire could be fully accomplished. His friend Florentius was

able to carry out his wishes, and *he* founded the celebrated monastery of Windesheim in 1386. Within comparatively few years after the foundation—so great a hold did this religious movement take on the minds of the men of that time—there were some five-and-forty, or more, religious houses in connection with it. The Brotherhood adopted the rule of St. Augustine, and their establishment became one class of Augustinian Canons Regular. They were in close sympathy with the Cistercians and Carthusians, whose spirit was much akin to their own. On the foundation of Windesheim some of the Brethren, both clerical and lay, remained for teaching and working purposes at Deventer. It was under the influence of these that Thomas à Kempis came in his early years, and he formed the most devoted attachment to the founder, Florentius. After his seven years of study he spent five years of novitiate in the Augustinian house of Mount St. Agnes, near Zwolle, of which his brother, John à Kempis, was at that time Prior. In the seventh year from his entry he was ordained to the priesthood, and devoted himself to the duties of the pulpit and the confessional, and to devotion and to the composition of religious treatises. He had taken his vows in A.D. 1406, and died in his 91st year in 1471. In those intervening years his life was a life of quietness, and work, and love.

There seems to have been only one serious external disturbance. He had been elected Sub-prior in 1425; some difficulties had arisen; the district had been placed under interdict by the Pope, and the Brothers for the time had been driven out of their monastery. For some fourteen months or so Thomas had been absent in consequence, during which time he attended his brother in his serious illness. On his return he found a new Sub-prior in his place, and he entered quietly on the life of an ordinary monk. In A.D. 1448 he was again elected to that office, and he continued to fill the place from that time until his death. It is clear from the writings of a contemporary historian that he won the respect and love of all, and that many were drawn to the

monastery at Mount St. Agnes by admiration for the Sub-prior. We have every reason to believe that he was a man who, by the grace of God, to a marvellous degree practised what he taught. He was, like many thoroughly devout men, of extraordinary *diligence*. The contemplative life, and indeed a deeply *religious* life, has been sometimes contrasted in thought with the *active* life. This contrast, up to a certain point, seems to be justified by Our Lord's saying as to Mary and Martha. There have been, of course, examples of some who have exaggerated their duties of *devotion* at the expense of their duties of *action*. On the whole, however, this is only a proof that there has been, in such, an insufficient sense of devotion. Very holy men have been enabled to hold the balance more true, and at any rate the danger of the Western mind—especially in our own times—does not seem to lie in this direction. Those who are inclined to think of St. Thomas à Kempis as *merely* a recluse, and given to meditation, should remember his great *diligence* and the earnest advice which he has given to monks on this subject. In his *Life of Florentius* he advises the novices “never to be altogether idle, but to be either reading, or writing, or praying, or meditating, or labouring on something for the good of the community.” We learn that he himself had a quick eye and a skilful hand, and that he wrote out the Bible in four volumes, and many other works, for the use of the monastery.

Those who thoughtlessly, and from prejudice, and without examining carefully the condition of the Middle Ages, decry the monastic system of the Past, are—often all unconsciously—guilty of grave ingratitude. The monasteries, especially the Benedictine houses, and these Augustinian foundations, have preserved to us the Holy Scriptures and the great classical authors both of Greece and Rome and of the European nations, including our own. As printing was not then invented, humanly speaking all, or most of these, must have perished but for the diligence of the monks. Then, again—and the Brothers of the Common

Life are no exception to this—when the outside world was in a state of continual strife, and the poor subjected to cruelty and oppression, it was such houses as these which both gave opportunities for peace and devotion and the cultivation of religion and literature, *and* which afforded protection to the poor.

In this monastic quietude,—which lent itself admirably not only to prayer and meditation, but also to useful toil, — St. Thomas à Kempis formed that character which made it possible — under God's blessing — to produce such a work as the *Imitation*.

It seems to have been the custom of the Brothers to make collections of helpful teachings from the Bible and the Fathers. These books of extracts Gerrard Groot had recommended to the Brethren of his community. They were called *Rapiaria*, and there are several examples of them. To this practice of "*collections*" we owe probably at least the *form* of the *Imitation*. The *Imitation* really consists of four treatises. The name by which the book is now known was, in fact, the title of the first of the four. In the first two the intention seems to be to teach the blessedness of the Christian life by giving the reader counsels which are "useful to a spiritual life," and those which are calculated to "draw us to the inner life." The third treatise, it is believed, is probably that generally known as the *fourth* book. It deals with the subject of the Holy Eucharist, the benefits of which can be *fully* entered into by those alone who have learnt the lesson of the first two treatises. The fourth treatise, now called "the third book of the *Imitation*," is of greater length, and treats of the deeper spiritual things concerned with "inward consolation."

The *Imitation* may be said to be the outcome, humanly speaking, at once of the scholasticism and mysticism of the Middle Ages. Scholasticism did its own good work, and helped to the development of an *exact* theology. The scholastic movement—like other movements—had its faults, and ran wild,

and became, as we should say, "high and dry." From this, mysticism was in one sense a reaction. It was a movement of souls to seek and know by experience those deep spiritual truths of which exact theology is the precise outward statement and safeguard. Mysticism, too, had its weak points at last. Its danger was to degenerate into dreaminess or fancifulness, and *Quietism* afterwards illustrated this danger. Human nature is the same at all times, and subject to the same or similar perils. In our own country a careful and exact theology showed a tendency to become *hard*; while *spiritual* revivals showed at last a tendency to become fanciful or unreal. The mysticism of the *Imitation* escapes these dangers. It is based upon an *exact* theology; it is deeply spiritual; its spiritual teaching, whilst tender and unearthly, is eminently practical and strong. This is proved from the unquestionable fact—without going further—that this little book has been the dearest and most helpful companion to "all sorts and conditions of men"—to the most energetic and practical, as well as to the most retired, in every age and country since it first was written.

The first characteristic, then, which strikes us about it is its power of leading us into the deeper spiritual truths without forgetting the safeguards of exact theological thought. In this connection it is, perhaps, well to notice that fault has been found with the *Imitation* on the ground—so it is said—that it encourages a kind of spiritual selfishness. This charge seems to me to be quite without foundation. It is a charge indeed not unlikely to suggest itself in days like our own, when there is a tendency to make Philanthropy do entire duty for Christianity. In one sense, of course, Religion may be said to be selfish; but if religion is accused of *selfishness*, in the usual sense of that word, a fallacy lurks in such a statement. Man, to be true to his higher nature, *must* have an end before him, and *must* make for that end. Man must live for some object. *The* object of life—the only one which can satisfy at once thought, and will, and affection—is God.

To love God is to have the highest reward. To do this is to deny "self" in a thousand ways. To do this, however, may be called—by what is practically a misuse of language—"selfishness." "The self-existent, the all-perfect Being," so it has been well said, "could not surround Himself with creatures who were to find the final satisfaction of their various powers and instincts in something other than Himself. He is the End of all beings, as He is the Centre and Source of all existences, by an inevitable necessity, because He is God." And again the same writer well expresses this truth when he says : "To take really a wise forethought for the spiritual self—to act and to refrain from action accordingly—is to be truly disinterested as well."* This *kind* of selfishness is taught in the *Imitation*, but this *kind* of selfishness is Christianity. No man can help others in the Christian religion unless he himself first is a sincere Christian. Men are not powerful by what they *say*, or what they *do*, unless they are first powerful by what they *are*. Our Lord Himself said, "What shall it profit if a man gain the whole world and lose *himself*?" The charge of selfishness cannot be sustained against the *Imitation*.

Another characteristic is this : the author of the *Imitation* has fully grasped the truth—so often forgotten—that to *imitate* Christ is not to follow our Master in accidental resemblances, but to govern our lives by His spirit and temper under entirely different conditions. Men have wrecked their faith or have been carried into wild extravagances before now by contemplating—in a narrow and despairing spirit—the apparently yawning gulf which opens between the teachings of the Sermon on the Mount and the forms and arrangements of later society. The severe and serious sayings of Christ remain as admonitions and ideals, but Providence and History, and the Development of Society, and the arrangements and interpretations of the Catholic Church, are also revelations of the Will of God, and the author of the *Imitation* saw clearly the great truth that to imbibe the Spirit of

* The late Dr. Liddon : sermons preached in St. Paul's Cathedral, August 26th, 1877, and again December 1st, 1878.

Christ under the varying conditions which are endorsed by these forms of revelation and to apply it diligently to altered circumstances *is* to follow Christ.

Another characteristic is the following—so it seems to me. This wonderful saint realized that Christianity is *not only* a system of consolation, but that it is also a serious rule, that there is such a thing as the “Law of Christ.” For this reason, this beautiful little book is a healthy antidote to the wild antinomianism of modern religious systems. As Christians, we cannot think and act and speak just as we like. There is such a thing as *the Truth*. To hold *the Truth* not only leads to, it is part of, the Christian state of mind. Thought and affection and action—*i.e.*, intellect and desire, and the expression of both in deed—these for a Christian must be disciplined, and placed under the Rule of Christ. This the author of the *Imitation* saw and felt.

Such forces as these, however, would not be sufficient, without something more, to move and control mankind. A landscape may be exactly drawn, and its facts may be exactly stated, and yet such drawing or such statement will never bring home the *whole* truth about it, or place the details in precise proportion or exact perspective, unless some attention is paid to *atmosphere*. The *atmosphere* of the Christian life is *Love*. Exact theology and the Rule of Christ are valuable, indeed they are necessary; but, as applied to mankind, they are disjointed, they may even become repulsive, unless surrounded by the atmosphere of *Love*. This was the interior spirit of the Lord's life. This is the being and texture of the life of God. To learn *this* is the reason for living at all. To teach *this* is the justification of the existence of the Catholic Faith and the Catholic Church. The very temper of the *Imitation*—even in its most severe and trenchant sayings—is Divine Charity. To open it anywhere is to breathe the air of Heaven, and to be raised above the common world, right up into communion with God, with a sweet sense and a perfect certainty that there is no

mere sentimentality, or unreality, or straining too far, or—that “*prima materia* of the Devil”—*Cant*, but the real, solid, serious fact of beautiful and spiritualized human Love going out towards God and, for God’s sake, towards man.

If there be any truth in this, such a book was sure to command the suffrages of mankind, and so it has done. “*Anima naturaliter Christiana*”—“The soul is by nature Christian”—is the expression of a great truth. Let men be ever so overcome by sin or carried away by prejudice, they are so great, they come from such a parentage, and they have before them such a destiny, that the deep truths of Life and God must find a response in their souls. The *Imitation* has been loved and is loved by those who have used it, really because, like all great works of genius—but super-eminently of religious genius—in dealing, as it does, with the highest things, it expresses the yearning of human souls. The soul—whatever half-way houses it finds in earthly things—is yearning for God:

“L’onda dal mar divisa
Bagna la valle e ’l monte,
Va passegiera
In fiume,
Va prigioniera
In fonte,
Mormora sempre, e geme
Fin che non torna al mar :
Al mar, dov’ ella nacque,
Dove acquistò gli umori,
Dove da’ lunghi errori
Spera di riposar.”*

* Metastasio—*Artaserse. Atto Terzo, scena prima, ad fin :*

“Waters from the sea upturn
The valleys and the mountains lave,
Down rushing rivers calling
From prisoned fountains falling,
They murmur and they rave
With passion for the main,
From whence they came in cloud and rain,
Hearing its voice for long in vain,—
The mighty main where they were born,—
Far from the lands their drops have worn,—

So wrote Metastasio—thinking of the longing of an exile for his country—so men have felt—in thinking of the soul's longing for its Heavenly Father's Heart as its own true Home—but no man—not among the inspired writers of the sacred Scriptures—has ever expressed this so fully and so perfectly as the author of the *Imitation*.

Then again—as is natural enough in the saints—for while *pietists* may be foolish, *saints* are always sensible—this little work is a perfect handbook of the common-sense of eternity. That common-sense is taught us in St. John's Gospel; and the *Imitation*, with its teaching of true unselfishness and love of God, is after all only an expansion, illuminated by genius and goodness—of the saying of the Divine Teacher: "If any man wills to do His Will, he shall know,"*

It remains to remind the reader of the enormous number of manuscripts and editions through which this wonderful little work has passed. The large number of religious houses which, as we have seen, were so soon connected with the first great monastery of the Brothers of the Common Life, together with the fact of their close connection—which we have noticed—with the Cistercians and Carthusians—accounts, as it has been felt, for the wide circulation, even during St. Thomas's life-time, of the *Imitation*. This, indeed, is one proof that it was written by him; but this wide circulation would never have taken place had it not been for the remarkable character of the book itself. Nevertheless, the number of MSS. of the *Imitation* existing is enormous. Some of these are undated, but the larger number are dated. The controversy alluded to above would probably never have arisen, had they all been *signed*. *Ama nesciri*, however—*love to be unknown*—was the motto of the Brothers of the Common Life, and St. Thomas à Kempis—like all the great servants of Christ—

Wherein, when all their wand'rings past,
They long to lose themselves at last."

—The above translation has been kindly written for me by the Duke of Argyll.

* St. John vii. 17.

was prepared to "let his light shine" when God was glorified thereby, but, as far as possible, *himself* to sink out of sight, and to lead the hidden life. The MSS., then, are multitudinous; still more multitudinous, if possible, are the printed editions and translations. This book has been translated again and again into every modern language. The invention of printing gave it, of course, a still wider circulation than the most vigorous efforts of diligent copyists could have done. And here it gains another slight glory. It is one of the earliest books ever printed. The first edition (the *editio princeps*) was printed by Günther Zainer, at Augsburg, about 1471 or 1472. St. Thomas was then living. The interest of the present volume—to which this is a slight introduction—lies in this—that it is a careful and exact reproduction of that first printed edition. Mr. Elliot Stock has already done much for the *Imitation*. Nothing, however, that he has done hitherto can surpass in interest this beautiful and careful reproduction of the first printed presentation of this wonderful little work.

To literary men the *Imitation* may be recommended as a noble example of that simplicity and perfection of *style* which is a mark of the highest genius. To thoughtful theologians it comes home as a work of true religion based upon a careful and exact theology. To deeply religious souls it approaches with a tender touch of a well-known hand—the hand of Christ—which can lead them on to higher things. To the way-worn and the weary it appeals by its simple and straightforward teaching of a life of peace, even here, to those who seek God. To *all* men, if they use it, it must speak of the better things for which their souls are longing; it must remind them that, while they should make efforts to advance in goodness, those efforts—even with the grace of Christ—must be "toilsome and incomplete," but that

"God's greatness flows around our incompleteness,
Round our restlessness, His rest."

W. J. KNOX LITTLE.

HOAR CROSS VICARAGE,
All Saints' Tide, 1893.

Incipit libellus consolatorius ab instructōe deuotoꝝ
Cuius primū capitulū est de imitatione xpī et contemptu
damni vanitatum mundi. Et q̄dam totū libellum
sic appellant scilicet libellum de imitatione xpī. sicut
euangelium Mathi appellatur liber generacōis ihu
xpī. Et q̄ in primo capitulo fit mentio de generacōe
xpī scōm carnem

Incipit primum capitulum

Qui sequit me nō ambulat in tenebris dic
dñs. Hec sunt verba xpī q̄b̄ admonem
q̄tenus vitam eius et mores imitemur si
velim⁹ veraciter illumiari et ab oīceitate
cordis liberi Summū igit studiū nūm sit i
uita ihu meditari. Doctrina xpī. dēs doctrinas scōꝝ
precellit. et qui spm dei habent. ibi manna absconditū
inueniunt. Sed ɔtingit q̄ multi ex frequenti auditu
euangelij patium desiderium sentiunt. quia spiritū
dei non habent. Qui autem vult plene et sapite xpī
verba intelligere. oportet vt totam vitam suam illi
studeat ɔformare. Quid prodest tibi alta de trinitate
discutere. si careas humilitate vnde displiceas sancte
trinitati. Vere alta verba non faciunt sanctum et
iustum. sed virtuosa vita efficit hominem deo carum
Opto magis sentire compunctionem qm scire eius
diffinitionem. Si scires totam bibliam exterius et
omnium philosophoꝝ dicta. qd totum preceller. sine
caritate et gratia dei. Vanitas vanitatum et omnia
vanitas p̄ter amare deū et illi soli huius. Ista ē sūma
sapientia per contemptum mundi tendere ad celestia.
Vanitas igitur est diuitias pituras querere et in
illis sperare. Vanitas q̄ est honores mundi ambire
et in altum se extollere. Vanitas est carnis desideria
sequi et illa desiderare. Vnde post mortem oportet
grauiter puniri. Vanitas est longam vitam optare
et de bona vita non curare. Vanitas est presentem
vitam solum attendere et q̄ futura sunt non peruidere.

Vanitas est diligere qđ cum oī celeritate transit. et illuc non festinate vbi sempiternū gaudium manet **M**emento freq̃nter illius prouerbij qđ non satiabitur oculus visu. nec impletur auris auditu **P**roinde ergo cor tuū ab amore visibiliū abstrahere ⁊ ad inuisibilia te transferre **N**am sequentes suam sensualitatem maculant conscientiam et perdunt dei gratiam.

De humili scire sui ipsius **C**aplm secundum
Omnis homo naturaliter scire desiderat **S**ed scientia sine timore dei quid importat. melior est profecto humilis rusticus qui deo seruit q̃ superbus philosophus qui se neglecto cursum celi confiderat. **Q**ui bene seipsum confiderat et cognoscit sibiūpsi vilescit nec laudibus delectatur humanis. **S**i sciam omnia que in mundo sunt et non essem in caritate. quid me inuaret coram deo qui me iudicaturus est ex facto. **Q**uietce animo sciendi desi. deo quia magna inueniunt ibi distractio ⁊ exceptio **S**cientes libenter volunt videri et sapientes dici. **M**ulta sunt que scire par. vel nihil anime prosunt. **E**t valte insipiens est qui aliquibus vanis intendit magis q̃m hīs que saluti sue deserviunt. **M**ulta verba non faciant animam sed bona vita refrigerat mentem et pura conscientia magnam prestat ad deū efficiētiā. **Q**uanto plus et melius scis tanto grauius in te iudicaberis. nisi enim sanctius vixeris. **N**oli ergo extolli de ulla arte vel scientia. sed potius time de data tibi noticia **S**i tibi videtur qđ multa scis et satis bene intelligis. scito tamen qđ sunt multo plura que nescis **N**oli altum sapere sed ignorantiam tuam magis fatere **Q**uid vis te alicui p̃ferre cum plures totiores te inueniantur et magis in lege p̃iti **S**i vis vtiliter aliquid scire et discere. ama nesciri et pro nihilo reputari. **H**ec est altissima ⁊ vtilissima lectio suiūpsi. vera cognitio et despectio. de seipso nihil

aut deuotus heremita Depe meliores in estimatione
hominum grauius perditati sunt propter nimiam suam confidentiam
Vnde multum utilius est ut non careant penitus
temptationibus. sed sepius impugnentur ne nimium securi
sint ne forte in superbiis elueantur. ne etiam ad extiores
solaciones licentius declinent. O qui nunquam infortuna
licentiam quereret et qui nunquam cum mundo se occuparet
qui bonam conscientiam seruaret O qui omnem vanam
solicitudinem amputaret et solum diuina ac salutaria
cogitaret et totam spem suam in deo constitueret qui
magnam pacem et quietem possideret Nemo dignus
est celesti consolatione. nisi qui diligenter se exercuerit
in sancta operatione. Si vis cordetenus opungi intra
cubile tuum et excludere tumultum mundi sicut scriptum est
In cubilibus vestris conpugimini In cella inuenies
quod refores sepius ammitteres. Cella continuata
dulcescit et male custodita tedium generat. Si in
principio tue conuersionis bene eam incolueris et
custodieris erit tibi postea dilecta amica et gratissimum
solacium. In silentio et quiete proficit anima deuota et
discit abscondita scripturarum Ibi inuenit fluentia lacrimarum
quibus singulis noctibus se lauet et mundet ut
creatori suo tanto familiarior fiat quanto longius ab
omni seculari tumultu regit Qui ergo se abstrahit a
notis et amicis appropinquabit sibi deus cum angelis
sanctis. Melius est latere et sui curam agere quam se neglecto
signa facere. Laudabile est homini religioso raro
foris ire. fugere. videri. nolle etiam homines videre
Quid vis videre quod non licet habere. Transit mundus
et concupiscentia eius Trahunt desideria sensualitas ad
spaciandum sed cum hora transierit. quod nihil grauitatem
conscientie et cordis dispositionem importat. Letus exitus
triste sepe reditum parit. Et leta vigilia serotina triste
mane facit. Sic omne gaudium carnale blande
intrat sed in fine morietur et punit Quid potest alibi

videre quod hic non videt. Ecce celum et terra et omnia elementa
nonne existis via facta sunt. Quid potest alicubi videri
quod diu sub sole potest permanere. Credis forsitan satiari sed
non poteris perungere. Si cuncta videres peritia quod esset
nisi vana visio. Tena oculos tuos ad celum in excelsis et
terra per peccatis tuis et negligenciis. Dimittite vana vanis
tu autem intende illis quod tibi precepit deus. Claude super te
ostium tuum et voca ad te deum deum tuum. Mane cum eo in
cella quod non inuenies alibi tantam pacem. Si non exisses nec
quicquam te rumoribus audisses melius in deo pace permanisses.
Et quod noua te aliquanto delectant audite. Sed exere
et inde turbationem quodis tollerate.

De compunctione cordis Cap. xxi.

Si vis aliquid perficere per tua te in timore dei et
noli esse nimis liber. Sed sub disciplina cohibe
omnes sensus tuos. nec inepte te tradas leticie.
Da te potius ad cordis compunctionem et inuenies reuocem. Com
punctio nostra deo parit. quod dissolutio cito perire consuevit.
Vix est quod homo vix potest in hac vita perfecte letari quod suum
exilium considerat. et tam multa peccata anime sue pensat propter
lenitatem cordis et negligenciam defectum nostrum non
sentimus dolores anime nostre. Sed sepe vane ridemus quanto
merito flere deberemus. Non est vera libertas nec bona
leticia nisi in timore dei cum bona conscientia. Felix
est qui potest abicere omne impedimentum deuotionis
et ad unionem se redigere sancte operationis. Felix
qui a se abdicat quicquid suam scientiam maculare potest
vel grauare. Certa viriliter consuetudo consuetudine
vincitur. Si tu scis homines dimittite ipsi bene
dimittent cetera facta facere. Non attrahas tibi eos
aliorum. nec te implices causis maiorum. Habe spe
oculum primo super te et amoueas te specialiter pre
omnibus dilectis tuis. Si non habes fauorem hominum
noli ex incoe tristari. sed hoc sit tibi graue quia non
habes te satis bene et circumspecte sicut decet seruum

tenere. et de alijs semper bene et alta sentire. Magna
sapia est et perfectio si videris aliq̃ apte peccare vel aliq̃
guia peccare. tamen nō debes te meliorem estimare.
q̃ nescis qm̃ diu possis in bono stare. Omnes fragiles
simus sed tu neminem teip̃o fragiliorem tenebis

De doctrina veritatis Cap. iij.

Helix est quem veritas p se docet nō p figuras
errores inscutes s̃ sicuti se habet. Nra opinio
et n̄ sensus fallit et modicu videt Quid preest
magna cavillatio. et obscuris et multis rebo de quib̃
non arguem̃ in iudicio. q̃ ignoravimus. Grandis
insipientia q̃ neglectis utilib̃ et necessarijs ad salutē
aie vltro intendi curiosis et damnosis. oculos habentes
non videmus et qd̃ cure nobis de gentib̃ et speciebo
Cui eternum verbum loquit̃ a multis opinionibus
expeditur. Ex quo verbo omnia et vnū loquunt̃ oia
Hoc ē principiu q̃ et loquitur nobis. Nemo sine illo
intelligit aut recte iudicat cui omnia vnum sunt. et
omnia ad vnum trahit. et oia in vno videt. stabilis
in corde p̃t esse et in deo pacificus pmanere. O veritas
deus eterne fac me vnum tecum in perpetua caritate.
Tacet me sepe multa legere et audire. In te totum
est quod volo et desit̃ero. Lateant omnes doctores.
sileant vniuersę creature in conspectu tuo tu solus mihi
loquere. Quanto aliq̃s magis tibi vnitus et interior
simplificatus fuerit. tanto plura et altiora sine labore
intelligit. q̃ desuper lumen intelligencie accipit pur̃
simplex et stabilis spiritus in multis operibus non
dissipatur. q̃ omnia ad dei honorem opatur et in se
ociosus ab oī p̃pria inquisitione esse nititur. Quis te
magis impedit et molestat. quam tua immortificata
affectio cordis. Bonus et timor̃ homo prius opa sua
intus disponit que foris agere debet. nec illa trahunt
eum ad desideria vitiose inclinationis. sed ipse re-
flectit ea ad arbitrium recte rationis. Quis habet

fortius certamen quod qui nititur vincere seipsum. et hoc
deberet esse negotium. nam et cuiuslibet hominis vincere
seipsum cotidie seipso fortius fieri atque in melius
aliquid proficere. Dispositio in hac vita quondam imper-
fectionem habet sibi annexam. Et omnis speculatio nostra
quodam caligine non caret. humilis tui agnitio certior
via est ad deum quam profunda scientie cognitio. Non est
culpanda scientia aut quelibet simplex rei noticia quam
bona est in se et sancta et ad deum ordinata. Sed preferenda
est semper conscientia bona et virtuosa vita. Quia vero
plures magis student scire quam bene vivere. Ideo sepe
errant et pene nullum vel modicum fructum ferunt. Quod si
tantam adhiberent diligentiam ad extirpanda vitia et
virtutes inserendas sicuti admonendas questiones
non fierent tanta mala et scandala in populo nisi tanta in
cenobijs dissolutio. Certe adueniente die iudicii non
queretur a nobis quod legimus sed quod fecimus. nec quod bene
diximus sed quod religiose viximus. Dic mihi modo ubi
sunt omnes illi domini et magni quos bene nouisti. dum
adhuc uiuant et in studijs florent. Nam eorum
prebendas alij possident et nescio utrum de eis recogitat.
In vita nostra aliquid uidebantur esse et de illis modo
tacet. Quod quod cito transit gloria mundi et concupiscentia eius.
Utinam vitam eorum penitus recogitassent. et vita scientie
eorum concordasset. tunc bene studuissent et legissent.
Quoniam multi pereunt per vanam scientiam in seculo qui
pauca curant de seruitio dei. Et quod magis eligunt magni
esse quam humiles. Ideo euascent in cogitationibus suis.
Vere magnus est ille qui magnam habet caritatem.
Vere magnus est qui in se parvus est et pro nihilo
omne culmen honoris ducit. Vere prudens est qui
terrena arbitratur ut steterit ut christum lucrificet. Et
vere bene totus est qui dei voluntatem facit et suam
voluntatem relinquit.

De prouidentia in agendis.

Cap. iiij.

Non est credendū oī verbo nec instindū. s̄. caute
et longaniter res est scōm deum ponderanda
Procholoꝝ sepe malū facilius q̄ bonū et alio
creditur et dicitur. Ita infirmi sumꝰ s̄. p̄fecti viti nō
facile credunt oī enarranti q̄ sciunt hūanaz infirmi-
tatem ad malum p̄cliuemꝰ in verbis satis labilem.
Magna sapientia est non ēē precipitem in agendis
nec pertinaciter stare in p̄p̄is sensibꝰ. Ad hanc etiā
p̄tinet non q̄buslibet verbis hoīm credere nec audita
vel credita mox ad alioꝝ aures effundere. Cū sapiēte
et consciencioso viro consiliū habeat quere potius a
melioꝝe instrui q̄ tuas adiunctiones sequi. Bona
vita facit hoīm sapientem scōm deū et expertum in
multis. Quanto quis in se humilis fuerit et deo sub-
iectior tanto in omnibꝰ erit sapientior et pacatior.

¶ De lectione sanctarꝰ scripturarꝰ Cap. v.

Veritas ē in scriptis sanctis q̄renda nō eloq̄n-
tia. Vis scriptura sacra ex spū debet legi quo
facta est Querere debemus potius utilitatem
in scripturis q̄ subtilitatem sermonis. Ita libenter
deuotos et simplices libros legere debemus sicut altos
et profundos. Non te offendat auctoritas scribentis
vtrum parue vel magne litterature fuerit. sed amor
pure veritatis te trahat ad legendum. Non queras
quis hoc dixerit sed quid dicatur attende. honores
transcunt sed veritas communi manet in eternū. Sine
personarꝰ acceptione varijs modis loquitur nobis
deus. Curiositas nostra sepe nos impedit in lectione
scripturarum cum volumus intelligere et discutere
ubi simpliciter esset transeundum. Si vis profectū
haurire lege humiliter simpliciter et fideliter. nec
vnq̄ velis habere nomen scientie Interroga libenter
et audi tacens verba sanctorum. nec displiceant tibi
parabole seniorum sine causa enī non profecuntur.

¶ De inordinatis affectionibꝰ Cap. vi.

Quanto cunctis homo aliquid inordinate appetit
statim in se inquietus fit. Superbo et auarus
nunquam quiescit. pauper et humilis spiritu in multitudine
pacis conuersantur. Homo qui nec dum in se perfecte
mortuus est cito temptatur et uincitur in uis et uili
tebo. Infirmus in spiritu et quodammodo adhuc carnalis
ad sensibilia inclinatus. difficulter potest se a terrenis
desiderijs ex toto abstrahere. Et ideo sepe habet tristi
ciam cum se subtrahit. leniter etiam redignatur si quis ei
resistit. Si autem persecutus fuerit quod concupiscit statim ex
reatu conscientie grauatur. et sentit passiones suas. que
nihil iuuat ad pacem quam quesiuit. Resistendo igitur
passionibus inuenit uera pacem cordis. non autem fruendo
eis. Non est ergo pax in corde hominis carnalis. nec in
hominis exterioribus. sed in secreto spirituali.

V De uana spe et elatione fugienda. Cap. vii.

Amus est qui spem suam ponit in hominibus
in creaturis. non te pudeat alijs frui amore
Iesu christi in hoc seculo pauperem uideri. Non stes super
teipsum. sed in deo spem tuam constitue. Fac quod in te est deus
ad eam bone voluntati tue. Ideo non confidas in tua
scientia. vel cuiusque uiuentis astucia. sed magis in dei
gratia. que humiles adiuuat. et de seipso presumentes
humiliat. Ne gloriaris in diuitijs si assunt. nec in
amicis quod potentes sunt. sed in deo qui omnia prestat. et
seipsum super omnia dare desiderat. Non te extollas de magni
tudine vel pulchritudine corporis. quia modica infirmitate
corrumpitur et defecatur. Non placeas tibiipsum. de
abilitate et ingenio tuo. ne displiceas domino cuius est
totum quicquid naturaliter boni habes. Non te reputes
alijs meliorem. ne forte coram deo deterius habearis. qui
bene scit quicquid est in homine. Non supbias de opibus
bonis. quia aliter sunt iudicia dei quam hominum. cui
sepe displicet quod hominibus placet. Si aliquid
boni habueris. crede de alijs meliora. et humilitatem

osceres. Non nocet si te oibus supponas. Nocet autē plurimum si vni te ipponas. Rugis pax cum humili zelus autem et indignatio in corde superbi.

De cauenda nimia familiaritate Cap. viij.

Non oī hoī reueles cor tuū. s; cū sapiente et timēte deū age cāz tuā. Cū iuueib; et exneis carus esto. Cū diuitib; noli blādiri; corā magnatis nō libenter appareas. Cū huilib; et simplicib; cū deuotis. cū morigeratis sociare; et q̄ deuocōis s; p̄tracta. Nō sis familiaris alicui mulieri. s; in q̄i rēs bonas mulieres deo commendā. Soli deo et angelis eius opta familiaris esse; et hoīm noticiam deuota. Caritas habenda est ad omnes; s; familiaritas nō expedit. Quantog; accidit vt p̄sona ignota ex bona fama luceat; cui; tñ p̄ntia oculos intuentium obfuscat. Putamus aliq̄nto alijs placere ex communicatione nr̄a. et incipimus magis displicere ex mox improbitate in nobis osiderata.

De obedientia et subiectione Cap. ix.

Volte magnū ē in obedientia stare sub prelato uiuēt sui iuris non ēē. Melio tucius est stare in subiectōe; q̄ in prelata. Meli s; sub obediētia magis ex necessitate; q̄ ex caritate. et illi penaz habent et leniter murmurant; nec libertatē m̄tis acq̄rent; nisi ex toto corde p̄pter deum se subiciant. Curte hic vel ibi nō inuenies quietē; nisi in huili subiectōe sub prelati regimine. Imaginatio locorum et mutatio; multos fefellit. Vex est q̄ vnusquisq; libenter agit pro sensu suo; et inclināt ad eos magis qui se cū sentiunt. Sed si deus ē inter nos; necesse ē vt relinq̄mus. etiam q̄ntog; n̄m sentire; p̄pter bonum pacis. Quis ē ita sapiens; q̄ omnia plene scire p̄t; ergo noli nimis in sensu tuo osiderari; sed velis etiam libenter alioz sensū audire. Si bonū est tuū sentire; et hoc ip̄m p̄pter deū dimittis; et alium sequeris; magis in te proficies. Audiui enim sepe secutius esse audire; et accipe consilium q̄m dare;

Potest enī contingere vt bonum sit vnicuiq; sentire.
sed nolle acquiescere alijs cum illud ratio aut causa
postulat signum est superbie et pertinacie

¶ De cauenda superfluitate verbor

Cap. x.

Queas tumultū hoīm quantū potes. Multū
·n· impedit ēdatē seclatiū negotior vel gestorū
etiā si simplici intencōe pferant. Cuius ·n· inq̄nari
vairate et captiuari. Vellē me pluries tacuisse et inter
hoīes nō fuisse. S; q̄te tā libenter loq̄m et inuicē fabu-
lari. cū tñ raro sine lesiōe sciencie ad silentiū redimē.
Hecō tñ libent loq̄m ·q̄ p mutuas locucōes ad inuicē
solati q̄timus. et diuersis cogitationib; fatigatū
reluari optamus. Et multū libenter de his q̄ multū
diligim; vel cupimus. vel q̄ nobis ōia sentim; libet
loqui et cogitare. S; proptoloz sepe inaniter et futilē
Nāq; h; exterior solatio interioris et diuine solationis
non modicum detrimentū est. Hecō vigilandū est et
orandū ne t̄ps ociose p̄t̄seat. Si loqui licet et expedit
que edificabilia sūt loq̄re. Malus vsus et negligentia
p̄fēt; nū multū facit ad incustodiā oris n̄i. Fluat
tñ non par ad profectum sp̄ualem. deuota sp̄ualium
collatio maxime vbi patet sp̄u in deo sibi loquantur.

¶ De pace sibi acq̄renda et zelo proficiendi. Cap. xi.

Quā possemus pacem habere si nō vellemus
nos cum aliorū dictis aut factis que ad n̄as
curā non spectant occupare. Quomodo p̄t ille
diu in pace viuere qui alienis curis se immiscet. Qui
occasione forissecus q̄cuq; par vel raro se intinsec; colligit.
Bū simplices quōq; ipi multā pacē habebūt.
Quare q̄daz sanctorū tā p̄feti et contemplatiui sūt
q̄ omnino mortificare seipsos ab omnibus terrenis
delictis studuerunt. Et ideo totis medullis cordis
deo inherere atq; libere sibi vacare potuerunt. Nos
nimiū occupamur proprijs passionib; et de t̄nsecijs
nimis sollicitamur. Raro etiā vnum vitiū p̄fete

vincimus? ad pfectū cotidianū nō attendim? Iam
 frigidi & tepidi remanem? Si essemus nobilissimi
 pfecte mortui? interius mīme implicati? tūc possem?
 etiam diuina sapere de celesti contemplacōe aliquid
 experiri. Totum et maximū impedimentū estq; non
 sumus a passionib; et concupiscencijs liberius pfecta;
 sctōz viam conamur ingredi. Quāto etiā modicū
 aduersitatis occurrat nimis cito reiciū? ad hūanas
 solationes puerim. Si niteremur sic viti fortes stare
 in peccatō pfecto auxiliū dñi sup nos viderem? de celo
 Ipse etenim certantes et de sua grā sponte paratus ē
 adiuuare qui vobis certandi occasiones procurat vt
 vincam. Si tantū in istis exteriorib; obseruantijs
 pfectū religionis ponim? cito finē habebit reuocō
 nra. Sed ad radicem secutim ponamus vt purgati
 a passionib; pacificā mentem possideamus. Si omni
 anno viciū extirpauimus cito viti pfecti afficeremur.
 Sed modo cōtio sepe sentim? q; meliores & puriores
 in principio conuersionis nos fuisse inuenimus qm
 post multos annos professionis. Feruor pfectus
 noster cotidie deberet crescere. Sed nunc pro magno
 victurū quis primi feruoris ptem posset retinere. si
 modicā violentiā faceremus in principio? tū cuncta
 postea possemus facere cū leuitate et gaudio. Graue
 est assueta dimittere. Sed grauius ē contra propriā
 voluntatem ire. Sed si non vincis parua et leuia qm
 superabis difficiliora? Resiste in principio inclinacōni
 tuelet mala? & disce consuetudinem ne forte paulatī
 te ducat ad maiorem difficultatem. Q si aduoceres
 quantam tibi paceret alijs leticiam faceres te bene
 habento. puto q; sollicitior esses ad spūlem pfectum.

De utilitate aduersitatis Cap. xij.
Bonū vobis est q; aliquanto habemus aliq;
 s auitates et strarietates q; sepe hoīes ad cor
 reuocant quatenus se in exilio cōgnoscat. si

habebimus\ne bonum felicitatis nostre perdamus.
Multi quunt temptaciones fugant & unus induunt in
eas.p sola fuga non possumus vincere & p patientiam
et veram humilitatem oibus hostibus efficiunt fortiores.
Qui exterius tantummodo dedinatur radicem eucllet
pax proficiet. Imo citius ad uia temptaciones reuertunt
& peius sentiet. Paulatim & p patientiam cum longanimitate
deo iuuante melius superabis. qm cum duritia et
inopportunitate propria. Depius accipe consilium in
temptacione. cum temptato noli durius agere. s. solati-
tionem ingere. sic tibi optates fieri. Inicium omniu
malay temptationu. inconstancia animi est. et parua ad
deum confidentia. q. sicut navis sine gubernaculo hinc inde
a fluctibus impellitur. Ita homo remissus et suum
propositum deserens. varie temptatur. Ignis probat ferrum
et temptacio homines iustum. Nescimus sepe quid possumus.
h temptacio aperit quid sumus. Vigilandum tamen est
principue circa iniciu temptationis. q. facilius tunc hostis
vincitur. si ostium mentis nullatenus intus sumitur.
Sed extra limen statim ut pulsauerit illi obuiatur.
Vnde quidam dixit. Principis obstaculo mediana
patur. Nam primo occurrit menti cogitacio simplex.
Deinde factis imaginatio. postea delectacio & motus
prauus. et assensio. Sic paulatim ingreditur hostis
malignus ex toto. dum illi non resistitur in principio.
et quanto diucius ad resistendum quis torpuerit.
tanto in se cotidie fit debiliores. et hostis contra cum
potencior. Quidam in principio conuersionis sue
grauiores temptaciones paciuntur. quidam autem in fine.
quidam vero quasi per totam vitam suam male habent.
Nonnulli satis leuiter temptant. istam diuine ordina-
tionis sapiam et equitatem. q. statum et meritum hominum
pensat. et cuncta ad electorum suorum salutem preordinat.
Itaque non debemus desperare cum temptamur. Sed eo
frequentius deum exorare. quatenus dignetur in omni

tribulacōe nos adiuuare. q̄ utiq; scōm bñi pauli apli
dñm. talem faciet cū temptacōe puentū. ut possimus
sustinere. Hūiliemur ergo aīas n̄as s̄b manu dei in
oī temptatione et liberacōe. q̄ hūiles spū liberabit.
saluabit et exaltabit. In tribulacōe ibi et temptacōe
probat̄ hō quantū proficiet ibi maius meritum
existit. virtus melius patet. Nec magnū est si hō
sit deuotus et feruidus. cū grauitatem non sentit. s̄ si
tpe aduersitatis patienter se sustinet. spes magni pro-
fectū erit. Et quidā a magnis temptacōe custodiūt
et a paruis cotidianis sepe vincunt. ut sicut hūiliati
nunq̄m de seipsis in magnis confidunt. qui in tam
modicis vincuntur et infirmantur.

De temerario iudicio

Cap. xiiij.

Ad teipm oculos reflecte et aliorū facta caueas
iudicare. In iudicando alios hō frustē laborat.
epius errat et peccat leuiter. Seipm vero iudi-
canto et discuciendo sp̄ fructuose laborat. Sic res nob̄
cedi ē sic de ea frēq̄nter iudicam? Nam vez iuditiū
ppter priuatū amorē facilius p̄dimus. Si deus ēet sp̄
pura intentio desiderij n̄r̄i nō tā facilius turbareim̄ p
resistentia sensus n̄ri. s̄ sepe ab intra aliqd̄ latet. Vel
etiā ab eē ostendit. Quod nos etiā ppter trahit. Multi se
ip̄os occulte q̄runt in reb; q̄s agūt et nesciūt. Vident
etiā in bō pace stare. q̄n res sunt p̄ eorū velle et scire.
Si aut̄ aliter sit q̄ cupiunt. statim mouentur et tristes
fiunt. ppter diuersitates sensuū et opinionū. satis
frēq̄nter oriuntur dissensiones inter amicos et ciues.
inter religiosos et deuotos. Antiq̄ osueto difficulter
dimittit et relinquit. et vlt̄ p̄prium vidē nemo libenter
ducitur. Si cōi tue magis inuiteris. vel industrie q̄m
virtutis. subiectiue. xpi ihesu raro et tarde eris homo
illūiatus. q̄ deus vult sibi perfecte nos subijci. et oēm
cōnē per inflammatum amorē transcendere.

De operibus ex caritate factis

Cap. xv.

Pro nulla re morietur pro nullius hominis dilectione
 aliquod malum est faciendum. Sed pro utilitate indu-
 gentis bonum opus est aliquando libere immutandum.
 aut etiam pro meliori est mutandum. Hoc enim factum opus
 bonum non destruit sed in melius commutatur. Sine caritate
 opus eternum nihil prodest. Quicquid autem ex caritate
 agit quantumcumque non putum sit et respectum totum efficitur
 fructuosum. Magis siquidem deus pensat ex quanto quis agit
 quam quantum facit. Multum facit qui multum diligit. Multum
 facit qui rem bene facit. bene facit qui magis communitati
 quam sue voluntati seruit. Sepe videtur esse caritas et est
 magis carnalitas. quia carnalis inclinatio propria
 voluntas spes retributionis affectus commoditatis. nunc
 abesse volunt. Qui verum et perfectam caritatem habet in
 nulla re seipsum querit sed dei gloriam solummodo in omnibus
 fieri desiderat. Nulli etiam invidet quod nullum privatum
 gaudium amat. si in seipso vult gaudere sed in deo super omnia
 bona optat beneficiari. Nemini aliquod boni attribuit sed
 tollit ad deum a quo omnia fontaliter procedunt in quo omnes sancti
 fruibilibus quiescunt. Qui autem scintillam vere caritatis habet
 profecto omnia terrena plena esse vanitatis sentiet.

De sufferentia defectuum aliorum Cap. xvi.
Que homo in se vel in alijs emendare non
 valet debet patienter sustinere. donec deus
 aliter ordinet. Cogita quod sic forte melius est
 pro tua probatione et patientia sine qua non sunt multa
 ponderanda nostra merita. Debes tamen pro talibus impe-
 dimentis supplicare ut deus dignetur tibi subvenire
 ut possis benigne portare. Si quis semel vel bis am-
 monitus acquiescit noli cum eo contendere sed totum deo
 committe ut fiat voluntas eius et honor in omnibus servis
 suis qui scit bene mala in bonum convertere. Unde
 pateriens est intollerantio aliorum defectus et qualescunque
 infirmitates. quod et tu multa habes quod ab alijs oportet
 tollerari. Si non potes te talem facere qualem vis!

quomodo potes alium habere ad tuum beneplacitum. Libenter
habemus alios perfectos. sed tamen proprios non emendamus defectus;
Volumus quod alij stricte corrigantur et nos ipsi tamen corrigi
nolumus. Displicet larga aliorum licentia et tamen nolumus
nobis negari quod petimus. Alios restringi per statuta volu-
mus et ipsi nullatenus patiri cohiberi amplius. Hic
ergo patet quod ratio primum nunc sic nos ipsos pensamus.
Si essent omnes perfecti quid tunc haberemus per deo pati ab
alijs? Nunc autem deus sic ordinavit ut discamus alter alium
onera portare et nemo sine defectu. nemo sine onere.
nemo sibi sufficiens nemo sibi satis sapiens; Sed oportet
nos invicem portare et solari pater et adjuvare in statu et
admonere. Quante autem virtutis quod quis fuerit melius patet
occasione adversitatis. Occasiones namque hominem
fragilem non faciunt sed qualis sit ostendunt.

De monastica vita Cap. xvij.

Oportet ut discas teipsum in multis frangere si
vis pacem et concordiam cum alijs tenere. Non est
pulchrum in monasterijs vel in congregacione habitare
et ibi sine querela conversari et usque ad mortem fidelis
permanere. Beatus qui ibidem bene vivit et fideliter consummat.
Si vis debite stare et proficere teneas te tamquam exultem
et peregrinum super terram. Oportet te stultum fieri
propter christum. si vis religiosam ducere vitam habitus et
conversacio monachi faciunt et confectum. sed mutacio moris
et integra mortificacio passionum verum faciunt religiosum.
Qui aliud querit quam pure deum et anime sue salutem non
inveniet nisi tribulationem et dolorem. Non potest etiam
diu stare pacificus qui non nititur esse minimus et
omnino subiectus. Ad serviendum venisti non ad regnandum.
Oportet patiendum et laborandum scias te esse vocatum non
ad otia dum vel fabulandum. Hic ergo probantur
homines sicut autum in fornace. Hic nemo potest stare nisi
propter deum ex toto corde se voluerit humiliare.

De exemplis sanctorum patrum Cap. xviii

Intuere sanctorum patrum viuida exempla in quibus vera perfectio refulsit et vixitis quantum sit et pene nihil quod nos agimus. Deum quid est vita nostra si illis fuerit operata. Sancti et amici Christi domino seruiuerunt in fame et siti in frigore et nuditate in labore et fatigatione in vigiliis et in ieiuniis in orationibus et sanctis meditationibus in persecutionibus et obprobriis multis. Quod multas gentes tribulationes passi sunt apostoli martires confessores et virgines et reliqui omnes qui vestigia Christi voluerunt sequi. Nam animas suas in hoc mundo perierunt ut in eterna vita eas possiderent. Quod strictam et arctam vitam sancti patres in heremo duxerunt quod longas et graues temptationes pertulerunt quod frequenter ab inimico vexati sunt. quoniam crebras et seruidas orationes deo obtulerunt. quoniam rigidas abstinentias egerunt. quoniam magnam zelum et feruorem ad spiritualem perfectum habuerunt quod forte bellum aduersus dominationem viciis gesserunt quod puram et rectam intentionem ad deum tenuerunt. Per diem laborabant et noctibus orationi diuine vacabant. Quoniam laborantibus manibus. tamen ab oratione mentibus minime cessabant. De tempore vtiliter expendebant. Omnis hora ad vacandum deo breuis videbatur. Et pro magna dulcedine contemplationis etiam obliuioni tractebatur necessitas corporalis refectionis. Omnibus diuitiis dignitatibus honoribus amicis et cognatis renuntiabant. Nil de mundo habere cupiebant. Vix necessaria vite sumebant. Corpori etiam seruire in necessitate solebant. Pauperes ergo erant rebus terrenis sed diuites valde in gratia et virtutibus foris egebant sed intus gratia et consolatione diuina reficiebantur. Mundo erant alieni sed deo proximi et familiares amici. Sibi ipsis videbantur quasi nihil et huic mundo despecti sed erant in oculis dei preciosi et electi. In vera humilitate stabant in simplici obedientia vivebant. In caritate et patientia ambulant.

in spū. et iteo cotidie pficiebantur apud deū magnas
grām obtinebāt. Dati sūt in exemplū oīb; religiosīs
et plus puocare debent nos ad pficiendū q̄ tepitōz
nūs ad relaxandum. O q̄ntus seruoꝝ oīm religiosōz
in principio sue sancte institutionis fuit. O quanta
deuocio oꝝionis. q̄nta emulatio virtutum. q̄ magna
disciplina viguit. q̄nta reuerentia et obedientia sub
regula in omīb; refoꝝuit. Testantur adhuc vestigia
relicta. q̄ vere viti sancti et perfecti fuerunt. qui tam
strenue militantes mundū suppetitauerunt. Nam
magnus putatur. Si q̄s cōsgressor nō fuerit. Si q̄s q̄
accepit cum patientia tollere potuerit. O t̄p̄is et
negligentie status nūq̄ tam cito declinam; a p̄sano
seruoꝝ. et iam tēdet viuere p̄e lassitudine et torpore.
Vtiam in te penitus non dormitet profectus vir-
tutum. qui multa sepius exempla vidisti deuotolum

¶ De exercitijs boni religiosi Cap. xix.

Uita boni religiosi oīb; virtutib; pollere debet.
ut sit taliter interius q̄lis vixet hoīb; exteri.
Et merito multo plus debet ēē interius q̄ q̄
tenui solisq̄ inspector noster est deus. quem sumope
reuereri debemus. ubicunq; fuerimus. et tanquam
angeli in aspectu eius munde incedere. Oī die renouare
debemus p̄positum nūm̄ et ad seruorem nos excitare.
quasi hodie primū ad ouersionē venissem; et dicere.
Adiuua me dñe deus meus in bono p̄posito et scō
seruicio tuo. et da mihi nunc hodie p̄fete incipere. q̄
nihil est q̄ hōtenus feci. scōm p̄positum nostrum
cursum p̄fectus nostri et multa diligentia opus ē bñ
pficere volenti. Q̄ si forte p̄ponens sepe deficit. quid
ille qui raro aut minime vix aliqd p̄ponit. Vtq̄
tñ modis contingit desertio p̄positi. leuis obmissio
exercitiōz. vix sine aliquo dispendio transit. Iustoz
p̄positum in gratia rei potius q̄m in p̄pria sapientia
dependet. in quo semper confidunt quicq̄d arripiunt

Nam hō pponit sed deus disponit nec est in hōie via
eius . s̄ sue pietatis causa aut fraternę dilectionis et
utilitatis pposito qñq̄ ōsuetum obmittit̄ exercitium
facile posset postea recuperari . Si aut̄ tedio animi aut
negligētia facilliter relinquitur satis culpabile est . et
noxiū senciē Conem̄ q̄ntum possum̄ adhuc leuiter
deficiam̄ in multis . S; tñ aliqd̄ certi s̄ pponendū est
et illa p̄cipue que amplius non impediunt exteriora
n̄ra et interiora p̄ter nobis scrutanda s̄ et ordināda
q̄ utraq̄ expediunt ad profectū . Si non continue te
vales colligere saltē interdū et ad min⁹ semel in die
mane et vesp̄e ¶ Mane p̄pone vesp̄e discute mores tuos
qualia hodie fuisti in verbo ope et cogitatione . quia
fœlitas deum sepius in his offendisti et peccatum .
Attinge te sic vit̄ foris 3̄ diabolicas neq̄cias . frena
gula et postea facilius frenabis oēs carnis inclinacōz
Nunq̄ sis ex toto ociosus . aut legens . aut scribens .
aut orans aut meditans aut aliquid utilitatis pro
omni laborans . corporalia tñ exercitia discrete sunt
agenda nec oībus equaliter assumenda . Que non
s̄ omnia non sunt foris ostendenda . nam in secreto
tuā exerceantur priuata . Cauendū tñ est ne piger sis
ad omnia et ad singularia promptior Sed expletis
integre et fideliter debitis et in cunctis si iā vlt̄ vacat
redde te tibi pro ut deuotio tua desiderat . Non omnes
possunt habere vnū exercitiū . Sed aliud istud aliud illi
magis deservit . etia; pro temporis congruentia diuersa
placent exercitia . quia alia in festiuis . alia feriatis
magis sapiunt diebus . Alijs indigemus tempore
temptationis et alijs tempore pacis et quietis . Alia
cū temptamur libet cogitare et alia cum leti in dño
fuerimus . Circa principalia festa renouanda sunt
bona exercitia et sanctorum suffragia feruentius im
ploranda . De festo in festum p̄ponere debemus qui si
tunc de h̄ seculo migraturi sumus ad eternū festum

prouenti. Ideoq; sollicite nos pparare debem? in tpo
 deuotis et deuocius conuersari. atq; oēs obseruantias
 strictius custodire tanq; in breui premium laboris nū
 a deo recepturi. Et si dilatum fuerit credamus nos
 min? bene pparatos atq; adhuc indignos tate glieq;
 reuelabitur in nobis tpe pefinito. Et studeamus nos
 melius ad exitū pparare. Būs huus ait euangelista
 Lucas. Quam cū venit dñs inuenit vigilantē. amen
 dico vobis sup omnia bona sua constituet cum

De amore solitudinis et silentij Cap. xx.

OVere aptū tps vacandi tibi et de beneficijs dei
 bene cogita. Melin? curiosa. tles plege matias
 q; spundōz magis pstant q; occupacōz. Si te
 straxeris a supfluis locucōibz et ociosis circuncionibz
 necnon a vanitatibz ac rumoribz audiendis. inuies
 tps sufficiēs ac aptū p bonis meditacōibz insistēdis.
 Maximi sanctorū vitabant humana consōcia vbi
 poterant et deo in secreto viuē eligeabant Dixit qdam
 Quociens inter homines fui minor homo redij hoc
 sepius expimur quanto diu pfabulamur. Facilius
 et tucius est omnino tacere q; verbo excedere. Facili?
 est tōmi latere qm foris se posse sufficienter custodire
 Qui igitur intendit ad interiora et spūalia peruenire
 oportet eū cum ihesu a turba declinare. Nemo secure
 apparet nisi qui libenter latet. Nemo secure loquitur
 nisi qui libenter tacet. Nemo secure pcest. nisi qui
 libenter subest. Nemo secure precipit. nisi qui libenter
 obedit didicit. Nemo secure gaudet. nisi consciencie
 bone testimonium habeat. Vemp tamen sanctorū
 securitas plena timoris dei extitit. nec eo minus
 solliciti et in se humiles fuerunt. quia magis virtu-
 tibus et gratia enituerunt. Drauoz autem securitas
 ex superbia et presumptione oritur et in fine in de-
 ceptionem sui vertitur. Nunquam promittas tibi
 securitatem in hac vita q̄uis bon? vitaris renobita

dei et deuotum religiose conuersari Vtilius est sepe et
securius q̃ homo non habeat multas consolationes
in hac vita precipue sc̃m carnem Tamen q̃ diuinas
consolationes non habemus aut rarius sentimus
nos in culpa sumus q̃a compunctionem cordis non
querimus . nec vanas consolationes et externas
omnino abijcimus . Cognosce te indignum diuina
consolatione . s̃ magis dignum oī tribulatione . Quāto
hō est p̃fecte op̃undus tunc grauis et amarus est et
totus mōs . Bonus hō sufficientē inuenit matrem
tolēdi et flendi Siue . n . se cōsuetet siue de p̃mo penset
scit q̃ nemo sine tribulatione hic uiuit . Et quanto
strictius se cōsuetet tanto amplius tolet . Materie
iusti doloris et interne op̃undionis sunt vitia et p̃c̃a
n̄ra quibz ita inuoluti iacemus ut raro cēstia con-
templari valeamus . Si frequentius de morte tua
quaz de longitudine uite cogitares . non dubium q̃
seuencius te emendares . Si etiam futuras inferni
siue purgatorij penas cordialiter perpenderes . creto q̃
libenter laborem et dolorem sustineres et nihil rigoris
timeres Sed quia ad ea ista non transiunt et adhuc
blandimenta amamus . Ideo frigidi et valde pigri
in tempe remanemus . Depe est inopia spiritus unde
tam leuiter conqueritur miserum corpus . Ora ergo
humiliter ad dñm ut tibi det op̃undionis spiritum
et dic cum p̃beta Ciba . me dñe pane lacrimatum et
potum da mihi in lacrimis in mensura

De consideratione humane miserie

Ca . xxiij .

Miser es vbicunq̃ fueris et quocunq̃ te uertas
nisi ad teum te conuertas . Quid turbaris
quia non succedit tibi sicut vis et desideras .
Quis est qui habet omnia sc̃m suam voluntatem .
nec ego nec tu nec aliquis hominum sup̃ terrā Nemo
est in mundo sine tribulatione aliqua siue angus-
tia . siue Rex sit siue Papa . Quis est qui melius

habet utique qui pro deo aliquid pati valet. Videtur miseri
imbecilles et infirmi. Ecce quoniam bonam vitam ille homo
habet. quod diues. quod magnus. quod potens et excelsus. Sed
attende ad celestia bona. et videbis quod omnia ista
bona temporalia nulla sunt sed etiam valde incerta et
magis grauantia. quia nunquam sine sollicitudine et
timore possidentur. Non est felicitas hominis habere
temporalia ad habundantiam. sed sufficit ei mediocritas.
Vere miseria est vivere super terram. Quanto homo
voluerit esse spiritualior. tanto presens vita fit ei
amarior. quia sentit plenius et videt clarius humane
corruptionis defectus. Nam comedere. bibere. vigilare
tormentum. quiescere et laborare et ceteris necessitatibus
nature subiacere. Vere magna miseria est et afflictio
homini deuto. qui libenter esset liber et absolutus
ab omni peccato. Valde enim grauatur interiore homo
necessitatibus corporalibus in hoc mundo. Unde
propheta deuote rogat quatenus liber ab istis esse
valeat dicens. De necessitatibus meis erue me domine.
Sed ve non cognoscentibus suam miseriam. et
amplius. Ve illis qui diligunt hanc miseriam et
et corruptibilem vitam. Nam quidam hanc in terram am-
plectuntur. licet etiam vix necessaria laborando aut
mendicando habeant ut si possent semper hic vivere de
regno dei nichil curarent. O insani et infideles corde
qui tam profunde in terrenis iacent. ut nil nisi terrena
sapiant. sed miseri adhuc in fine grauiter sentient.
quoniam vile et nichilum erat quod amauerunt. Sancti
autem dei et omnes deuoti amici christi non attendunt
que carni placuerunt nec que in hoc tempore florue-
runt. sed tota spes eorum et intentio ad eterna bona
anhelabat. Locum desiderium ipsorum ferebatur ad
mensuram et inuisibilia ne amore visibilium traher-
entur ad infima. Noli frater amittere confidentiam
proficiendi ad spiritualia. Adhuc habes tempus et

horam q̄re vis procrastinare p̄positū tuū Surgit et in
 instanti incipe et dic. Nunc t̄ps est faciendi. nūc t̄ps
 est pugnaudi. nunc t̄ps est emendandi. Quāto male
 habes ⁊ tribularis tunc t̄ps est p̄merendi. S; te t̄nsire
 p̄ ignem et aquā anteq̄ venias in refrigeriū nisi tibi
 vim feceris viciū non superabis. Qm̄ diu istud fragile
 corpus gemimus sine p̄cō esse non possumus nec sine
 tedio ⁊ dolore vivere libenter haberem⁹ ab oī miseria
 quietem. sed q̄ per peccatū perdidimus innocentia; et
 amisimus verā beatitudinem. Ideo oportet nos tenē
 patientia; et expectare dei misericordia; donec t̄nsit
 iniquitas haec et mortalitas absorbeat a vita. O q̄nta
 fragilitas hūana que p̄ona est ad vitia hodie con-
 fiteris peccata et cras itez perperas confessa. Nunc
 proponis cauere ⁊ post horā magis agis quasi nihil
 proposuisses. Merito ergo nosip̄os hūiliare possum⁹
 ne vnq̄m aliquid magni de nobis sentire velimus.
 quia tam fragiles et instabiles sumus. Cito etiam
 potest perdi per negligentia; quod multo labore vir-
 tantem acquisitū est per gratia;. Quid fiet de nobis
 adhuc in fine qui te ip̄estim⁹ taz mane de vobis si
 sic volumus declinare ad quietem quasi iā pax sit et
 securitas cū adhuc non appareat vestigiū vere sancti-
 tatis in nostra conuersatione. Vnde opus esset q̄ ad
 huc instrueremur itez tanq̄ homi nouicij ad mores
 optimos si forte spes esset de aliqua fut̄a emendatiōe
 et maiori profectu spirituali

De meditatione mortis

Ca. xxiij.

Alte cito hic tecū erit factū Vide aliter quo-
 moto te hic habeas. Hodie homo est et cras
 non comparet. Cū autem sublat⁹ fuerit ab
 oculis etia; cito transit a m̄te. O ebetudo et
 duritia cordis hūani q̄ solum presentia meditatur
 et futura magis non p̄uidet. Sic te in oī facto
 et cogitatu debes tenere quasi esses statū moriturus.

Si bonam conscientiam haberes non multum mortem timeres. Melius esset peccata cauere quam mortem fugere. Si hodie non es paratus cras quomodo eris. Cras est dies incerta. Et quid scis si castitas habebis. Quid prodest diu viuere cum pauper emendatur. Ach longa vita non semper emendat sed sepe culpam magis auget. Vtinam per vnam diem essemus bene conuersati in hoc mundo. Multi annos computant conuersionis sed sepe paruus est fructus emendationis. Si forniculosum est mori forsitan periculosius est diu viuere. Beatus qui horam mortis sue semper ante oculos habet et ad moriendum cotidie se disponit. Si vidisti aliquando hominem mori cogita quia et tu per eandem viam transibis. Cum mane fuerit puta te ad vespem non peruenturum. Vespere autem facto mane non audeas tibi polliceri. Semper ergo paratus esto et taliter viue ut nunquam te imparatum mors inueniat. Multi subito et inprovisum moriuntur nam hora qua non putatur filius hominis venturus est. Quanto illa hora extrema venerit multum aliter sentire incipies te tota vita tua preterita et valde dolebis quod tam negligens et remissus fuisti. Quam felix et prudens qui taliter nunc nititur esse in vita qualis optat inueniri in morte. Dabit namque magnam fiduciam moriendi perfectus contemptus mundi. seruens desiderium in virtutibus proficiendi. amor discipline. labor penitentie. promptitudo obedientie. abnegatio sui. et supportatio cuiuslibet aduersitatis pro amore Christi. Multa bona potes operari dum sanus es sed infirmatus nescio quid poteris. Pauci ex infirmitate emendantur sicut et qui multum peregrinantur trito sanctificantur. Noli confidere super amicos et proximos. nec salutem tuam in futurum differas quia homines obliuiscuntur tui citius quam estimas. Melius est nunc tempestiue preuicere et aliquid boni premittere quam super

auxilio aliorum sperare. Si nō es mō sollicitus pro tēpō /
quis erit pro te sollicitus in futuro? Nunc tēps ē valde
preciosū. Sed proculdoloꝝ qđ hoc vtilius non expendis /
in quo promereri valeas vnde eternaliter viuas. ve-
niet quanto vnā diem vel horā pro cōdatione
desiderabis? nescio an impetrabis. Eja hūc te qñto
piculo te poteris liberare? te qm̄ magno timore eripe
si moto semp̄ timoratus fueris et suspensus de morte.
Stude nunc taliter viuere vt in hora mortis valeas
potius gaudere qm̄ timere. Disce nunc mori mūdo /
vt tunc incipias viuere cum xp̄o. Disce nunc omnia
contempnere vt tunc libere possis ad xp̄m pergere.
Castiga nunc corpus tuum per penitentiā vt tunc
certā valeas habere p̄sentia. Ach stulte qđ cogitas
te victurū diuiciū nullum diem habere securum. Qm̄
multi sē decepti et insperate de corpore extrahi. Quo-
dens audisti a dicentibus. quia ille gladio occidit.
ille submersus est. ille ab alto ruens cecidit. ille
manducato obrigit. ille lucento finem fecit.
Alius igne. alius ferro. alius peste. alius latrocinio
interijt. et sic finis omnium mors est. et vita hominis
tanq̄m vmbra subito transit. Quis memorabitur
tui post mortem? et quis orabit pro te? Age age nunc
hūc quicquid agere potes. quia nescis qñto morie-
ris. nescis quicquid post mortem tibi sequitur. Dum
tēps habes aggrega diuitias immortales. Preter salutē
tuā nichil cogites. solum que dei sunt cures. Fac
nunc tibi amicos. sanctos dei venerando et eorū actus
imitando vt cum defeceris in hac vita illi te recipi-
ant in eterna tabernacula. Verua te tanq̄m peregrinū
et hospitem super terram ad quem nichil spectat de
mundi negocijs. Verua cor tuum liberum et securum
sursū erectū ad deū. qđ non habes hic manen-
tem ciuitatem. Illuc preces et gemitus cotidianos
dirige cum lacrimis. vt spiritus tuus mereatur

ad deum post mortem feliciter transire

De Iudicio et penis peccatorum

ca. xxiij.

Tu oſto reſpice ſine et q̄liter añ diſtictū iudicē ſtabis
cui nihil ē occultū q̄ muneribz nō placat ſi excuſacōes
recipit . ſed quod iuſtū eſt iudicabit . **O** miſerrime et
inſipiens peccator quid reſpondebis deo . om̄ia mala
tua ſcienti qui interdū ſormites vulum hominis irati
vt quid non premitis tibi in die iudicij quāto nemo
poterit per alium excuſari vel defendi ſed vnusquiſq̄
ſufficiens onus erit ſibi ipſi . **N**unc labor tuus erit
fructuoſus . fletus acceptabilis . gemitus exaudibilis
color ſatiffactorius et purgatiuus . **M**agnum habet
et ſalubre purgatiuū paciens homo . qui ſuſcipiens
iniurias plus tolet de alterius malitia qm̄ de ſua
iniuria . qui pro contrariantibus ſibi libenter cecit . et
ex cōte culpas indulget . qui veniam ab alijs petere
non retardat . qui ſacilius miſerec̄ q̄ iras ſcitur . q̄ ſibi
ipſi violentiā frequenter facit et carnē om̄io ſp̄ui ſub
iugare conat̄ . **M**elius eſt moto p̄gare peccata et vitia
reſecare q̄ in futuro purganda reſuare . **V**ere noſ ipſos
decipimus per inordinatū amorem quem ad carnem
habemus . **Q**uid aliud ignis ille deuorabit niſi pec
cata tua . **Q**uanto amplius nunc tibi ipſi patas et
carnem ſeq̄ris . tanto durius poſtea lues et maiorem
materiā comburendi ſeruas . **I**n quibz bō peccauit in
illis grauius p̄nietur . **I**bi accidioſi ardentibus ſci
mulis purgentur et guloſi ingenti ſiti et fame cruci
abuntur . **I**bi luxurioſi et voluptatum amatores
ardenti p̄ce et ſetito ſulphure perfundent̄ et inuidioſi
p̄ce tolore vllulabunt ſicut canes furioſi . **N**ullū viciū
eſt quod ſuū propriū cruciatū non habebit . **I**bi
ſuperbi oī oſuſione replebuntur et auari miſerrima
egeſtate arceabuntur . **I**bi erit vna hora grauior
in pena . qm̄ hic centum anni ſunt in amariffima
penitencia . **I**bi nulla requies eſt . nulla conſolatio

dānatis. Hic tñ interdū cessat a laboribꝫ atqꝫ aicōꝝ
fuit solacijs. Esto mō sollicitus ⁊ dolens pro peccatis
tuis vt in die iudiciꝝ securus sis cū beatis. Tūc n. iusti
stabūt ī magna ostancia aduersꝫ eos qui se angustia-
uerunt et represserunt. Tunc ille stabit ad iudicandū
qui moto se subicit humiliter iudicijs homīnū. Tunc
magnam fiduciam habebunt pauper et humilis. et
pauēbit vndiqꝫ superbus. Tunc videbitur sapiens in
hoc mōdo fuisse qui pro xpō didicit stultus et despectꝫ
esse. Tunc placebit oīs tribulatio patienter perpassa ⁊
oīs iniquitas oppilabit os suum. Tunc gaudebit oīs
deuotus et merebit oīs irreligiosus. Tunc plus exul-
tabit caro afflicta qꝫ si in delicijs semp fuisset nutrita.
Tunc splendeat habitus vilis ⁊ obtenebrescat vestis
subtilis. Tunc plus laudabitur paupculū comichū
qꝫ deauratum palacium. Tunc plus iuuabit ostans
patientia qꝫ omnis mundi potencia. Tunc amplius
exaltabitur simplex obedientia qꝫ oīs secularis astucia.
Tunc plus letificabit pura et bona conscientia. qꝫ
cōcta philosophia. Tunc plus ponderabit contemptus
diuitiarꝫ qꝫ totus thesaurus terrigenarꝫ. Tūc magis
consolaberis super deuota oratione qꝫ super delicata
conmestione. Tunc potius gaudebis de seruatō silen-
tior qꝫ de longa fabulatione. Tunc plus valebunt
sancta opera qꝫ multa pulchra verba. Tūc plus
valebit stricta vita et ardua penitencia. qꝫ omnis
delectatio terrena. Discā te nunc in modico pati vt
tunc valeas a grauioribus librari. Hic primo proba/
quid tunc posses pati postea. Si moto modica passio
te tam impatientem efficit / quid iehenna tunc faciet.
Ecce vere non potes duo gaudia habere. Hic delec-
tare in mūdo / et postea regnare cum xpīsto. Si
vsqꝫ in hodiernū diem sp in honoribꝫ et voluptatibꝫ
vixisses / qui totum tibi profuisset. si te in instanti
mori contingeret. Omnia ergo vanitas preter amare

deus et illi soli fuisse Qui ergo deus ex toto corde amat.
nec mortem nec supplicium nec iudicium nec infernum metuit
quod perfectus amor semper ad deum accessum facit. Quem autem
delectat adhuc peccare non mirum si mortem et iudicium
timeat. Bonum tamen est ut si nec deus amor a malo te re-
uocet saltem timor iehennalis coherceat. Qui vero
timorem dei postponit diu in bono stare non valebit
sed diaboli laqueos citius incurret

De frequenti emendatione totius vite nostre Ca. xxv.

Ero vigilans et diligenter in dei sententia te-
rebre et cogita frequenter ad quid uenisti aut
seculum reliquisti. Nonne ut deo uiueres et
spiritualis fieres. Igitur ad perfectum serueas. quia
mercedem laborum tuorum recipies nec erit tunc amplius
color aut timor in finibus tuis. Odium nunc la-
boribus et magnam requiem. imo perpetuam letitiam
inuenies. Si tu permanseris fidelis et seruus in agere
deus proculdubio erit fidelis in retribuendo. Spem
bonam retinere debes quod ad palmam peruenies et securi-
tatem capere non oportet ne transieris aut elatus fias.
Cum quidam anxius inter spem et metum frequenter
fluctuaret et quadam vice merore confectus in cele-
stia ante quoddam altare se prostrauisset hec intra se
recoluit dicens. O si scirem quod adhuc persequutus
essem statimque audiuit intus responsum diuinum.
Quod si hoc scires quid facere velles fac nunc. quod tunc
facere velles et bene securus eris. Mox consolatus et
confortatus diuine se commisit voluntati et cessauit
anxia fluctuatio. Noluitque curiose inuestigare. ut
sciret que sibi essent futura. sed magis studuit inquirere
que esset voluntas dei beneplacens. et perfecta ad
omne opus bonum inchoandum et perficiendum. Spem in
domino et fac bonitatem ait Propheta et inhabita
terram et pascetis in diuicijs eius. Vnus est qui multos
a profectu et frequenti emendatione retrahit. Horror

difficultatis seu labor certaminis. Enimuero illi maxi-
me pre ceteris in virtutibus proficiunt qui ea que sibi
magis onera sunt et grauiora vitiorum vincere nituntur. Nam
ibi homo prius proficit et gratiam meretur ampliore[m] ubi
magis seipsum vincit et in spiritu mortificat. Sed non omnes
habent eque multum ad vincendum et moriendum
diligens tamen emulatores valentiores erit ad proficiendum
etiam si plures habeat passiones quam alius bene mo-
rigeratus. minus tamen seruens ad virtutes. Duo
specialiter ad magnam virtutem iuuant. videlicet
se subtrahere violenter ad quod natura vitiose incli-
natur et feruenter instare pro bono quo amplius
quis indiget. Illa etiam studeas magis cauere et
vincere que tibi frequentius in alijs displicent. Vbi
perfectum tuum accipias ut si bonum exemplum videas
vel audias ad imitandum accendaris. Si quid autem
reprehensibile consideraueris caue ne idem facias aut si
aliquando fecisti citius emendare studeas. Sicut oculus
tuus alios considerat sic interim ab alijs notaris.
Quoniam dulce et iocundum est videre seruitos et deuot-
os fratres bene morigeratos et disciplinatos. Quoniam
triste est et graue videre inordinate ambulantes qui
ea ad que vocati sunt non exercent. Quoniam nocuum
est negligere sue vocationis propositum et ad non
omissa inclinare sensum. Memor esto accepti propositi
et imaginem crucifixi prepone tibi. Bene verecun-
dari potest inspecta vita domini nostri ihesu Christi
et nec dum magis illi te conformare studuisti. licet
diu in via dei fuisti. Religiosus qui se intente et de-
uote in sanctissima vita et passione domini exercet
omnia utilia et necessaria sibi habundanter ibi inueniet.
nec opus est ut extra ihesum aliquid melius querat.
O si ihesus crucifixus in cor nostrum veniret quam cito et
sufficienter cuncti essemus. Religiosus seruidus omnia
bona portat et capit que illi iubent. Religiosus negligens

et tepidus habet tribulacō; sup tribulacō; et ex omni
parte patit angustiam q̄ interiori solatione caret ⁊
exteriozem q̄rere prohibetur Religiosus ex disciplinā
uiuens graui patitur uiue. Et qui laxiora querit et
remissiora semp in angustia erit quia aut vnum aut
reliquum sibi displicebit Quomō faciunt t̄z multi
religiosi q̄ satis artati sunt sub disciplina claustrali.
Raro exēunt. abstracte viuunt. paupime comedunt.
grosse vestinuntur. multū laborant. paz locuntur. diu
vigilant. mature surgunt. orationes prolongant.
Frequenter legunt ⁊ se in omni disciplina custodiunt
Attende Rarchusienses. Cistercienses et diuersi re-
ligionis Monachos et Moniales qualiter oī nocte
ad psallendum dño assurgunt Et ideo turpe esset ut
tu teberes in tam sancto opere pigritari. vbi tanta
multitudo religiosoz incipit deo iubilate ¶ si nichil
faciendum incumberet nisi dñm deum nrm toto corde
laudare et ore ¶ si nunq̄ indigereo comedere et bibere
nec dormire h̄ sp̄ posses deū laudare ⁊ solummodo in
spiritualibz studiis vacare. tunc multo felitior esses
q̄ modo cum carni ex qualicunq̄ necessitate viuas et
fruis Vtinam nō essent iste necessitates. h̄ solummō
sp̄uales anime refectiōes. q̄s satis raro degustam⁹
Quanto homo ad hoc peruenit q̄ de nulla creatura
consolationem suam querit tunc deus ei p̄mo p̄fecte
sapere incipit. tunc etiam bene contentus de omi euentu
re⁹ erit. tūc ne pro magno letabitur nec pro modico
contristabitur sed ponit se integre et fiducialiter in
deum qui est omnia in omibz cui nihil vtiq̄ perit nec
moeitur sed omnia ei viuunt et ad nutū iucundanter
releuiunt Memento semper finis q̄ p̄ditū non redit
tempus Vnde sine sollicitudine et diligentia nunq̄
acquires virtutes. Si incipis tepescere incipis male
habere. Si autem reueris te ad feruorem inuenies
magnam pacem et senties leuiorem laborē ppter dei

grām et virtutis amorem. Hō fetidus et diligens
ad omnia est paratus. Maior labor est in resistenti
vicijs et passionibus qm̄ corporalibus insudare la-
boribus. Qui paruos non trinitat defectus paulatim
labitur ad maiores. Gaudebis semper de vespere si
diem expendas fructuose. Vigila sup̄ teipm̄ ad mone
teipsum. excita teipsum. et quicquid de alijs sit non
negligas teipsum. Tantum proficies quantum tibi
ipsi vim intuleris.

Explicit primus liber de imitatione Xpisti
et de contemptu omnium vanitatum mōi.

Sequitur tabula huius libri primi

De imitacōe xpisti et de contemptu om̄i vanitatū	.i.
De humili scientia sui ipsius	.ii.
De doctrina veritatis	.iii.
De prudentia in agendis	.iiii.
De lectione sanctarū scripturarū	.v.
De inordinatis affectionibus	.vi.
De vana spe et elatione fugienda	.vii.
De cauenda nimia familiaritate	.viii.
De obedientia et subiectione	.ix.
De cauenda superfluitate verborū	.x.
De pace acquitenda et zelo proficiendi	.xi.
De utilitate aduersitatis	.xii.
De temptationibus resistendis	.xiii.
De temerario iudicio vitando	.xiv.
De operibus ex caritate factis	.xv.
De sufferentia defectuum aliorum	.xvi.
De monastica vita	.xvii.
De exemplis patrum	.xviii.
De exercitijs boni religiosi	.xix.
De amore solitudinis et silentij	.xx.
De compunctione cordis	.xxi.
De consideratione humane miserie	.xxii.
De meditatione mortis	.xxiii.

De iudicio et penis peccatorum.

·xxiii·

De frequenti emendatione vite totius

·xxv·

¶ Sequitur scda pars huius libri que est de ammonitione ad interna trahentem siue ammonitionibus ad interna trahentes

De interna conuersatione

Ca. primū

Regnū dei int̄ vos est dicit dñs Convertere in toto corde ad dominum et relinque hunc miserū mundum et inueniet anima tua requiem. Discite exteriora sternere et ad interiora te dare et videbis regnum dei in te venire. Est. n. regnum dei pax et gaudium in spū sancto quod non datur impijs. Veniet ad te xp̄us ostendens tibi consolationem suam si dignam illi ab intus paraueris mansionem. Omnis gloria eius et reor ab intus et ibi op̄lacet sibi frequē illi visitatio cum honore interno dulcis sermocinatio grata consolatione multa pax familiaritas stupenda nimis Quia anima fidelis preparata huic sponso cor tuū quatenus ad te venire et in te habitare dignetur. Dic enim dicit Si quis diligit me sermonem meum seruabit et ad eum veniemus et mansionem apud eum faciemus. Da ergo xp̄o locum et ceteris omnibus nega introitum. Cum xp̄m habueris diues es et sufficit tibi. Ipse erit prouisor tuus et fidelis procurator in omnibus vt non sit opus in hominibus sperare. Homines enim cito mutantur et deficiunt velociter. Xp̄istus aut̄ manet in eternum et astat vsq; in finem firmiter. Non est magna fiducia ponenda in homine mortali et fragili et si utilis sit et dilectus neq; tristitia multa ex hoc capienda si interdum aduersetur et confidat. Qui hodie tecum sunt. cras congratulari possunt et econuerso sepe vt aura vertuntur. Donec totam tuam spem in deo et sit ipse timor tuus et amor tuus Ipse pro te respondebit et faciet bene sicut melius fuerit. Non habes hic manentem ciuitatem. et ubicunq;

fueris extraneus es et peregrinus nec requiem aliquā habebis nisi in Xp̄sto intime fueris vnitus. Quid hic circumspicias cum iste nō sit locus tue requiēis. In celestibus debet esse habitatio tua et sicut in transitu cuncta terrena sunt respicienda. transeunt omnia et tu patiter tam eis. Vix ut non in hereas ne capiaris et perzas. Apud altissimum sit cogitatio tua et reuerentio tua ad xp̄m sine intermissione dirigatur. Si nescis speculati alta & celestia requiesce in passione xp̄sti et in sacris vulneribus eius libenter habita. Si enim ad vulnera et perniciosa stigmata Ihesu deuote confugis magnam in tribulatione confortacō; senties nec multum curabis hominū respēdiones. facilliter verba detrahentia p̄feres. Xp̄s etiam fuit in mōdo ab hominibus despectus et in maxima necessitate a notis et amicis inter opprobria relictus. Xp̄stus habuit aduersarios et oblocutores et tu vis oēs habere amicos et benefactores. Vnde cōonabitur patientia tua si nil aduersitatis occurrerit. Si nil contrarium vis pati quō eris amicus xp̄sti. Sustine te cum Xp̄sto et proximo si vis regnare cū xp̄sto. Si semel perfecte introisses in interiora ihu et modicū de attenti amore & sapuisses tūc d̄ xp̄o mōto v̄l iomoto nihil curares sed magis de obprobrio illato gauderes. quia amor Ihesu facit hominem scipsum contemnere. Qui amor Ihesu et vultus internus et liber ab affectionibus inordinatis potest se ad deū libere conuertere et eleuare se super seipsum in spiritu et fructiue quiescere. in eo cōsapiente oīa pro ut se non ut dicant aut estimant hic vere sapiens est et totus magis a deo q̄ ad hominē. Qui ab intra facit ambulare et modum res ab extra ponderate non requirit loca nec expectat tempora ad habenda exercitia deuota. Homo internus cito se colligit. quia nunquam se totum ad externa effundit. Non illi est labor exterior. nec occupatio ad

tps ncia. h sic res eueniut sic se illis accomodat Qui
 intus bn dispositus est et ordinatus no curat pñs
 et mirabiles hoim gestus Tm homo impeditur et
 distrabit quantu sibi res attrahit Si recte tibi esset
 et bn purgatus esses oia tibi in bonu ceteret et pñdu
 Itē multa tibi displicent et sepe oturbant q non es
 perfecte tibi mortuus nec segregatus ab oib terrenis
 Nihil sic maculat et implicat cor hois sicut imputus
 amor in creaturis Si rennuis otolari exterius potis
 speculati celestia et frequenter iubilare interius.

De humili submissione sui

Cap. ij.

Non magis pendas qñ pro te vel te sit h hoc
 age et cura vt teñ deus sit in oī te quam facis
 Maleas pñcientiam bonam et deus te bene defensabit
 Quem n. inuare voluerit nullius peruersitas nocere
 poterit Si tu scis tacere et pati vixbis proculdubio
 auxilium dñi Ipse nouit modū et tps liberandi te et
 ideo ceteris te illi resignare. rei cñ est adiuuare et ab
 oī otusione liberare. Sepe valde potest ad maiorem
 hūilitatem seruandam q defectus nros aliq sciunt et
 redarguunt qñto homo pro defectib suis se hūiliat
 tunc facilius alios placat et leuiter satisfacit. sibi
 irascenib Humilem deus protegit et liberat Humi-
 lem diligit et consolatur. Humili homi se inclinat
 hūili largitur gratia magnā et post suā depreffionez
 leuat ad gloriā humili sua secreta reuelat. et ad se
 dulciter trahit et inuitat Humilis accepta otumelia
 et otusione satis bene est in pace. quia stat in deo et nō
 in munto. Non reputes te aliquid profecisse nisi te
 omib inferiorē esse sentias

De bono pacifico homie

Ca. iij.

Donec te primo in pace et tunc poteris alios pa-
 cificare Homo pacificus magis potest qñ
 bene totus. hō passionat⁹ etiā bonū in malū
 conuertit et facilius malum credit Bonus pacificus

hō omnia ad bonū trahit Qui bñ in pace est de nullo-
suspiciat. qui aut male stentus est et omotus varijs
suspicionibus agitur. nec ipse quiescit. nec alios
quiescere permittit Dicit sepe quod omnino dicere nō
deberet et obmittit quod sibi facere magis expediret
Considerat quid alij facere teneantur et negligit qđ
ipse tenetur. Habe ergo primo zelum super teipsum
et tunc zelare poteris etia; proximū tuū. Tu bene scis
facta tua excusare et colorare. et alioꝝ excusationes
non vis recipere. Iustus vt te excusares ⁊ fratrem tuū
excusares Si portari vis porta et aliū Vix qđ longe
es adhuc a vera caritate et hūilitate que nulli irasci
nouit vel indignari nisi tm̄ sibi. Non est magnū cū
bonis et mansuetis conuersari Hoc n. oibus nāliter
placet et vnusquisq; libenter pacem habet et secum
sentientes magis diligit. Si cū duris ac peruersis et
indisciplinatis aut nobis ōtiantib; paciſicē possem⁹
vivere magna gratia et laudabile nimis. vitaleq;
factū esset. Sunt qui seipōs in pace tenent et cū alijs
etiā pacē habent Et s̄ qui nec pacem hñt nec alios in
pace dimittunt. Alijs sunt graues. sed sibiipſis sp̄
giuiores. Et s̄ qui seipōs in pace retinent et ad pacem
alios reducere student. Est tm̄ tota pax nostra in hac
misera vita potius in humili sufferentia ponenda. qđ
in non sentiento ōtia Qui melius scit pati maiorem
tenebit pacem Iste est victor sui et dñs mđi amicus
xp̄isti et heres celi

De pura mente et simplici intencione Ca. iij.
Duabus alijs subleuatur homo a terrenis. sim-
plicitate scilicet ⁊ puritate Simplicitas debet
esse in intencione puritas in affectione Simp-
licitas intendit deum. puritas asp̄hendit et gustat
Nulla bona actio te impediat. si liber intus ab
inordinato affectu fueris. Si nichil aliud qm̄ dei
placitum et proximi vtilitatem intendis et queris

interna libertate perseveras. Si rectū cor tuū esset tunc
oīs creatura speculū vite et liber sancte doctrine esset.
non est creatura tam parva et vilis q̄ dei bonitatem
non representeret. Si tu esses intus bonus et purus tunc
oīa sine impedimento videres et bene caperes. Cor purū
penetrat celum et infernū. Qualis unusquisq; intus
natus est taliter indicat exterius. Si est gaudium in
mundo hoc utiq; possidet puri cordis homo. Et si ali-
cubi tribulatio et angustia hoc melius novit mala
scientia. Sicut ferrum missum in ignem amittit ru-
biginem ⁊ totum candens efficitur. Sic homo integre
ad deum se convertens a corpore exiit et in novū hoīem
transmutatur. Quanto homo incipit tepescere tunc
parvum metuit laborem et libenter externam recipit
solationem. Sed quanto perfectus incipit se vincere et
viriliter in via dei ambulare tunc minus ea reputat
que sibi prius gravia esse sentiebat.

De propria consideratione.

Cap. v.

Non debemus nobis ipsīs nimis credere. q̄ sepe
nobis gr̃a deest et sensus. Modicū lumen est
in nobis ⁊ cito p negligentia amittim⁹. Sepe
etiā non advertimus q̄ tam cecī intus sumus. Depe
male agimus et peius excusamus. Passione interdū
movemur et zelum putamus. Damna in alijs repre-
hendimus et nostra maiora pertansimus. Satis cito
sentimus et ponderamus quid ab alijs sustinemus.
Sed q̄nto alijs de nobis aliquid sustinent non adver-
timus. Qui bene et recte facta sua ponderaret nō esset
quod de alio grauter iudicaret. Internus homo
superius curam omnibus curis anteponit. Et qui
sibi diligenter intendit facilliter de alijs tacet. Nunq̄
eris internus ⁊ devotus nisi de alijs silueris et teipm
specialiter respexeris. Si tibi et deo totaliter inten-
dis modicū te mouebit qđ foris patipis. Vbi es quanto
tibi ipsi presens non es et quanto omnia procurasti

quid tibi neglecto perfecisti. Si vis habere pacem et
unionem oportet qd totum postponas et te solū pre
oculis hab eas Multum proinde proficies si te fectatū
ab omni cura tpali oserues. Valde deficies si aliquid
tpale reputaueris Nil magnū. nil altū. nil acceptum
nil gratū tibi fit nisi pure deus aut qd te deo fit Totū
vanum existima quicquid consolationis occurrit de
aliqua creatura. Amans deū anima sub deo respicit
vniuersa. Solus deus eternus et immensus implens
om̃ia solaciū anime et vera cordis leticia

De leticia bone conscientie

Ca. vi.

Gloria boni hominis testimoniū bone conscientie habet
bonam conscientia et habebis sp leticiam. Bona
conscientia multa p̃t portare et valde leta est
inter aduersa Mala conscientia sp timida est et inq̃eta
Duanter requiesces si cor tuū te non reprehendit.
Noli letari nisi cū benefeceris. Mali nunq̃m veram
habent leticiam nec internā sentiunt pacem quia non
est pax impijs dicit dñs Et si dixerint in pace sumus
non venient super nos mala ne credas eis quoniam
repente epurget ira dei et in nihilū redigentur adus
et cogitationes ipsoꝝ peribunt. Glaci in tribulatioe
non est graue amanti Sic n. gloriari oportet in cruce
dñi Breuis gloria est qui ab hoībo datur ⁊ accipitur
Mundi gloriā sp sequitur tristitia. Bonoz gloriā in
conscientijs eoz et non in ore hoīm. Iustoz leticia de
deo et non in deo est et gaudiū eoz de veritate. Qui
veraz et eternam gloriā desiderat tpalem non curat
Et qui tpalem requirit gloriā aut non ex animo
oemnit minus amare ouincitur celestem Magnam
habet cordis tranquillitatem. qui nec laudes curat
nec vituperia Facile erit contentus et placatus cuius
conscientia munda est. Non est sanctior si laudaris
nec vilior si vituperaris. Quod es hoc es. nec ma
ior dici valeas qm̃ deo teste sis Si attendis quid

apud te sis intus non curabis qđ de te loquntur hoīes
Nō videt in facie deus autem in corde Nō considerat
actus. deus vero pensat etiā cogitationes. Bene semp
agere et modici de se tenere hūilis anie iudiciū est.
Nolle solari ab aliqua creatura magne puritatis ⁊
interne fiducie signū est Qui nullū extrinsecus pro se
testimoniū querit liquet qđ totaliter se deo omisit Non
eni qui seipsū omīdat ille probatus est vt ait Apl's. h
quem deus commīdat. Ambulare cū deo nec aliqua
affectione teneri foris status est interni hominis

De amore ihesu super omnia

Ca. viij.

Beatus qui intelligit quid sit amare iēsu ⁊ cō-
temnere seipsū ppter iēsu Oportet dilectū pro
dilecto oīa relinque qđ ihs vult sup oīa amari
Dilectio creatū fallax est. et instabilis dilectio Ihesu
fidelis et pseuerabilis. qui adheret cadit cū labili qui
āplectitur iēsu firmabitur in eū Illū dilige ⁊ amicu
tibi retine qui omībus recedentibz te non relinquet
nec pacietur te in fine pite. Ab omnibus oportet te
aliquanto separari siue velis siue nolis. Teneas te
apud ihesū viuens et moriens. et illius fidelitati te
committe qui omībz deficientibus solus pōt te viuare
Dilectus tuus talis est. nature vt alienum velit ac-
mittere sed solus cor tuū habere et tanqđ rex in ppro
throno sedere. Si scires te bene ab omni creatura
euacuare Ihesus deberet libenter tecū habitare pūe
te totum perditum inuenies quicquid extra Ihesum
in hominibus posueris Non confidas nec innitaris
sup calamū ventosū quia omīs caro fenū et oīs glia
eius vt flos feni caret. Cito recipieris si ad externa
hoīm apparentiāz tm aspexeris Si. n. tuū in alijs qris
solatiū et lucz senties sepe detrimētū Si qris in oībz
ihesum inuenies vtqđ ihesū Si autem queris teipsū
inuenies etiā teipsū sed ad tuāz perniciem. Plus. n.
hō nociuor est sibi si Ihesum non querit qđ totus

mundus et omnes sui aduerſatij.

De familiarit̃ amicitia ihesu

Ca. viij.

Quanto ihs adest tunc totū bonū est. Quanto
vero ihs non adest tunc totū dux ē. Quanto
ihs intus non loquitur exterior solacō vilis
ē. Si aut ihs tm vnū verbū loquitur magna solacō
sentitur. Nonne Maria magdalena statim surrexit
ex loco in quo fleuit quanto martha dixit Magister
adest et vocat te. Felix homo quem vocat Ihesus de
lacrimis ad gaudium spiritus. Qm̃ aridus et durus
es sine ihesu. q̃ insipiens et vanus es si cupis aliquid
extra Ihesum. Nonne hoc est maius damnum q̃ si
totū perdes mundū. Quid potest tibi mōs oferte
sine ihesu. Esse sine Ihesu grauis est infernus. et esse
cū Ihesu dulcis paradisus. Si fuerit tecum Ihesus
nullus poterit nocere inimicus. Qui inuenit ihm in-
uenit thesaurū bonū. Imo bonū super om̃e bonū. Et q̃
perdit ihesū perdit nimis multū et plus q̃m totum
mundū. Magna res est scire conuersari cū Ihesu. et
scire tenere ihesum magna prudentia. Esto humilis
et pacificus et erit tecum Ihesus. Potes cito fugare
ihm et gratia eius perdere si volueris ad exteriora re-
clinare. Et si illū effugaueris et perdidideris ad quem
fugies et quem tunc queres amicum. Sine amico non
potes bene viuere. Et si ihesus non fuerit amicus tuus
pre oīb̃ amicis eris nimis tristis et desolatus. Satue
igitur agis si in aliquo alio confidis aut letaris. Eli-
gendum est magis totum mundū habere stratum
q̃ Ihesum offensū. Ex om̃ibus caris sit ihesus solus
dilectus specialis. Diligantur oēs ppter ihesū. Ihesus
aut ppter seipm̃. Solus aut ihs singularit̃ est amandus
q̃ solus bonus et fidelis inuenitur pre oīb̃ amicis
ppter ipm̃ et in ipso tā amici q̃ inimici sint tibi cari.
et pro hīs om̃ibus exorandus est vt omnes ipsum
cognoscant et diligant. Nunq̃ cupiant singulariter

laudari vel amari. qd hoc solius dei est qd filij sibi non
habet. Nec velis qd aliquis secū in corde tuo occupetur.
neq; cū alicū alterius occupatus amore. S; sit ihs in te
et in oī bono hoīe. Esto bonus et pius ab intus sine
alicū creature impedimēto. Oportet te esse mundum et
purū cor ad te gerere si vis vacare et videre qd suavis
est dñs. Et reuera ad hoc non puenies nisi gratia dei
fueris preuentus et intradus vt omnibus euacuatis
et licenciatis solus cum deo vnieris. Quanto. n. grā
dei venit ad hoīem tunc potens fit ad oīa et quanto
recedit tunc pauper et infirmus erit et quasi tantū ad
flagella relidus. In hīs non debes teici nec desperare
s; ad voluntatē equaniter stare et cuncta supuenien-
tia tibi ad laudem iesu xpi perpeti. qd post noctē redit
dies et post tempestatem magna serenitas.

De carentia omnis solatiij

Ca. ix.

Non est graue humanum otannere solatium
cū adest diuinū. Magnū est et valde magnū
tam diuino qd humano posse carere solatio
et pro honore dei libenter exilium cordis velle sustinē
et in nullo seipm querere nec ad proprium meritum
respicere. Quid magni est si sis hūilatis et deuotus
adueniente gratia. Optabilis cunctis hec hora. Sua-
uiter equitat quem gratia dei portat. Et quid mirū
si bonus non sentit qui portatur ab oīpotente et ducit
a sūmo ductore. Libenter habemus aliqd pro solatio
et difficulter equitur homo a seipso. Vicit sanctus
laurencius sculū cū suo sacerdote. qd oē quod in mōdo
delectabile videbatur desepxit et summū dei sacerdotē.
Sixtum quem maxime diligebat pro amore xpi
etiam a se tolli clementer ferebat. Amore ergo dei
creatoris amorem hominis superauit. et pro hu-
mano solatio diuinum beneplacitum magis elegit.
Ita et tu aliquem necessarium et dilectum amicum
pro amore dei disce relinquere. nec grauiter feras

cū ab amico derelictus fueris. sciens qm̄ oportet nos
tandem oēs abinuicem separari. Multū et diu oportet
hoīem in scipso tēretate antepm̄ scipm̄ discat plene
supare et totum affectum suum in deum trahere. Qm̄
homo stat sup scipm̄ facile labitur ad consolationes
hūanas. Sed verus amator xp̄i et studiosus sectator
virtutū non audit sup solacōes nec q̄rit t̄les sensibi-
les dulcedines. S; magis fortes exercitationes et pro
xp̄o duros sustinere labores. Cum ergo sp̄ualis a deo
solatio dat̄ cum gr̄az actione accipe eaz. s; mun⁹ dei
intellige esse nō tuū meritū. Noli extolli. noli nimīū
gaudere nec inaniter presumere s; esto magis hūilior
ex dono. caucior q̄ et timoracior in cunctis actibus
tuis. qm̄ transibit hora illa et sequitur temptatio.
Cum ablata fuerit solatio non statim despes sed
cū humilitate et paciencia expecta celestem solacōem
qm̄ q̄ potens est deus ampliorē tibi retōnare conso-
lationem. Istud non est nouum nec alicrū viam dei
exptis. q̄ in magnis sanctis et antiquis p̄phetis fuit
sepe talis alternacōis modus. Vnde quidam p̄nte iā
gratia dicebat. Ego dixi in habundantia mea non
mouebor in eternum. Absente vero gratia quid in se
fuerit expertus adiungit dicens. Auertisti faciem tuā
a me et factus sum turbatus. Inter h̄ tñ nequaquā
despat. sed instantius dñm rogat et dicit. Qd te dñe
clamabo et ad deum meum deprecabor. Deniq; oīs
sue fructum reportat ⁊ se exaud̄itum testatur dicens.
Audiuit dominus et misertus est mei. factus est
adiutor meus. S; in quo. Conuertisti inquit plandum
meū in gaudiū mihi et circumdēdisti me leticia. Si sic
factū est cū magnis sanctis non ē despondum nobis
infirmis ⁊ pauperib; si interdum in frigiditate sum⁹
qm̄ spiritus venit et recedit scdm̄ beneplacitum sue
voluntatis. Vñ beatus iob ait. Visitas eum diluculo
et subito probas illum. Sup qd ergo sperare possum

aut in quo confidere debeo nisi in sola dei misericordia magna et in sola spe gratie celestis. Siue enim affint homines boni siue deuoti fratres vel amici fideles siue liberi sancti Vel etiam pulcher siue dulcis canes et omni omnia huiusmodi iuuant modicum sapiunt quando deus suus a gratia et a propria paupertate derelictus Tunc non est melius remedium. Quam patientia et abnegatio mea in voluntate rei. Nunquam inueni aliquem tam religiosum et deuotum qui non habuit interdum gratie subiectionem; aut non sensit feruoris diminutionem; Nullus sanctus fuit tam alte raptus et illuminatus qui prius vel postea non fuerit temptatus Non enim dignus est alta dei contemplare qui pro deo non est exercitatus aliquam tribulatione Solet enim sequentis solacionis temptatio preceps esse signum Nam temptacionibus probatis celeste promittitur regnum Qui vicerit inquit dabo ei edere lignum vite Dabitur autem solacio diuina ut homo fortior sit ad sustinendum aduersa Sequitur enim temptacio ne se eleuet de bono non dormit diabolus nec caro adhuc mortua est. Ideo non cesses te preparare ad certamen quod a dextris et sinistris sunt hostes qui nunquam quiescunt.

De gratitudine pro gratia

Cap. x.

Quod queris quietem cum natus sis ad laborem. Donec te ad patientiam magis quam ad consolationes. et ad crucem portandum magis quam ad leticiam. Quis enim secularium non libenter consolationem et leticiam spirituales acciperet. si semper obtinere posset. Precedunt aliter excedunt enim spirituales consolationes. omnes mundi delicias. et carnis voluptates. Nam omnes delicie mundane sunt vane aut turpes. Spirituales delicie sole iocunde sunt et honeste ex virtutibus progenite et a deo puris mentibus infuse. Sed istis diuinis consolationibus nemo semper pro suo affectu frui valet quod tempus temptacionis non diu cessat. Multum autem contrariatur superne visitacioni. Falsa libertas animi et magna

confidencia sui Deus bene facit consolacōis grām dando. s; homo male agit. non totum deus cū grāz adione retribuendo. Et ideo non possunt in nobis dona gratie fluere q; ingrati sumus auctori. nec totum refundimus fontali origini Semp enim debetur gracia digne gratias referenti. et auferretur ab elato qđ dari solet hoī grato. Nolo consolationem que mihi auferret compunctiōem. nec affecto contemplacionem que ducit in elationē. Nā non oē altū scđm. nec oē dulce bonum. nec oē desiderium purū. nec oē caz deo gratum libenter accepto gratiam. Vnde semper humilior et timoracior inueniar atq; ad relinqđum me paracōz fiam. Doctus dono gratie et eruditus subtractionis verbere. non sibi quicq̃m boni audeat attribucere sed potius paupem et nudum confitebitur. Da deo quod dei est et tibi ascribe qđ tuum est Hoc est. deo gratias pro gratia tribue. Tibi autem soli culpam et dignaz penaz pro culpa deberi sentias. Donec te sp ad infimū et dabitur tibi summum. nam summū non stat sine infimo. Summi sancti ante deū minimi sūt apud se et q̃to gloriofiores tanto in se humiliores. pleni ṽtate et gloria celesti non inanis glorie cupidi. In deo fundati et confirmati nullo possunt esse elati. Et qui totū deo ascribunt q̃cqd boni acceperūt. abinucē gloriā non querunt. sed gloriā que a solo deo est volunt. et deum in se et in omnibus sanctis laudari super omnia cupiunt et sp in idipsum tendunt Esto ergo gratus pro minimo et eris dignus maiora accipere. Sit tibi minimum etiam pro maximo et magis contemptibile pro speciali dono. Si dignitas datoris inspicitur nullum datum parū aut nimis vile videbitur Non enim p̃uum est qđ a summo deo donatur. etiam si penas et verbera debet gratum esse debet quia semper pro salute nostra facit. quicquid nobis aduenire permittit. Qui gratiam dei retinere

desiderat sit gratus pro gratia data paciēs p sublata
Dret vt reseat cautus sit et humilis ne amittat

De paucitate amatoz crucis xpī Cap. xi.

Nabet ihesus nunc multos amatores sui regni
celestis h̄ paucos baiolatores sue crucis Mul-
tps habet desideratores consolationis h̄ paucos
tribulationis Plures inuenit socios mense. h̄ paucos
abstinentie. Omnes cupiunt cū eo gaudere. sed pauci
cum eo aliquid sustinere. Multi ihesum secuntur
vsq; ad fractionem panis. sed pauci vsq; ad bibendū
calicem passionis. Multi miracula eius venerantur
sed pauci ignominiam crucis secuntur. Multi ihm
diligunt qm̄ diu aduersa eis non ɔtingunt. Multi
illum laudant et benediciunt qm̄ diu consolationes
ab eo percipiunt. Si autem ihesus se absconderit et
modicū eos reliquit aut in q̄rimoniā aut in triestōz
nimiam cadunt Qui aut ihm ppter ihm ⁊ nō ppter
suā aliq̄ ɔsolationem diligunt ipm̄ in oī tribulacōe
⁊ angustia cordis sicut in sūma ɔsolatōe benediciunt
Et si nunq; eis consolationem vellet dare ipsum tñ
semper laudaret et semper gratias agere vellent. Q
quantū potest amor ihesu purus. nullo. p̄prio amore
vel ɔmoto permixtus Nonne omnes mercenarij sunt
dicendi qui consolationes semper querunt. Nonne
amatores sui magisq; xpī probantur qui sua ɔmoda
et lucra semper meditantur vbi inuenitur talis qui
velit deo seruire gratis Raro inuenitur tam sp̄ualis
aliq; qui omib; sit nudatus. Naz vix paup; sp̄u et
ab oī creatā nudū quis inueniet procul et de vltimis
finib; preciū eius. Si reuertit hō om̄em substantiam
suam pro hac nuditate adhuc nihil est. Et si fecerit
penitentiā magnā adhuc exigū ē Et si apprehendit
om̄em scientiā adhuc longe est Et si habuit virtutē
magnā et deuotionē nimis ardentem adhuc multū
sibi restat scz vnū quod sūme sibi necessariū est Quid

illud ut omnibz relictis se relinquat et a se totaliter
creat . nihilq; de priuato amore retineat . Cūq; oīa
fecerit q̄ facienda nouerit . nihil se fecisse sentiat . Non
grante ponderet qđ grante estuari possit s; in veritate
se huū inutilem p̄nunciet sic vītas ait . Cū feceritis
oīa que p̄cepta sūt vobis dicite serui inutiles sumus
Tunc vero pauper et nudus spū esse poterit et cum
xp̄ba dicere Quia vnicus et paup̄ sum ego Nemo tñ
isto ditior nemo potentior nemo liberior ē qui se ⁊ oīa
sua relinquere scit et ad infimum se ponere

De regia via sancte crucis Cap. xij.

OVus mltis vixit h̄ h̄mo Abnega temetip̄m
tolle crucē tuā et seq̄re me. S; mltō duri⁹ erit
audire illud extremū verbū . Discedite a me
maligni in ignē eternū Qui . n . mō libent̄ audiunt et
secunt̄ verbū crucis illi tūc nō timebūt ab audicōe et̄ne
dānationis . Hoc signū crucis erit in celo cū dñs ad
iudicandum venīt Tunc omnes serui crucis q̄ se xp̄o
p̄formauerūt in vita accedēt ad xp̄m iudicē cū magna
fiducia . Quid ergo times tollere crucem per quam
itur ad regnum In cruce salus . in cruce vita . in cruce
p̄tectio ab hostibus In cruce infusio sup̄ne suauitatis .
in cruce robur mentis . in cruce gaudium spūs .
in cruce p̄fectio sanctitatis Non est salus aīe nec sp̄s
et̄ne vite nisi in cruce . Tolle ergo crucem tuam et
seq̄re me ih̄m ⁊ ibis in vitam eternam . Processit ille
baiolans sibi crucē ⁊ mortuus ē pro te in cruce . vt et
tu tuā portes crucem et mori affedes in cruce . quia si
mortuus fueris etiam cum illo pariter viues . Et si
socius fueris pene . cr̄is et glorie . Ecce in cruce totum
constat et in moriendo totum iacet . Et non est alia
via ad vitam et veram pacem internam nisi via sc̄e
crucis et cottidiane mortificationis . Ambula vbi
vis . quere quodcūq; volueris et non inuenies al-
torem viam supra nec securiorem viam infra . nisi

viam sancte crucis. Dispone et ordina oia scdm tuū
velle et videre et non inuenies sp̄ aliquid pati debere
aut sponte et inuite et ita crucem semper inuenires.
Aut n̄ in corpore dolorem senties aut in anima sp̄us
tribulationem sustinebis Interdū a deo relinqueris
interdum a proximo excitaberis et quod est amplius
tibi metipsi grauis eris. uer cum aliquo remedio
vel solatio liberati seu alleviati poteris. tunc deus
voluerit oportet vt sustineas. Vult enim deus vt
tribulationem sine consolatione discas. vt illi te
totaliter subijcias et humilior ex tribulatione fias.
Nemo ita cordialiter sentit passionem xp̄i. sicut is
cum contigerit similia pati. Crux ergo semp parata
et vbique te expectat. Non potes effugere vbiūq;
cucurreris. quia vbiūq; veneris teipsum portas et
semper teipsum inuenies. Conuerte te sup̄ te. ouerte
te infra. conuerte te extra. conuerte te intra et in
omnibus inuenies crucem. et necesse est te vbiq; ha-
bere patientiam si internam vis tenere pacem et per-
petuam promereri coronam Si libenter crucem portas
portabit te ⁊ ducet ad desideratum finem. vbi scilicet
finis erit paciendi q̄muis hic non erit. Si inuite
portas onus tibi facis et teipsum magis grauas et
tū oportet vt sustineas Si abijcis vnā crucem aliā
proculdubio inuenies et forsitan grauiorem. Credis
te euadere q̄ nullus mortalium potuit pretereire.
Quis sanctorum in mundo sine cruce et tribulacōne
fuit Nec enim ihesus xp̄us dominus noster vna hora
sine dolore passionis fuit q̄m diu in hoc mundo
vixit Oportebat aut xp̄m pati et resurgere a mortuis
et ita intrare in gloriā suā. Et quomodo tu
aliā viā queris q̄m hanc viā regiam. que
est viā sancte crucis. Tota vita xp̄i crux fuit et mar-
tīrium. et tu queris requiem et gaudium. Erras
erras si aliud queris q̄m tribulationes. quia tota

vita ista mortalis plena est miserijs ⁊ circumsignata
crucibus. Et q̃nto altius quis in sp̃u p̃fecerit tanto
altiores sepe cruces inuenit. q̃ exilij sui pena magis ex
amore crescit. S; tñ iste multipliciter sicut afflictus
non est sine leuamine consolationis. quia fructum
sibi maximũ sentit accrescere ex sufferentia sue crucis
Nam dum sponte se illi subicit oẽ onus tribulacõis
in fiduciam diuine consolationis ouertit. Et q̃nto
cruce magis per afflictionem atterit tãto sp̃s amplius
per internam gr̃am roborat. Et nonnunq̃m intantũ
confortatur ex affectu tribulationis et aduersitatis
ob amorem conformitatis crucis xp̃i vt se sine dolore
et tribulatione esse non vellet. quoniam tanto se
acceptiorem deo credit q̃nto plura et grauiora pro
te perfere potuerit. Non est istud hominis virtus s;
gratia xp̃i que tanta potest et agit in carne fragili.
vt qđ naturaliter semp abhorret et fugit hoc feruore
spiritus aggrediatur et diligat. Non ẽ sc̃m hoĩem
crucem portare. crucem amare. corpus castigare et
semituti subicere. Non otres fugẽ contumelias li-
benter sustinere. seipsum respicere et despici optare.
aduersa queq; cum damnis perpeti et nihil prospe-
ritatis in hoc mundo desiderare. Si ad teipsum
respicias nihil huiusmodi ex te poteris. sed si in dño
confidis dabitur tibi fortitudo de celo et subicientur
ditioni tue mundus et caro. Sed nec inimicum
diabolum timebis si fueris fide armatus et cruce
xp̃i signatus. Done te ergo sicut bonus ⁊ fidelis seruus
xp̃i ad portandum fideliter crucem dñi tui pro te ex
amore crucifixi. Prepara te ad tolleranda multa
aduersa ⁊ varia iomoda in hac misera vita q̃ sicut
tecum erit vbicunq; fueris. et sicut reuera inuenies
vbicunq; latueris. Oportet ita ẽ et non ẽ remedium
evadendi a tribulatione malorum et dolore q̃m vt
te paciaris Calicẽ comini affectanter bibe. si amicus

esse et ptem cum eo habere desideras. Consolationes
deo pmitte faciat ipse cum tibi sic sibi magis placuerit
Tu vero pone te ad sustinendum tribulationes et
reputa eas maximas consolaciones. quod non sunt adigne
passiones huius temporis ad futuram gloriam promerendam
Etiam si solus omnes passiones posses sustinere. Quoniam
ad hoc veneris quod tribulatio tibi dulcis est et sapit
pro christo tunc bene tecum estima. quod inuenisti paradysum
in terra. Quoniam diu pati graue tibi est et fugere queris
tam diu male habebis et sequitur te ubicunque fuga
tribulationis et ponis te ad quod esse debes videlicet
ad paciendum et moriendum fiet cito melius et
pacem inuenies. Scias si raptus fueris usque ad tertium
celum cum Paulo non es propterea securatus de nullo
terro patiento. Ego inquit ihesus ostendit illi quanta
oporteat cum pro nomine meo pati. Pati ergo tibi
remanet si ihesum diligere et perpetue illi huius placet.
Vnam dignus esses aliquid pro nomine ihesu pati
quod magna gloria tibi remaneret. quanta exultatio omnibus
sanctis dei. quanta quod esset edificatio proximi. Nam
patientiam omnes recomendant quous tamen pauci
pati velint. Merito libenter deberes modicum pati
pro christo cum multi grauiora paciuntur pro mundo. Scito
pro certo quod morientem te oportet ducere vitam. Et quanto
plus quisque sibi moritur tanto magis deo viuere
incipit. Nemo aptus est ad apprehendendum celestia nisi
submiserit ad portandum pro christo aduersa. Nihil deo
acceptius. nihil tibi salubrius in isto mundo quam libenter
pati pro christo. Et si eligendum tibi esset magis optare
deberes pro christo pati aduersa quam multis consolationibus
recreari. quia christo similiores esses et omnibus
sanctis magis conformiores. Non enim stat meritum
nostrum et profectus status nostri in multis suauitatibus
et consolationibus. sed potius in magnis
humilitatibus et tribulationibus perferendis. Si enim melius

aliquod et vtilius saluti hominum quam pati fuisset. Christus utique verbo et exemplo ostendisset. Nam et frequenter se discipulos omnesque eum sequi cupientes manifeste ad crucem portandam hortatur et dicit Si quis vult venire per me abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me. Omnibus ergo plectis et scrutatis sit haec conclusio finalis. Quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare regnum dei.

Explicit liber secundus de imitatione Christi scilicet de ammonitionibus ad interna trahentibus

Sequitur tabula huius libri secundi

De interna conuersatione	.i.
De humili submissione sui	.ii.
De bono pacifico homine	.iii.
De pura mente et simplici intentione	.iiii.
De propria consideratione	.v.
De leticia bone conscientie	.vi.
De amore ihesu super omnia	.vii.
De familiari amicitia ihesu	.viii.
De carentia omnis solatii	.ix.
De gratitudine pro gratia	.x.
De paucitate amatorum crucis Christi	.xi.
De regia via sancte crucis	.xii.

Inapit tercius liber de imitatione Christi qui tractat de interna consolacione Christi ad animam fidelem In primo cap.

Audia quod loquitur in me dominus deus. Beata anima que dominum in se loquentem audit et de ore eius consolacionis verbum accipit. Beate aures que venas diuini suspirii suscipiunt et mundi huius susurracionibus non aduertunt. Beate plane aures que non vocem foris sonantem sed intus auscultant veritatem docentem. Beati oculi que exterioribus clausi interioribus autem sunt intenti. Beati que interna penetrant et ad accipienda archana celestia magis ac magis per cotidiana exercitia student preparare. Beati qui deo vacare gesciunt et ab omni

impediunt seculi excutiunt. Animaduerte hec aia mea
et claude sensualitatis tue hostia ut possis audire qđ
loq̃tur in te dñs deus tuus. Hec dicit dilectus tuus.
Salus tua ego sum et vita tua Serua te apud me et
inuenies pacē. Dimitte oia tñsitoria et quere eterna.
Quid s̃t oia tñalia nisi seductoria Quid iuuant oēs
creature si fueris a creatore derelictus. Om̃ibus ergo
abdicatis creatori tuo te redde placidū ac fidelem ut
veram valeas apprehendere beatitudinem.

Qđ vitas intus loquit̃ sine strepitu verbor̃ Cap. ij.

Loq̃re dñe qđ audit h̃uus tuus. Seruus tuus
sū ego da mihi intell̃m ut sciā testionia tua
Inclina cor meū in verba oris tui-fluat ut ros
eloquum meū Dicebāt olim filij isrl̃ ad moysen loq̃re
tu nobis et audiam̃. non loquat̃ nobis dñs ne forte
moriam̃ Non sic. nō sic dñe oro s̃ magis cū samuele
p̃beta humiliter ac desideranter obsecro. Loq̃re dñe
qđ audit seruus tuus. Non loquatur mihi Moyses
ut aliquis ex p̃betis. s̃ tu potius loquere dñe deus
inspirator et illuminator oim̃ p̃betar̃ quia tu solus
sine eis potes me perfecte imbuerē Illi autem sine te
nihil p̃ficient Possunt qđaz verba sonare s̃ spiritum
non ofertunt Pulcritudinem per lucernam dicunt. s̃
te tacente cor non accendunt. Litteras tradunt s̃ tu
sensū aperis Mysteria proferunt s̃ tu resecas intell̃dū
signator̃ Mandata edicūt sed tu inuas ad p̃ficiendū
Viam ostendunt. sed tu ofortas ad ambulandum.
Illi foris tantum agunt sed tu corda instruis et illu-
minas Illi exterius r̃gant sed tu fecunditatē donas
Illi clamant verbis. sed tu auditui intelligentiam
tribuis Non ergo loquatur mihi moyses sed tu dñe
deus meus eterna veritas ne forte moriar et sine fructu
efficiar. Si fuero tñ foris ammonitus et intus non
accensus ne sit mihi ad iudicium verbum auditum
et non factum cognitū nec amatum creditum et non

seruatū loq̄te ergo dñe q̄ audit seruus tuus Verba
·n·eternę vite habes loq̄te mihi ad qualemcūq̄ aīe
mee cōsolationem et ad totius vite mee emendacōē
tibi aut̄ ad laudem et gloriā et perpetuū honorem.

Q̄ verba tui cū humilitate sunt audienda
et q̄ multi ea non ponderant. Cap. iij.

Audi fili verba mea suauissima oēm philoso-
phorū sapiā et h̄c mōi sciētiā excedentiā ūba
mea sp̄s et vita s̄c̄ n̄ hūano sensu pensāda Nō
s̄c̄ ad vanā cōplacētiā trahenda s̄c̄ in silentio audiēda
et cū oī hūilitate atq̄ magno affectu suscipiēda Et
dixi B̄s q̄ tu erudieris dñe et de lege tua docueris cū
Vt mitiges ei a dieb̄ malis et non desoletur in terra
Ego inquit dñs docui p̄phetas ab initio vsq̄ nunc
non cesso oīb̄ loq̄. sed multi ad vocē meā surdi s̄c̄
et duri Plures mundum libentius audiunt q̄ deum
Facilius secunt̄ carnis sue appetitū q̄ beneplacitum
tūi . promittit mundus t̄p̄alia et parua et seruitur ei
auaritate magna . Ego promitto sūma et eterna et
torpescunt mortalia corda . Quis tanta cura mihi
seruit et obedit sicut mundo et dominus ei seruitur.
Erubescere Syon et iherusalem et si cūq̄ queris audi quare
p̄ modica p̄benda lōga via currit . p̄ eterna vita vix
a multis pes semel a t̄ra leuat̄ Vile p̄cium queritur
p̄ vno nūmismate interdū sp̄iter litigatur p̄ vana
te et p̄ua promissione die nocteq̄ fatigare nō timet̄.
sed proctoloz pro bono incommutabili pro premio
inestimabili pro summo honore et gl̄ia interminabili
vel ad modicum fatigari pigritatur . Erubescere ergo
serue piger et cūculose q̄ illi paratiores inueniuntur
ad p̄dicionem q̄ tu ad vitam Gaudent illi amplius
ad vanitatem q̄ tu ad veritatem . Equidem a spe sua
nonnunq̄ frustrantur . sed promissio mea neminem
fallit nec confidentem mihi dimittit in anem Quod
si promisi dabo . quod dixi implebo . si tamen vsq̄

in finem fidelis in dilectōe mea quis pmanferit Ego
remunerator sum oīm bonorū et fortis probator oīm
deutorū Scribe verba mea ī corde tuo ⁊ p̄cta diligēt
erunt. n. in t̄p̄e tribulationis valde necessaria Quod
non intelligis cum legis cognosces. in die visitacōis
dupliciter soleo dilectos meos visitare. temptatione
scilicet et consolatione. et duas lectiones eis cotidie
lego. vnam increpanto vitia eorū. alterā exhortanto
ad virtutum incrementa. Qui habet verba mea et
sp̄nit ea habet qui iudicet eum in nouissimo die.

Oratio ad implorandum deuotionis gr̄a. ca. iij.

Omn̄e deus meus oīa bō mea tu es Et q̄s ego
sū ut audeā ad te loq̄ Ego sū paup̄rim⁹ huus
tu⁹ et abiectus vermīc̄ls. mltō paup̄ior q̄ scio
et dicere audeo. Memento tñ dñe. q̄ nihil sum. nihil
habeo nihilq̄ valeo Tu solus bonus iustus et sand⁹
tu oīa potes. oīa p̄stas. oīa imples. solum peccatorem
manere relinquens. Reminiscere miserationū tuarū
et imple cor meū gratia tua. qui non vis vacua esse
opa tua Quomō possum me tollerare in hac misera
vita nisi me confortaueris gratia tua. Noli auertere
faciem tuam a me noli visitacionem tuam prolon-
gare. Noli consolationem tuam abstrahere ne fiat
aīa mea sicut terra siue aqua tibi Dñe roce me facere
voluntatem tuam. roce me corā te digne et hūiliter
conuersari quia sapientia mea tu es. qui in veritate
me cognoscis et cognouisti anteq̄ fieret mundus et
anteq̄ natus essem in munto

Q̄ in v̄itate ⁊ hūilitate corā deo p̄sandū est ca. v.

Noli ambula corā me in v̄itate ⁊ ī simplicitate
cordis tui q̄re me sp̄. Qui ambulat corā me ī
v̄itate tutabit̄ ab incurrib⁹ malis. et veritas
liberabit eum a seductorib⁹ ⁊ tētionib⁹ iniquorū Si
veritas te liberauerit vere liber eris et non curabis te
vanis hominum verbis Dñe rex est sicut dicis Ita

quedo mecum fiat. Veritas tua me doceat. Ipsa me
custodiat et usque ad salutem finem me persequatur. Ipsa me
liberet ab omni affectione mala et inordinata dilectione
et ambulo tecum in magna cordis leticia et libertate
Ego te docebo ait veritas que recta sunt et placida
toram me Cogita peccata tua cum displicentia magna
et metore. et nunquam te reputes aliquid esse propter
opera tua. Reuera peccatores et multis passionibus
obnoxii et implicati. Ex te ipse ad nihil intendis.
cito laboris cito vincis cito turbaris cito dissolvis
Non habes quicquam vnde possis gloriari. sed multa
vnde te debeas vilificare. quia multo infirmior es quam
vales comprehendere. Nil ergo tibi magnū videatur.
ex omnibus que agis nil grante nil preciosum et
admirabile nil reputatione appareat dignū. nil altū
nil vere laudabile et desiderabile nisi quod eternum est.
Placeat tibi super omnia eterna veritas. displiceat
tibi semper tua maxima vilitas. Nil sic timeas sic
vitupes et fugias sicut vitia et peccata tua que magis
displicere debent tibi quam quolibet rerum damna. Re.
Quidam vero non sincere coram me ambulant sed quadam
curiositate et arrogantia dudi voluit secreta mea scire
et alta dei intelligere se et suam salutem negligentes.
Non sepe in magnas temptationes et peccata propter
suam superbiam et curiositatem me eis aduersante
labuntur. Time iudicia dei. expauesce iram omnipotentis.
Noli autem discutere opera altissimi. sed tuas ini-
quitates perscrutare in quantis deliquisti. et quam
multa bona neglexisti. Quidam portant deuotionem
in verbis et in libris. quidam vero in imaginibus.
Quidam autem in figuris exterioribus et signis.
quidam habent me in ore sed modicum in corde. Sunt
alii qui intellectu illuminati et affectu purgati ad
eterna semper anhelant de terrenis grauiter audiunt
necessitatibus nature dolenter inserviunt. et huius

sentiant qđ sp̄s veritatis loquitur in eis. qđ docet eos
terrena despiciere ⁊ amare celestia. mundū negligere
et celum tota die ac nocte desiderare.

De mirabili effectu diuini amoris. Cap. vi.

Benedico te o p̄r celestis. Pater dñi mei ihesu
xp̄i qđ mei paupis dignatus es recordari O p̄r
misericordiā et deus totius cōsolatōis. gr̄as
tibi ago qui me indignum oī cōsolatōe qñq̄ terreas
tua consolatione Benedico te semp et glorifico cum
vnigenito filio tuo et sp̄u sancto paracrito in secula
seculorū Eia dñe deus amator sc̄te meꝝ cū tu veneris
in cor meum exultabūt oīa interiora mea Tu es gl̄ia
mea ⁊ exultatō cordis mei Tu es spes mea et refugiū
meum in die tribulationis mee. Sed quia debilis
sum in amore et imperfectus in virtute. ideo necesse
habeo a te cōfortari ⁊ cōsolari. p̄pterea visita me sepius
et instrue me in disciplinis sanctis. libera me a passi-
onibus malis et sana cor meū ab oīb; affectionibus
inordinatis vt intus sanatus et bene purgatus aptꝝ
fiam ad amandum fortis ad paciendum. stabilis
ad perseverandum. Magna res est amor magnum
omnino bonū qđ solū leue facit oē onerosum et fert
equaliter omne inequale. Nam onus sine onē portat—
et oē amāz dulce et lapidū efficit Amor ihu nobilis
ad magna opanda impellit. et ad desideranda semp
p̄fectiora excitat Amor vult sursum nec vllis rebus
infimis retineri. Amor vult. esse liber et ab omni
mundana affectione alienus. ne intimus eius im-
pediatur affectus. ne per aliquod commodum t̄pale
implicationes sustineat aut p̄ inmodū succumbat.
Nihil dulcius est amore nihil fortius nihil alcius.
nihil lacius. nihil iocundius. nihil plenius. nihil
melius in celo et in terra quia amor ex deo natus est
nec potest nisi in deo super omnia creata quiescere.
Amor volat currit et letatur liber est et non tenetur

Dat omnia pro omnibus et habet oia in omnibus.
q̄ in vno sūmo bono sup oia quiescit ex quo oē bonū
fluit et procedit. Non respicit ad tona s̄ ad tonantē
se ouertit sup omnia bona Amōr modū sepe nescit.
s̄ super oēm modum scēscit Amōr onus non sentit
Labores non reputat plus affectat q̄m valet. de
impossibilitate non causatur. quia cuncta sibi posse
et licere arbitrat̄ur Valet igitur ad omnia ⁊ multa
implet et effectū mancipat vbi non amans deficiat et
iacet Amōr vigilat ⁊ dormiēs nō dormitat. fatigat̄
non lassat̄. artatus non coartatur territ̄ nō turbat̄
s̄ sicut viuens flamma et ardens facula. sursū erūpit.
secreḡ perīnsit Si quis amat nouit quid hec vox
clamat Magnus clamor in auribz dei est. ipse ardens
affectus aīe que dicit deus meus amor meus. tu tot̄
meus et ego totus tuus. Dilata me in amore tuo vt
discam interiori cordis ore regustare. q̄m suauē sit
amare et in amore liquefieri et natare. Teneor amore
vadens supra me pre nimio feroore et stupore. Cantē
amoris canticum sequar te dilectum meum in altū.
Deficiat in laude tua aīa mea iubilans ex amore.
Amen te plusq̄ me. nec me nisi ppter te et oēs in te
qui vere amant te sicut iubet lex amoris lucens ex
te Est amor velox sinceris pius io cūdus ⁊ amēnus
fortis paciēsis fidelis prudens longanimis virilis et
seipm nunq̄ querens Vbi n. seipsum aliquis querit
ibi ab amore cadit Est amor circumspēctus humilis
et rectus non mollis non leuis nec vanis intendens
rebus Sobrius castus stabilis quietus et in cunctis
sensibus custoditus. Est amor subiectus ⁊ obediens
prelatis sibi vilis et despectus deo deuot̄ ⁊ ḡtificans
fidens et sperans semper in eo cū sibi non sapit reus;
quia sine colore non viuitur in amore. Qui non est
paratus oia pati et ad voluntatē stare dilecti. nō est
dignus amator appellari. Sed amantem oia dura

et amara propter dilectum libenter amplecti nec ob
contraria accidentia ab eo reflecti.

De mirabili effectu diuini amoris Cap. vii.

Illi non es adhuc fortis et prudens amator.
Quare dñe q̃ ppter modicā s̃rietatē reficis a
ceptis et nis auidē solacōz q̃tis Fortis ama-
tor stat in temptacōibz nec callidis inimici credit per-
suasionibz Sic in prospis ei placeo. ita si in aduersis
displiceo. Prudēs amator nō tā tonū amāis s̃idat
q̃ dātis amorē. Affectū poti⁹ attēdit q̃ censū et infra
dilectō oīa ponit Mobil amator nō q̃sct i bono s̃ in
me sup oē tonū. Non ē ideo totū pditū si qñq̃ min⁹
bene te me vel te sc̃is meis sentis q̃ velles. Affectus
iste bonus et dulcis quē interdū p̃cipis. Affectus est
gratie p̃ntis et quidam p̃egustus p̃tie celestis. Sup
quo non nimium est innitendū quia vadit et venit
Certate autem aduersus malos inuidentes motus
anīmi suggestionesq̃ spernere diabolī insigne vir-
tutis est et magni meriti. Non ergo te conturbent
aliene fantasie de quacūq̃ materia ingeste. forte
serua p̃positum et intentionē rectā ad deum. Nec est
illusio q̃ aliquāto in excessu subito rapcris et statim
ad insolentias ineptas cordis reuertis. Illas enim
inuite magis pateris q̃m agis et q̃m diu displicent
et teniteris meritum est et non perditio. Scito q̃
inimicus omnino nititur impedire desiderium tuū
in bono et ab oī bono exercitio euacuare a sanctorum
sc̃z cultu. a pie passionis mee memoria. et peccatorum
utili recordatione. a proprij cordis custodia. et a
infinito p̃posito p̃ficiendi in virtute Multas malas
cogitationes ingerit vt tediū tibi faciat et horrorem
vt te ab orationē reuocet et sacra lectione Displicet
tibi humilis confessio. et si posset a communione
cessare faceret. Non credas ei neq̃ cures illum licet
sepius tibi tetenderit laqueos sibi imputā cū mala

inferit et immunda. Dicitur illi. Vate inmundus spiritus
crubescere miser. valde inmundus es qui talia inferis
auribus meis. Discere a me seductor pessime non habebis
partem ullam sed ihesus mecum est tanquam bellator fortis
et tu scabis confusus. Malo mori et omnem subire
penam quam tibi consentire. Tace et obmutescere non audiam
te amplius licet plures mihi molliatis molestias.
Dominus illuatio mea et salus mea quem timebo Si con-
sistat adversum me castra non timebit mecum. Dominus adiutor
meus et rexceptor meus. Certe tanquam miles bonus
Et si interdum ex fragilitate corruis. resume vires
fortiores prioribus confitens de ampliori gratia mea.
et multum precauere de vana complacentia et superbia Propter
hoc multi in errorem ducuntur et in recitatam pene incurabilem
quodque labuntur Sit tibi in cautelas et perpetuas humilitatem
tuna hec superborum de se stulte presumptiu

De occultanda gratia siue humilitatis custodia Cap. viij

Non utilius est tibi et securius devotionis
gratiam abscondere. nec in altum te efferre.
nec multum ponderare. sed magis te ipsum
despicere et tanquam indigno datum timere Non est huic
affectioni tenacius inherendum qui citius potest
mutari in contrarium. Cogita in gratia quam miser et inops
esse soles sine gratia nec est in spiritualis vite profectus
cum consolationis habueris gratiam. sed cum humiliter
et abnegate patienterque tuleris eius subtractionem Ita
quod tunc ab orationis studio non torpeas nec reliqua
opera tua ex usu facienda omnino dilabi permittas.
sed sicut melius poteris et intellexeris libenter quod
in te est facias. nec propter ariditatem seu anxietatem
mentis quam sentis te totaliter negligas Multi enim
sunt quibus cum non bene successerit statim impatientes
fiunt aut desides. Non enim est in potestate hominis
via eius sed dei est dari et consolari quantum vult et quantum
et cui vult sicut sibi placuit et non nimis Quidam

incauti seipos ppter deuotionis gratiam destruxerunt
q̃ plus agere voluerunt q̃ potuerunt non penſantes
ſue paruitatis meſuram ſed magis cordis affectum
ſeq̃tes q̃m rationis iudicium Et q̃ maiora preſup-
ſerunt q̃m deo placitum fuerit . Id circo gratiam cito
perdiderunt facti ſunt inopes et viles relictī qui in
celum nidum poſuerunt ſibi vt humiliati et re pau-
perati diſcant non in alis ſuis volare ſed ſub pennis
eius ſperare qui adhuc noui ſunt et imperiti in via
dñi niſi in conſilio diſcretorū ſe regant faciliter decipi
poſſunt et elidi Qui ſi ſuum ſentire magis ſequi q̃m
alijs exercitatis credere volunt erit eis piſcoſus exitus
ſi tñ retrahi a p̃prio conceptu nō valuerint Raro ſibi
ip̃is ſapientes ab alijs regi huiliter paſcunt Melius
eſt modicum ſape cū humilitate ⁊ pua intelligencia
q̃m magni ſcienciarum theſauri cum vana compla-
cencia . Melius eſt tibi minus habere . q̃m multum
vntē poſſes ſuperbire . Non ſatis diſcrete age qui
totum leticie tradit . obliuiſcens p̃ſcine inopie ſue
et caſti timoris dñi qui timet gratiā oblatā amittere
nec etiam ſatis virtuoſe ſapit qui t̃pē aduerſitatis
et cuiuſcunq; grauitatis deſperate ſe gerit et minus
firmiter de me q̃ oportet recogitat ac ſentit . Qui t̃pē
pacis nimis ſecure eſſe voluerit . ſepe tempore belli
nimis relictus et forniculoſus reperietur . Si ſcires
ſemper humilis et modicus in te permanere nec non
ſp̃ritum tuum bene moderari et regere non inciteres
tam cito in periculum et offenſum Conſiliū bonū eſt
vt feruoris ſp̃u concepto mediteris q̃d futurū ſit ab-
ſcendente lumine . Qd̃ dum contigerit recogita ⁊ conuo-
lucem poſſe reuerti q̃m ad cautelam tibi . mihi autē
ad gloriā ad tempus ſubtrahi Vtilior eſt ſepe talis
p̃bacio q̃m ſi ſemp haberes proſpera p̃ tua volūtate .
Nam merita non ſunt ex hoc exiſtimanda ſi quis
plures viſiones aut conſolationes habeat Vel ſi pitus

lit in scripturis aut in altiori ponatur gradu. Sed si
vera fuerit humilitate fundat⁹ et diuina caritate replet⁹
si dei honorem pure et integre semp querat si seipsum
nihil reputet et in veritate despiciat atq; ab alijs etiā
despici et humiliari magis gaudeat q̃ honorari

De vili estimatione sui: pius in oculis dei Cap. ix.

Liquar ad dñm meū cum sum puluis et cinis
Si amplius me reputauero ecce tu stas cont̃
me et dicunt testimonium verum iniquitates
mee nec possum contradicere Si autem me vilifica-
uero et ad nihilum redegeo ab oī ppria reputatione
cesecero atq; sicut sum pulueris laudo erit mihi ppria
gratia tua. et vicina cordi meo lux tua. et omnis
estimatio q̃ntumcūq; minima in valle nihilitatis
mee submergetur et peribit in eternum Ibi ostendis
me mihi. quid sum quid fui. et quo reueni. quia nihil
sum et nesciui Si mihi ipse relinquo ecce nihil sum.
et tota infirmitas. si autem subito me respexeris statim
fortis efficio et nouo repleor gaudio. Et mix valde
q̃ sic repente subleuor et tam benigne a te complector
qui pprio pondere semp ad ima fero. facit hoc amor
tuus gratus preueniens me et in tam multis sub-
ueniens necessitatib⁹. a grauib⁹ quoq; custodiens
periculis et ab innumeris vt vere dicam eripiens me
malis Ne siquidem male viuendo pdidi s̃ te solum
querendo et pure amando me et te patiter inueni.
atq; ex amore profundius ad nihilum me redegi.
Quia tuo dulcissime facis mecum supra meritum oē
et sup id quod audeo sperare vel rogare. benedictus
sis deus meus. quia licet ego sum indignus omnib⁹
bonis. tua tamen nobilitas et infinita bonitas nunq̃
cessat bene facere etiam ingratis et longe a te auersis
Conuerte nos ad te vt simus grati humiles et deuoti
q̃ salus nostra tu es virtus et fortitudo nostra.
Q̃ oīa ad deū sic ad finē vltimū s̃ referenda Cap. x.

Nili ego debet esse finis tuus supremus et ultimat⁹
si v⁹ desideras esse beatus Ex hac intencōe pur-
gabitur affectus tuus sepius ad seipsum et ad
creaturas male curatus Nam si teipm in aliquo q̄tis
stati in te deficiis et arescis. Vñ ergo ad me principa-
liter referas q̄ ego sū qui oīa tibi Sic singula p̄stera
sicut ex summo bono manantia. Nam ad me tanq̄
ad suū originem cūcta sūt reducenda. Ex me pusillus
et magnus paup et diues tanq̄ ex fonte vino aquā
hauriunt viuā Et qui mihi sponte et libere defuūt
grām pro grā accipient. Qui aut extra me volucit
glīari vel in aliq̄ priuato bono delectari nō stabilitur
impedietur et angustiabitur Nihil ergo tibi de bono
ascribere debes nec alicui homī virtutem attribuas. s̄
totū est a deo sine q̄ nihil habet homo Ego totū tibi
ego totū rehabere volo. et cū magna discricōe grā
actōes req̄ro. Hec est vītas q̄ fugatur glīe vanitas.
Et si intrauerit celstis glīa et vera caritas. non erit
aliqua inuidia. nec contractio cordis. neq̄ priuatus
amor occupabit Vincit. n. omnia diuina caritas et
dilatat omēs aīe vires Si recte sapias in me solo gau-
debis. in me solo spabis. q̄ nemo bon⁹ nisi solus de⁹
qui est sup oīa laudandus et benedicendus in omīb⁹

Q̄ spero munto dulce est seruire deo Cap. xi.

Nunc itez loquor domine et non filebo. dica
in aurib⁹ dei mei et regis mei q̄ est in excelsis
Q̄m magna mltitudo dulcedinis tue quā
abscondisti timentib⁹ te Sed q̄d es amantib⁹. quid
toto corde tibi seruientibus Vere ineffabilis dulcedo
contemplacōis tue quam largiris amantib⁹ te In hoc
maxime ostendisti mihi dulcedinem caritatis tue. q̄
cum non essem fecisti me. et cum errarem longe a te
reduxisti me vt seruirem tibi. et p̄cepisti michi vt
diligam te O fons amoris p̄petui quid dicam de te
quomodo potero tui obliuisci. qui me dignatus es

recordari. Etiam post quod contabui et perire fecisti vltimum omnem
spem misericordiarum cum seruo tuo et vltimum omnem meritum
gratiarum et amicitiam exhibuisti. Quid retribuam tibi
pro gratia ista. non enim omnibus datum est ut omnibus abdicatis
seculo renuncient et monasticam vitam assumant.
Nunquid magnum est ut tibi seruiam cui omnis creatura
seruire tenetur. Non mihi magnum videri debet seruire
tibi sed potius hoc magnum mihi et mirandum apparet
quod tam pauperem et indignum dignaris in suum tuum
recipere et dilectis seruis tuis adunare. Ecce omnia tua
sunt que habeo et vnde tibi seruius. Vexamen tu magis
mihi seruis quam ego tibi. Ecce celum et terra que in mini-
sterium hominis creasti presto sunt et faciunt cotidie quantum
mandasti. Et hoc est parum quin etiam angelos in
ministerium hominis ordinasti. Transcendunt autem hec
omnia quod tu ipse homini seruire dignatus es et te ipsum
datum ei promisisti. Quid dabo tibi pro omnibus istis
milibus bonis. Vtinam possem tibi seruire cunctis diebus
vite mee. Vtinam vel vno die dignum tibi seruicium
exhibere sufficerem. Vere tu es dignus omni seruitio
omni honore et laude eterna. Vere dominus meus es
et pauper ego seruus tuus qui totis viribus teneor tibi
seruire nec vnumquam in laudibus tuis debeo fastidire.
Pecunia volo. sic desidero. ut quicquid mihi deest. tu
digneris supplere. Magnus honor. magna gloria
tibi seruire. Et omnia propter te contemnere habebunt
enim bonam gratiam qui sponte se subiecerunt tue
sanctissime virtuti. Inuenient suauissimas ipsi sancti
solationes que pro amore tuo carnalem abiecerunt delec-
tationem. consequenter magnam mentis libertatem qui artem
pro nomine tuo ingrediuntur viam et omnes mundanas neglex-
erunt curam. O grata et iocunda dei habitus qua homo
veraciter efficitur liber et sanctus. O sacer status religiosi
familatus que hominem angelis reddit equalem deo pla-
cibilem demonibus terribilem et cunctis fidelibus amabilem.

D amplectandū et sp̄ optandū seruiciū quo summū
p̄meretur bonū et gaudiū acq̄ritur sine fine mansurū
De desideria cordis examinanda s̄ et moranda ca. xij.

Illi oportet te aduc multa ad discere q̄ nec dū
bene didicisti. que sūt hec dñe: Vt desideriu tuū
ponas cōliter scōm beneplacitū meū et tui p̄p̄i
amator non sis s̄ mee voluntatis cupidus emulator
Desideria te sepe accendūt ⁊ vehementer impellūt. s̄ s̄sida
an p̄pter tuū omōdū magis mouearis an p̄pter amorē
meū. Si ego sū in cā bene stentus eris quomocūq;
ordinauerō Si autē de p̄po quesito aliqd̄ latet ecce h̄ est
qd̄ te impedit et grauat Caue ergo ne nimīū innitatis
sup̄ desiderio p̄cepto me nō s̄sulto ne forte peniteat
postea ā displiceat qd̄ primo placuit ⁊ q̄i pro meliori
zelasti. Non. n. oīs affectio que videtur bō statī est se:
q̄ndā. s̄ neḡ ōria affectio ad primū fugienda Exped̄/
interdū refrenatione vti etiā in bonis studiis et de:
sideriis ne per inopportunitatem m̄tis destructō; inc̄cas.
ne alijs per indisciplinacionem scandalū generes Vt
etiā per resistenciam aliorū subito turberis et corruas
Interdū vero oportet violentia vti ⁊ viriliter appeti:
tui sensitiuo contraire et nec aduertere qd̄ velit caro.
et quid non velit. s̄ hoc magis satagare vt subiecta
sit etiā nolens spiritui. Et tam diu castigari debet et
cogi seruituti subesse donec parata sit ad oīa. paucisq;
contentari discat et simplicibus delectari. nec contra
aliquid inconueniens inuitare.

**De informatione patientie et luctamine adūsus
concupiscencias Cap. xij.**

Domine vt video. patientia est michi valde
necessaria Multa. n. in hac vita accidūt ōria
Maḡ qualitercūq; ordinauerō de pace mea
non p̄t esse sine bello et colore vita mea. Ita est fili
s̄ volo te non talem querere pacem que temptacōib;
careat aut contraria non sentiat Sed tunc etiam te

pacem elſiare inueniſſe cū fueris temptacōibꝫ exerci-
tatus et in multis ōrietatibꝫ probatus . Si dixeris te
nō multa poſſe pati . quomō tūc ſuſtinebis pꝛgatoꝝqꝫ
penas De duobꝫ malis ſpꝫ minus ē eligendū . ut ergo
etna fūta ſupplia poſſis euadere mala pꝛſentia ſtudeas
pro deo equanimiter tollerare An putas qꝫ homines
huius ſeculi nihil vel paz paciantur nec hꝫ inuenies .
Etiam ſi delicatiſſimos queſieris Sed habent inquit
multas delectaciones et pꝛprias ſecuntur voluntates .
Itēoꝝqꝫ paz ſuas ponderant tribulacōnes eſtima Ita
ſit ut habeant quicquid voluerint ſed qꝫ diu putas
durabit Ecce qꝫ ad modū ſumꝫ deficient habūdantes
in hꝫ ſeculo et nulla erit recordatio pꝛteritoꝝ gaudioꝝ
Sed et cū adhuc viuunt non ſine amaritudine et
tedio ac timore in eis quieſcunt . Ex eadem namꝫ re
Vnde ſicut delectacionem ōcipiunt . inde coloris pena
frequenter iuſte illis ſit . ut qꝫ inordinate delectacōes
qꝫrunt et ſecuntur non ſine ōfuſione et amaritudine
eas expellant . O qꝫ breues . qꝫ falſe . qꝫ inordinate et
turpes omnes ſꝫ Verumtamen pꝛe ebrietate ⁊ cecitate
non intelliguntur hꝫ velut muta aialia pꝛpter modicū
corruptibilis vite delectamētū mortem aie incurrunt
Tu ergo poſt concupiſcencias tuas non eas et a vo-
luntate tua auertere . Delectare in dñō et dabit tibi
petitiones cordis tui . Et enī ſi veraciter vis delectari
⁊ habundantius a me ōſolari Ecce in ōtemptu oīm
mōdanōꝝ et in abſciſione oīm infimāꝝ delectacionū
erit benedictio tua et copioſa reddetur tibi ōſolatio .
Et qꝫnto plus te ab omniū creaturāꝝ conſolatione
ſubtraxeris . tanto in me ſuauiōres et potenciores
ōſolationes inuenies Sꝫ primo non ſine qꝫdāꝝ triſticia
et labore certaminis ad has pertingere obſiſtet
inſolita conſuetudo . Sed meliori conſuetudine de-
uincuntur Remurmurabit caro ſed feruores ſpiritus .
frenabit Inſtigabit et exacerbat te hꝫpens ātiquus

sed oratione fugabitur. Insup labore vtili aditus ei
magnus obstruetur.

De obedientia
humilis subditi ad exemplū xpī ihesu. Ca. xiiij.

Hilli qui se subtrahere nituntur ab obedientia ipse
se subtrahitur a grā Et qui querit hūc pūata
amittit omnia Qui non libent et sponte suo
superiori se subdit signū ē qd caro sua nō dū pfecte sibi
obedit s; sepe recalcitrat et immurat Disce ergo celerit
tuo superiori te submittere. Si carnem tuā optas sub-
iugare. cū nanq; exterior vincitur inimicus si interior
homo non fuerit deuastatus. Non est molestior et
pior hostis aīe qm tūpē tibi et caro non bñ pcorās
spiritui. Oportet omnino vx te assumere tuipius
contemptum si vis preualere aduersus carnem et sang-
uinem qd adhuc nimis inordinate te diligis. Ideo
plenē te resignate alioz voluntati trepidans S; qd
magnum si tu qui pulvis es et nihil propter deum te
hōmī subdis qnto ego omnipotens et altissimus qui
cuncta creauī ex nihilo me hōmī ppter te humiliter
subiecti. factus sum omnium humilimus et infimus.
vt tuā superbiā mea hūilitate viceris Disce obtpare
pulvis. Disce te hūiliare terra et limus et sub oīm
pedib; incuruare Disce voluntates frangē et ad oīm
subiectionem te dare Exartelce contra te ne paciatis
tu tumorem in te viuere sed subiectum et paruulum
te exhibe vt oīes hōmīes sup te ambulare possunt
et sicut lutum plateaz concalcate. Quid habes homo
inanis conquiri. quid sordide peccator habes dīcere
exprobrantibus tibi qui tociens deum offendisti et
infernum meruisti Sed pepetit tibi oculus meus qd
preciosa fuit anima tua in oīpēdu meo vt agnosceres
dilectionem meam et gratus semper beneficijs meis
episteres. et vt ad veram subiectionem et hūilitatem
te iugiter dāres. patienterq; ppiū contemptum ferres.

De occultis dei iudicijs osidandis ne extollamur i bonis

Tonas sup me iudicia tua dñe ⁊ timore ac / ca. xv.
tremore concutis oia ossa mea et expauescit aia mea
valde. Sto attonitus et osidero qz celi non sūt mōi in
ospectu tuo. Si in angelis repisti puitatē n̄ tñ pepisti
quid fiet de me. Ceciderunt stelle de celo et ego pulvis
qd presumo qz opa videbantur laudabilia ceciderūt
ad infima. Et q̄ ometebāt panē angeloz vidi siliqz
delectari porcor. Nulla ergo sc̄itas si manū tuam dñe
subtrahis Nulla iuuat fortitudo si conuare resinas
Nulla secuta castitas si eā nō ptegas Nulla p̄pa p̄est
custodia si nō assit tua sacra vigilantia Nulla p̄est
sapia si gubernare resistas. nā relictū mergimur ⁊ pim?
visitati vō erigimur ⁊ viuim? Instabiles quippe sum?
s̄ p te osidamur tepessimus. s̄ p te accendimur. Q̄ qm
hūiliter et q̄ abiecte mihi de mēpo sciendū est q̄ nihil
ppentendū Si quid boni videor habere. Q̄ q̄ pfunde
submittere me deo sub abissalibus iudicijs. Q̄ portet
dñe vt nihil aliud me esse inuenio qm nihil et nihil.
Q̄ pondus immensum Q̄ pelagus inēnsinabile vbi
nihil de me repio q̄ in toto nihil Vbi ē ergo latebra
glorie vbi confidentia de virtute concepta Absorpta
est om̄is gloria vana in profunditate om̄i iudicioz
tuoz sup me. Quid est om̄is caro in conspectu tuo.
Nunq̄d gliabitur lutū contra formantē se. Quomō
potest erigi vaniloquio cuius cor in veritate subiectū
est deo Non cum totus mundus eriget qucm v̄itas
sibi subiecit nec om̄i laudandum ore mouebitur qui
totā spem suā in deo firmavit Nam ⁊ ipsi q̄ loquuntur
ecce om̄es nihil Deficient. n. cū sonitu verboz. veritas
autem dñi manet in eternū

Qualiter standum sit et dicendum in omni re
desiderabili.

Ca. xvi.

Ali sic dicas in oī re. Dñe si tibi placitū fuerit
fiat hoc ita Domine si fuerit honor tuus fiat

hoc in noīe tuo .dñe si mibi videris expedire ⁊ vtile ēē
 pbaueris tunc tona michi hoc vti ad honorem tuū
 S; si mibi nociuū fore agnoueris .Nec aīe mee saluti
 prodesse .aufer a me tale desiderū a spū sancto .etiā si
 videatur hōi rectū et bonū .Difficile est p vō iudicare
 vtr sps bonus vel alienus te impellat ad desidandū
 hoc vel illud .an etiā ex xpo moueatis spū .Multi in
 fine sūt recepti qui primo bono spū videbātur induci
 Igitur semp cū timore tēi et cordis hūilitate ad desi-
 derandū est quicquid desiderabile mti occurrat .maxie
 cū xptia resignatione michi totū omittendū est atq;
 dicendū .Dñe tu scis qualiter melius est .fiat hoc vel
 illud qualiter volueris .Da quod vis et quantū vis
 et quanto vis Fac meū sicut vis ⁊ sicut magis tibi
 placuerit et maior honor tuus fuerit .Donec me vbi
 vis et libere age mecum in omib; In manu tua sum
 Circa et tenetis me per circuitum En ego seruus tuus
 paratus sum ad oīa .quōz non desidero mibi viuere s;
 tibi vtinam digne et perfecte .

Oratio pro beneplacito dei perficiendo ca. xvij.

Quoniam mibi benignissime ihu gratiam tuam
 vt meū sit et meū laboret mecumq; vsq; in
 finem perseueret .Da michi hoc sp desiderare
 et velle qd tibi magis acceptū fuerit et carius placet
 Tu voluntas mea sis ⁊ mea voluntas tuam semper
 sequatur et optime ei oīdet Sit mibi vnū velle et
 nolle tecum .nec aliud posse velle aut nolle . nisi q tu
 velis et nolis Da mibi omib; mori qui in mōdo sunt
 et ppter te amare oīes et nesciri in hoc seculo .Da
 mibi super oīa desiderata in te requiescere et cor meū
 in te pacificare Tu vera pax cordis Tu sola requies.
 Extra te dura sunt omnia et inquieta In hac pace in
 idipm .hoc est in te vno summo eterno bono tota
 et requiescam Amen.

Quod vix solaciū in deo est querendum

Ca. xviii.

Quicquid desiderare possum aut cogitare ad solaciū meū non hic expecto sed in posterū. Quod si omnia solatia mundi solus habere et omnibus deliciis frui possem certū est quod diu durare non possem. Vnde non poteris anima mea plene solari. nec perfecte recreari. nisi in deo solatore pauperum ac susceptore humilium. Expecta modicū anima mea expecta diuinū promissum et habebis habundantiā omnium bonorum in celo. Si nimis inordinate appetis illa presentia perdes eterna et celestia. Sint temporalia in usu. eterna in desiderio. Non potes aliquo bono temporali satiari. quia ad hoc fruenda non es creatus. Etiam si omnia creata bona haberes non posses esse felix et beatus. Sed in deo qui cuncta creauit tota beatitudo et felicitas consistit. non qualis videtur et laudatur a stultis mundi amatoribus. Sed qualem expectant boni christi fideles et preguistant interdū spirituales ac misericordes quorum succursatio est in celis. Vanū ē et breue omne humanū solatiū. Huiusmodi et vix solatiū quod intus a veritate percipitur. Puerus hō ubique fert secum solatorem suū ihesū et dicit ad eum. Accito mihi domine ihesu in omni loco et tempe. Nec mihi sit consolatio libenter velle carere omni humano solatio. Et si tua refuerit consolatio. sit mihi tua voluntas et iusta probatio pro summo solatio. Non enim impetū irascaris. neque in eternum comminaberis.

Quod omnis sollicitudo in deo statuenda sit

Ca. xix.

Nihil sine me tecū agere quod volo. ego scio quod expediat tibi. tu cogitas sic hō. sentis in multis sicut suadet humanus effectus. Domine vix est quod dicis. Maior est sollicitudo tua pro me quam omnis cura quam ego gerere possum pro me. Nimis. n. casualiter stat qui non projicit omnem sollicitudinem suam in te. Domine dummodo voluntas mea recta est firma ad te permaneat. Fac te me quicquid tibi placuerit.

Non enī potest esse nisi bonū quicquid de me feceris
Si vis me esse in tenebris sis benedictus. Et si me
vis esse in luce sis iterū benedictus. Si me dignaris
solari sis benedictus. Et si me vis tribulari sis eque
semp benedictus. Sili sic oportet te stare si merū desi-
deras ambulare. Ita pōptē esse debes ad paciendū
sicut ad gaudendū. Ita libentē debes ēē inops et paup
sicut plenus et diues. Dñe libentē paciar p te q̄cquid
volueris venite super me. Indifferentē volo bonū et
malū de manu tua dulce et amarū. lete et triste susci-
pere. ac p oībus mihi cōtingentibus gratias agere.
Custodi me ab oīni peccato et nō timebo mortē neq
infernū. dūmō in eternū me non picias. nec deleas te
libro vite. non mihi nocebit. q̄cquid tribulationis
venerit super me.

Qz temporales miserie
exemplo xp̄i equanimiter sunt ferende. xx.

Hili ego descendi de celo pro tua salute. Du-
scipi tuas misérias non necessitate s̄ caritate
trahente. vt paciētiā disceres. et temporales
misérias non indignanter feres. Nam ab hora ortus
mei vsq; ad exitum in cruce non defuit michi tolle-
rantia dolorum. Defectū rerum temporalīū mag-
num habui. Multas querimōnias de me frequenter
audiui. Confusiones et obprobria benigne susti-
nui. Pro beneficijs ingratitudinem recepi. Pro mi-
raculis blasphemias. Pro doctrina reprehensiones.
Domine quia tu paciens fuisti in vita tua. in hoc
maxīe implendo preceptū patris tui. Dignum est vt
ego miserrimus peccator secundū voluntatem tuam
patienter me sustineā. et donec volueris onus corrup-
tibilis vite pro salute mea portem. Nam et si onerosa
sentitur presens vita. tamen facta est per graciā tuā
valde meritoria. atq; exemplo tuo et sanctorū tuorū
vestigijs infirmis tollerabilior et clatior. sed et mul-
tomagis consolatoria qm̄ olim in veteri lege fuit

cum porta celi clausa p̄sisteret et obscurior etiam via
ad celum videbatur. q̄n̄ tam pauci regnū celoz q̄rere
curabant. Sed neq; qui tunc iusti erant et saluandi.
añ passionem tuā et sacre mortis debitū celeste regnū
poterant introire. ¶ q̄ntas tibi gratias tenere referre
p̄ viam rectā et bonam dignatus es mihi et cunctis
fidelib; ad eternū regnum tuum ostendere. Nam vita
tua via n̄ra et per sanctā patientiā ambulamus ad
te qui es corona n̄ra. Nisi tu nos p̄cessisses et docuisses.
quis sequi curaret. Ne quanti longe retro manerēt.
nisi tua preclara exempla inspicerent. Ecce adhuc te
pestimus. auditis tot signis tuis et doctrinis. Quid
fuerit si tm̄ lumen ad seq̄ndū te non habemus.

De tolerantia iniuriar; et q̄s ver; paciēs opte. ca. xxi.

Quid est quod loqueris fili. Cessa conqueri
sollicitata mea et alioz sanctor; passione. Nō
dū vsq; ad sanguinem restitisti. Parū est qđ
tu pateris in cōparatione eoz qui tam multa passi sūt.
tam fortiter temptati. tam grauiter tribulati. tam
multipliciter probati et exercitati. Oportet ergo te
alioz grauiora ad mentem reducere. vt leuius feras
tua minima. Et si tibi minima non videntur. vix ne
tibi hoc faciat tua impatientia. Diue tamen parua
siue magna sint. stude cūcta patienter sufferre. Quāto
melius ad paciendum te disponis. tanto sapientius
agis et amplius promereris. feres q̄ leuius animo et
vsu. ad hoc non segniter preparatis. Nec dicas non
valeo hec ab homine tali pati. nec huiusmodi mihi
pacienda sunt. Graue. n. intulit damnum mihi que
nunq̄m cogitaueram. sed ab alio libenter patiar et
sicut pacienda vixeo. Insipiens est talis cogitatio. q̄
virtutē paciencie nō cōsidat. n̄ a quo coronanda erit.
h̄ magnas personas et offensas sibi illatas perpendit.
Non est verus paciēs qui pati non vult nisi q̄ntū
ibi visum fuerit. et a quo sibi placuerit. Verus

autem paciens nō attendit a quo homine. vtrum a prelado suo an ab alio equali aut inferiori. Vtrum a bono ⁊ sancto viro vel a puerſo ⁊ indigno exerceat ſed indifferentē ab omni creatā quantūcūq; ⁊ q̄ciens cūq; ei aliq̄d aduerſi acciderit hoc totū de manu dei gratant accipit et ingens lucrū reputat q̄a nil apud deū quantūlibet parū pro deo tñ paſſū poterit ſine merito tranſire. Eſto itaq; expedit⁹ ad pugnā ſi vis habere victoriā ſine certamine non poteſt venire ad patientie coronā. Si pati non vis recuſas coronari. Si autem coronari deſideras certa viriliter ſuſtine patienter. Si ne labore non tenditur ad requiem nec ſine pugna peruenitur ad victoriam. Fac michi dñe poſſibile per gratiam q̄d michi impoſſibile videtur per naturā. Tu ſciſ q̄ pati non poſſū ⁊ q̄ cito deicio leui exurgente aduerſitate. Efficiatur mihi quelibet exercitationis tribulatio amabilis pro nomine tuo et optabilis. Nam pati et vexari pro te valde ſalubre eſt anīe mee.

De confeſſione pprie infirmitatis et huius vite miſeris Cap. xxij.

Confitebor aduerſū me ī iuſticiā meā. Confitebor tibi dñe infirmitatem meā. Sepe parua res eſt que me deiecit et contriſtat. Propono me fortiter adcurum. ſed cū modica temptatio aduenerit. magna mihi anguſtia fit. Valde vilis quātoq; res eſt. vnde grauis temptatio puenit. Et dū puto me aliq̄ntulū tuū. cū nō ſentio inuenio in me nō nunq̄ pene reuictū ex leui flatu. Vide ergo dñe humilitatē meā ⁊ fragilitatē tibi vndiq; notā. miſerere et eripe me de luto vt non inſigat ne permaneam deiect⁹ vſq; quaq; hoc eſt q̄ me frequenter reuerberat. ⁊ coram te confundit q̄ taglabilis ſū ⁊ infirmus ad reſiſtendū paſſionibus. Et ſi non omnino ad conſentionem. tñ mihi etiā moleſta ⁊ grauis eſt earū infeſtatio. ⁊ tēpore me valde ſic cotidie viuere in lite. ex hinc nota ſit

inichi infirmitas mea quia multo facilius irruunt
ab hominande semp fantasie quā discabant. Vtinā
fortissime deus israel zelator aīaz fidelīū. respicias
serui tui laborem ⁊ dolorem. assistasq; illi in omībus
ad quēcunq; perreperit. Robora me celesti fortitudie.
ne vetus homo misera caro spiritui. nō dū. plene sub
iecta valeat dñari. adūsus q̄ certari oportebit q̄ diu
spiratur in hac vita miserrima. Deu qualis est hec
vita. vbi non desunt tribulationes et miserie. vbi
plena laqueis et hostibus sunt oīa. Nam vna tribu-
latione seu temptatione recedente alia accedit. Sed
et priore adhuc durante afflictu. alij plures super me
veniūt ⁊ insperatē. Et quomodo potest amari vita
tantas habens amaritudines. tot subiecta calamita-
tibus et miserijs. Quomodo etiam dicitur vita tot
generans mortes ⁊ pestes. Et tñ amatur ⁊ delectati
in ea a multis quciūt. Reprehendiūt frequēt mōus
q̄ fallax sit ⁊ vana. tñ facile relinquitur q̄ occupisctie
carnis nimis dñant. Sed alia trahūt ad amandū
alia ad cōtemnendū. Trahunt ad amorem mundi
desideriū carnis. desideriū oculorū ⁊ superbia vite. sed
pene et miserie sequentes ea. odiū mundi patiunt et
tediū. Sed vinct proptolot delectatio praua men-
tem mūdo debitā. et esse sub sensibz delicias reputat
quia dei suauitatem ⁊ internā virtutis amenitatem.
nec vidit nec gustauit. Qui autem mundū perfecte
contempnunt ⁊ deo viuere sub sancta disciplina stu-
dent. isti diuinā dulcedinem veris ab renūciatoribus
promissā non ignorant. Et q̄ grauiū mundus errat
et varie fallit clarius vident.

Quia in deo sup oīa ⁊ tona requiescendū est. Ca. xxiij.

S Vper oīa et in oībus requiesces aīa mea in
dño semp q̄ ipse ē sanctorū eterna requies. Pa-
mibi dulcissime ⁊ amantissime ihu in te sup
omnem creaturā requiescere. super omēm salutem et

pulcrit. idieꝝ. sup oẽꝝ gliaꝝ ⁊ honoꝛẽ ⁊ sup oẽꝝ potenciã
et dignitatẽ. sup oẽꝝ scientiaꝝ et subtilitatem. sup oẽs
diuitias et artes. sup oẽꝝ leticiaꝝ et exultacionẽs. sup
omẽem famaꝝ et laudem. sup oẽꝝ suauitatẽ et solacõẽꝝ.
sup omẽem spe n et promissionem. sup omẽe meritum
et desiderium. sup oia dona ⁊ munera que potes dare
et infundere. sup omẽe gaudiũ et iubilacionem quam
p̃t mens cape et sentire. Deniqꝫ super angelos et arch-
angelos. et sup omẽem exercitum celi. sup oia visibilia.
et sup omẽe qđ tu deus meus non es. qꝫ tu deus meus
sup omnia optimus es. Tu solus altissimus. tu solus
potentissimus. tu solus sufficientissimꝫ et plenissimꝫ.
tu solus suauissimus et solatiofissimus. tu solus pul-
cerrimus et amantissimus. tu solus nobilissimus et
gloriosissimus sup oia. in quo cuncta bõ sũ et p̃fecte
sunt. et semp succunt et erunt. Atqꝫ ideo minus est et
insufficiens. quicquid mihi preter teipm donas. aut
de teipso reuelas vel permittis. te non viso nec plene
adepto. Quom̃ quidem non potest cor meũ veraciter
requiescere nec totaliter contentari. nisi in te requi-
escat et omnia dona omẽemqꝫ creaturam transcendat
¶ mi dilectissime sponse ihesu xp̃e amator purissime.
dominator vniuerse creature. quis mihi dat pennas
vere libertatis ad volandum et pausandum in te.
¶ quanto ad plenum dabitur mihi vacare et videre
qm̃ suavis es domine deus meus. ¶ qñ ad plenum
me recolligam in te. vt pre amore tuo non sentiam
me. sed te solum super omnem sensum et modum. in
moto non omnibus noto. Nunc aut̃ frequẽter gemo.
et infelicitatem meã cũ colore porto. qꝫ multa mala
in hac valle lacrimaz et miseriæ occurunt mihi
que me sepius conturbant et obnubilant. sepius
impediunt et distrahunt. alliciunt et implicant. ne
liberum habeam accessum ad te et ne iocundis stuar
amplexibus presto semper beatis spiritibus ¶ oueat

te suspitum meum et desolatio multiplex in terra.
O ihesu splendor eterne glorie solamen peregrinantis
aie apud te est os meum sine voce et silentium loquitur tibi
Vsq; quo tardat venire dominus meus. Veniat ad me
pauperculum suum et letum faciat. Mittat manum suam et
miserum eripiat te omni angustia. Veni veni quia sine te
non erit leta dies aut hora quia tu leticia mea et sine
te vacua est mensa mea: Miser sum os quod amoto incar-
ceratus et pedibus grauatus donec luce presentie tue
me reficias ac libertati tones vultumque amabilem tamen
stres. Querat aliquid pro te aliud quodcumque libuerit mihi
aliud interea nil placet nec placebit nisi tu deus meus
spes mea salus eterna. Non reticebo nec deprecari
cessabo donec gratia tua reuertatur mihi; tu intus
loquaris. Ecce assum. Ecce ego ad te venio quia in-
uocasti me lacrimae tue et desiderium anime tue humiliatio
et contritio cordis tui inclinauerunt me et adduxerunt
ad te. Et dixi. Domine inuocaui te et desideravi frui te.
paratus sum omnia respicere propter te. Tu enim prius
excitasti me ut quererem te. Sis ergo benedictus domine
qui fecisti hanc bonitatem cum seruo tuo secundum mul-
titudinem misericordie tue. Quid habet ultra dicere
seruus tuus coram te nisi ut humiliet se valde ante te meo
semper proprie iniquitatis et vilitatis. Non enim est filius
tui in cunctis mirabilibus celi et terre. Sunt opera tua
bona valde iudicia vera et prudentia tua regunt vni-
uersa laus ergo tibi et gloria o patris sapientia te laudet et
benedicat os meum anima mea et cuncta creata simul.

De recordatione multiplicum beneficiorum tui. Ca. xxiij.

Heri domine cor meum in lege tua et in pre-
ceptis tuis doce me ambulare. Da michi in-
telligere voluntatem tuam et cum magna reue-
rentia ac diligenti consideratione beneficia tua tam
in generali quam in speciali memorati ut digne ubi ex
hinc gratias valeam referre. Verum scio et confiteor nec

pro minimo puncto me posse debitas gratias laudes
psolvere Minor ego sum omnibus bonis mihi prestitis
et cum tuam voluntatem attendo reficit per magnitudine
illius spiritus meus Omnia quae in anima habemus et in corpore
et quicquid exterius vel interius naturaliter vel super naturaliter
possidemus tua sunt beneficia et te benedicimus ut pium ac
bonum omnidant a quo cuncta bona accepimus Et si
alius plura alius pauciora accepit omnia tamen tua sunt et
sine te nec minimum potest haberi Ille qui maiora ac-
cepit non potest merito suo gloriari nec super alios extolli
nec minori insultare quia iste maior est et melior qui
sibi minus ascribit et in re gratiano humilior est
atque deuotior Et qui omnibus viliores se existimat et
indigniores se iudicat aptior est ad percipienda maiora
Qui autem pauciora accepit contristari non debet
neque indignanter ferre nec ditiori inuidere sed te potius
attendere et tuam bonitatem maxime laudare quia
tam affluenter tam gratis et libenter sine personarum
acceptatione tua munera largiris Omnia ex te et ideo in
omnibus es laudandus Tu scis quod unicuique conari ex-
pediat et cur iste minus iste amplius habeat non enim
sed tuum est hoc discernere apud quem singulorum
diffinita sunt merita Unde domine deus pro magno
etiam reputo beneficia non multa habere Vnde et exterius
secundum homines laus et gloria apparet Ita ut quis con-
siderata paupertate et vilitate persone suae non inde
grauitatem et tristitiam vel reuerentiam concipiat
sed potius consolationem et hilaritatem magnam
quia tu deus pauperes et humiles atque huic mundo
despectos tibi elegisti et infamiliares et domesticos
Testes sunt ipsi apostoli quos principes super omnem
terram constituisti fuerunt tamen sine querela con-
uersati in mundo tam humiles et simplices sine omni
malitia et dolo ut etiam pati contumelias gauderent
pro nomine tuo et quae mundus abhorret ipsi amplecterentur

affectu magno Nihil ergo amatorem tuum et cognitorem
boni factorum tuorum ita letificare debet sicut voluntas tua
in eo. et beneplacitum eterne dispositionis tue. et qua-
tum contentari et consolari debet. ut ita libenter velit esse
minimus ut aliquis optaret esse maximus. Et ita
pacificus et contentus in nouissimo sicut in loco primo
atque ita libenter respectabilis et abiectus. nullius quam
nominis et fame sicut ceteris honorabilior et maior in
mundo Nam voluntas et amor honoris tui omnia excutere
debet et plus eum consolari. magisque placere quam omnia
beneficia sibi data vel danda

De quatuor magnam importantibus pacem ca. xlv.

Nili nunc docebo te viam pacis et vite libertatis; fac
domine quod dicis quod gratum est mihi sed audire; stude fili
alterius potius facere voluntatem quam tuam Elige spiritum minus
sed plus habere Quere spiritum inferiorem locum et omnibus subesse
Opta spiritum et ora ut voluntas integre fiat: Ecce talis
homo ingreditur fines pacis et quietis, Domine sermo
tuus iste brevis multum in se continet perfectionis. parvus
est dictum sed plenus sensu et vber in fructu Nam si posset
a me fideliter custodiri. non deberet tam facile in me
turbatio oriri Nam quociens me in peccato sentio et
grauatum ab hac doctrina me recepisse inuenio Sed
tu qui omnia potes et anime profectum semper diligis.
adauge maiorem gratiam ut possum tuum complere
sermonem et meam perficere salutem

Oratio contra malas cogitationes

Domine deus meus ne elongeris a me. deus
meus in auxilium meum respice quomodo insurrexerunt
in me varie cogitationes et timores magni af-
fligentes animam meam. Quomodo insilio illeus. quomodo
constringam eas. Ego inquit ante te ibo et gloriosus
in te humiliabo. Aperiam ianuam carceris et archa-
na secretorum revelabo tibi Fac domine ut loquaris.
fugiant a facie tua omnes inique cogitationes.

hec spes et vnica solatio mea ad te in oī tribulacōe
confugere et cōfidere te ex intimo inuocare et pacien-
ter solationē tuā expectare **Oratio p̄ illūiacōe m̄tis**

Clarifica me bone iesu claritate eterni luminis et
educ de habitacō cordis mei tenebras vniūsas
Cohibe euagationes malas ⁊ vim facientes vniūsas
tēptacōes Dugna p̄ me fortit ⁊ expug̃ malas bestias
cupiscencias dico illecebrosas. vt fiat pax in virtute
tua. et habundantia laudis tue resonāt ī aula sc̄a. h̄
ē in cōscientia pura Impa ventis ⁊ tempestatib⁹ Dic
mari q̄sc̄e ⁊ aq̄loni ne turbauis ⁊ erit t̄nq̄llitas mag̃
Emitte lucē tuā et veritatē tuā. vt luceāt sup̄ terrā. q̄
terra sum inanis et vacua donec illūies me. Effunde
gr̄as resup̄. p̄funde cor meū roze celesti. m̄stfa deuociōis
aquas ad irrigidaz faciem terre ad p̄ducendū fructū
bonū ⁊ optimū Eleua mentem p̄staz mole peccatorz.
et ad cēlestia totū desiderū meū suspense. vt gustata
suauitate sup̄ne felicitatis pigeat de t̄renis cogitare.
Rape me ⁊ eripe me ab oī creaturaz indurabili con-
solacōe. q̄ nlla res creata valet meū appetitū plenarie
quietare et consolari Iunge me tibi inseparabili dilec-
tionis vinculo. quōz tu solus sufficis amanti ⁊ absq̄
te friuola sunt vniuersa

**De evitacione
curiose inquisitionis super alterius vita** ca. xxvi.

Noli noli esse curiosus. nec vacuas gerere solli-
citudines. Quid hoc vel illud ad te tu me
sequere. Quid enī ad te utrū ille sit talis vel
talis. aut iste sic agit vel sic loquitur Tu nō indiges
respondere pro alijs. s̄ pro teip̄o reddere rationez Quid
ergo te implicas. Ecce ego oēs cognosco et cuncta q̄
sub sole fiūt video. et scio qualiter cum vnoquoq̄ sit.
quid cogitet qd̄ velit et ad q̄ finē tendat eē intencō
Mihi igit̄ cōmittenda s̄t oīa Tu vero serua te in bona
pate. et dimitte agitantem agitare. quid voluerit.
veniet sup̄ eum qd̄ fecerit vel dixerit quia me fallere

non p̄t Non sit tibi cura de magni nominis umbra. non
de multorum familiaritate si de puata hominum dilectione
Ista. n. generant destructiones et magnas in corde ob-
scuritantes. libenter loquer tibi verbum meum et abscondita
reuelarem tibi. si aduentum meum diligenter obseruares
et ostium cordis mihi apertes Esto prouidus et vigila in
orationibus. et humilia te in omnibus.

In quo pax cordis et profectus verus consistit ca. xxvij.

Illi ego locutus sum. pacem relinquo vobis. pacem meam
do vobis. non quod mundus dat ego do vobis. sed quod ad
veram pacem pertinet. non omnes curant Pax mea cum humilibus et
mansuetis corde Pax tua erit in multa patientia. si me
audiens. vocem meam secutus fueris potes multa pacem frui
Quid est faciam in omni re. attende tibi quod facias et quod dicas.
et omnem intentionem tuam ad hoc dirige. ut mihi soli
placeas. et extra me nichil cupias vel queras. Sed et
de aliorum dictis vel factis nichil temere iudices. nec
rebus tibi non commissis te implices. et poterit fieri
ut pax vel ratio turbetur. Nunquam autem sentire aliquam
turbationem nec aliquam pati corporis molestiam. non est
presentis temporis sed status eterne quietis Non ergo
estimes te veram pacem inuenisse. si nullam senseris
grauitatem. nec tunc totum esse bonum. si neminem
pateris aduersarium. nec habere perfectum si cuncta sunt
secundum tuum affectum. neque tunc aliquid magni te reputes.
aut specialiter dilectum estimes. si in magna fueris deu-
otione atque dulcedine. quia in istis non agnoscitur verus
amoris virtutis. nec in istis consistit profectus et perfectio
hominis In quo ergo domine in offerendo te ex toto corde
tuo diuine voluntati. non querebas que tua sunt. nec in
paruo nec in magno. nec in tempe nec in eternitate
ita. ut vna equali facie in gratiarum actione permanearis.
inter prospera et contraria omnia equalem late pensantem.
Si fueris tam fortis et longanimis in spe ut subtrahat
intentionem consolatione. etiam ad ampliora sustinenda

cor tuū pparaueris nec te iustificabis q̄li h̄ tātaq; paci
nō deberes s; me in om̄ib; dispositōib; iustificauis et
sc̄m laudauis tūc in vera & recta via pacis ābulas &
spes indubitata erit q; rursus in iubilo faciē meā sis
visur? Q; si ad plenū tuiipius otemptū puenis lato
q; tūc habūdantia pacis pfrueris sc̄m possibilitate;
tui incolat? De eminetia libere m̄tis quā supplex
ratio magis meretur q̄ frequē ledio **Ca. xix.**

Dñe h̄ op? ē pfecti viri nunq; ab int̄ncōe celestiu
aīm relaxare et inter m̄ltas curas q̄li sine cura
ēlire nō moze torpentis s; p̄rogatiua qdā libere m̄tis
nulli creature inordinata affectōe adherendo **O**bsc̄ro
p̄ssime deus meus. p̄serua me a curis hui? vite. ne
nimis implicer a multis necessitatib; corpis. ne vo
lūtate capiar ab vniūsis aīe obstaculis. ne molestijs
fract? deiciat **N**on tm̄ dico ab his rebo q̄ toto affectu
ambit vanitas m̄dana. s; ab his q̄ m̄serijs que aīaz
serui tui om̄uni maled̄co mortalitatis penalit̄ ḡuant
et retardant. ne in libertatem sp̄us quociens libuerit
valeat introire **D**eus me? dulc̄to ineffabilis. verte
mibi in amaritudinē oēm solationem carnalem. ab
amore et̄noꝝ me abstrahentē et ad se incuitu c̄iusōā
boni. delectabilis presentis mali allicientem **N**on me
vincat deus meus. non vincat caro et sanguis. nō me
decipiat mundus et breuis gloria eius. non me sup
plantet d̄jabolus et astucia illius **P**a mihi fortitu
dinem resistendi. patientiam tollerandi. constanciam
persecuerandi **P**a mihi pro omnib; m̄di solationib;
suauissimam tui sp̄us v̄ctionem. et pro carnali tui
noīs amore effunde amorem **E**cce cibus potus vestis
& cetera utensilia ad corpis sustentacionem p̄tinentia
feruenti spiritui sunt onerosa. **T**ribue talibus t̄pate
vti. non desiderio nimio implicari **O**bicere om̄ia non
licet. quia natura sustentanda est. **R**equire autem
supflua et que magis delectant. **L**ex sancta prohibet

Nam alias caro aduersus spiritum insolesceret. Inter h
quo manus tua me regat et doceat ne quod nimium fiat
Quod prauat? amor a summo bono magis retardat ca. xix

Nam oportet te dare totum pro toto et nihil tuius
esse. scito quod amor tuius magis nocet quam aliquid res
mortalium amorem et affectum quem geris quilibet res plus
vel minus adheret Si fuerit amor tuus purus simplex
et bene ordinatus eris sine captiuitate reum Noli cu
piscere quod non licet habere Noli habere quod potest te in
pedire et libertate interiori prauare Vix quod non ex toto
fundo cordis te ipsum mihi committis cum omnibus que
desiderare potes vel habere Quare vano metore con
sumeris Cur superfluis curis fatigaris. Sta ad bene
placitum meum et nullum pacieris detrimentum. Si quis queris
hoc vel illud et volueris esse ibi vel ibi propter tuum
commodum et propter beneplacitum magis habendum
nunquam eris in quietudine nec liber a sollicitudine quia
in omni te reperietur aliquis defectus et in omni loco erit
quod aduersetur Fluuat igitur non quelibet res accepta
vel multiplicata exterius sed potius contempta et
decisa radicitus quod non tantum decesseris et diuitiarum
intelligas sed etiam de honoris ambitu et vane laudis
desiderio que omnia transiunt cum mundo Punit pax
locus si deest spiritus furoris nec diu stabit pax illa
quesita forinsecus si vacat a vero fundamento status
cordis Hoc est nisi steteris in me permutare te potes
non meliore Nam occasione orta et accepta inuicies
quod fugisti et amplius.

Oratio pro purgatione cordis et celesti sapientia.

Confirma me deus per gratias sancti spiritus da
virtutem corroborati in interiori homine et
cor meum ab omni inutili sollicitudine et an
gore euacuare nec variis desideriis tradi cuiuscumque
rei vilis aut precioso sed omnia inspicere sicut transe
unt et me pariter cum illis transire quia nichil

pmanens sub sole nisi oia vanitas et afflictio sps Q
q sapiens qui ita pbat. Pa mihi dne celeste sapias
vt discam te sup oia querre et inuenire sup oia sape
et intelligere Pa prudenter reclinare blandientem et
patienter ferre aduersantē q h magna sapia non p
moueri oi vento verbor. nec autem male blandienti
prebere syrene Sic. n. incepta pgitur via secure

Contra linguas detractor

Ca. xxx.

Elli non egreferas si qd ag de te male senserint et
dixint qd nō libent audias. tu detioza de teipō
sentire debes et nemiez inferiorē te credere Si ambulas
ab intra non mltm pondabis volantia ūba Est nō
pua prudentia silere in tpe malo et introfus ad me
ouerti nec humano iudicio disturbari. Non sit pax
tua in ore hoim Siue. n. bene siue male interpretati
fuerint nō es iteo alter hō Vbi est vā pax et vā glia
nonne in mē Et qui non appetit hōmibz placere nec
timet displicere multa pfectur pace Ex inordinato
amore et vano timore oritur ois inquietudo cordis et
distractio sensuum.

Qualiter instante

tribuiacōe deus inuocandus ē et hndicendus. ca. xxxi.

Sit nomen tuum domine benedictum in secula
qui voluisti hanc temptationem venire super
me non possum eaz effugere. sed necesse habeo
ad te pfugere vt me adiuues. et in bonū mibi ipsam
ouertas Qñe mō sum in tribulatione et nō est cordi
meo bñ h mltm vix a pñti p. sione Et nunc pater
dilecte quid dicam Deprehensus sū inter angustias
saluifica me ex hora hac Sed propterea veni in hanc
horam vt tu clarificeris cū fuero valde humiliatus
et per te liberatus. Conplaceat tibi domine vt eruas
me. Nam ego pauper quid agere possum et quo ibo
sine te. Pa patientiam domine in hac vice Adiuua
me deus meus et non timebo q̄tuncunq; quātq; fuero
Et nunc inter hec qd dicam. Qñe fiat voluntas tua

ego bene memi. tribulati & grauati oportet utiq; ut
sustineā ut utinq; patienter donec transeat tēpestas
hec. & melius fiat. Potens est autē oīpotens manus
tua. etiā hāc tēptatiōem a me auferre. & eiꝰ impetū
mitigare ne penitus succumbā quemadmodum et
prius sepiꝰ egisti mecum teꝰ meꝰ misericordia mea.
Et quanto michi difficilius tanto tibi faciliꝰ. ē hec
mutatio dextre exalti. De diuino petēto auxilio
et confidentia recuperande gracie. Capitulū xxxij.

Nāli ego dñs sfoetās ī die tribulacōis venias
ad me cū tibi nō bñfuerit. Hoc ē qđ maxime
solacōꝝ impedit celestē qđ tardis te cōuertis
ad dñm. Nam antequā me intēde roges multa
intēā solacia q̄ris & recreas te in externis. Ideo qđ sic
ut paz oīa p̄sint donec adūtas qđ ego sum. qđ cūo
spēantes in me. nec est extra me valens auxilium sed
neq; durable remediū. Sed iā resumpto spiritu
post tempestatem recōualece in luce miserationum
meaz qđ p̄pe sum dicit dominꝰ ut restantē omnia
nō solū integre sed & habūdantē cumulate. Nunqđ
michi q̄quam est difficile aut ego filis dicenti et nō
facienti. Vbi est fides tua. Ita firmiter & p̄seueranter
Esto vit foetis & longanimis veniet tibi consolatio
in tempore suo. Expecta me expecta veniā et curabo
te. Temptatio est que te vexat et formido vana qđ te
extēret. Quid importat sollicitudo de futuris con-
tingentibus. nisi ut tristitiā super tristitiā habeas.
sufficit dici malicia sua. vanū ē & inutile te futis cō-
turbati vel gratulati que forte nunquam euenient.
Sed humanum est huiusmodi imaginationibus
illudi et patui adhuc animi signū. tam leuiter trahi
ad suggestiones inimici. Ipse vero non curat utrum
per verum an falsum illudat et recipiat. Vtrum pre-
sentium amore aut futurorum formidine p̄sternat.
Nam ergo turbetur cor tuum neq; formidet. Crede

in me et in misericordia mea habeto fiduciam. Quando tu putas te elongatum a me sepe sum propinquior. Quando tu estimas pene totum perditum . tunc sepe merendi instat luctus . Non est perditum quando res accidit in contrarium. Non debes iudicare secundum primum sentire nec sic gravitati alicui vnde cumq; venienti inherere et accipere tanquam sis spes sit oblata emergendi. Noli putare te relictum ex toto quous ad tempus tibi miserim aliquam tribulationem etiam optatam subtrahere consolationem. Sic enim transitur ad regnum celorum. Et hoc sine dubio expedit tibi et ceteris servis meis ut exerceam in adversis quod si omnia ad libitum haberem. Ego novi cogitationes absconditas quia multum expedit pro salute tua ut interdum sine sapore relinquas ne forte eleveris in bono successum tibi ipse placere velis in eo quod non es. Quod dedi auferre possum et restituere cum michi placuerit. Cum debito meum est cum retrahero tuum non reliqua meum est omne datum bonum et omne perfectum. Si tibi admisero gravitatem aut quolibet contrarietatem non indigneris neque perdat cor tuum. Ego cito subleuare possum et omne onus in gaudium transmutare. Verumtamen iustus sum et commendabilis multum cum sic facio tecum. Si recte sapias et in veritate aspicias nunquam tebes propter adversa . tam recte contristari sed magis gaudere et gratias agere. Immo hoc vnicui reputare gaudium quod affligens te doloribus non parco tibi. Sicut dilexit me pater et ego vos diligo . Dixi dilectis discipulis meis quos vultis non miseri ad gaudia temporalia sed ad magna certamina non ad honores sed ad despectiones. Non ad otium sed ad labores non ad requiem sed ad asserendum fructum multum in patientia. De neglecta omni creatura ut creatura possit inveniri.

Cap. xxiiij.

Omnis bene adhuc indigeo et maiori gratia si tebea et illuc pervenire ubi me nemo potest nisi ulla

creatura impedire. **M**ag quādiu res aliq̃ me retinet
non possum libere ad te volare. Cupiebat libere vo-
lare qui dicebat. Quis dabit michi pennas sicut co-
lumbe ⁊ volabo ⁊ requiescam. Quid simplici oculo
q̃cuius ⁊ q̃d liberi⁹ nil desiderāti in t̃is. Oportet igit̃
omnem sup̃transire creaturā et seip̃m p̃fecte deserre
ac in excessu mētis stare ⁊ videre omnium creatorem
cū creatis nil simile habere. Et nisi quis ab omnib⁹
creaturis fuerit expeditus nō poterit libere intendere
diuinis. Ideo enī pauci inueniunt̃ stēplatiui q̃ non
sciūt se a p̃iuris creaturis ad plenū sequestrari. Ad
hoc ergo requirit̃ magna gracia q̃ animā leuat ⁊ sup̃
semetip̃s rapiat. Et nisi homo sit in spiritu eleuat⁹
et ab oib⁹ creaturis liberatus ac deo totus vnitus.
q̃cquid scit q̃cquid etiā habet nō est magni p̃odis
Diu paru⁹ erit et intra iacebit. qui aliquid magnū
estimat. nisi solum vnū immensū eternū bonū. Et
quicquid de⁹ nō est nichil est. ⁊ p̃ nichilo reputari
debet. Et magna differētia sapiētia illuīati ⁊ deuoti
vici⁹ scientia literati atq̃ studiosi detici. Multo no-
bilioꝛ est illa doctrina q̃ resursū ex diuina influentia
manat/q̃m que laboriose humano requiritur inge-
nio. Plures repetiuntur contēplationem desiderare
sed que ad eā requirunt̃ nō studēt exerceꝛe. Est mag-
num impedimentū q̃ in signis ⁊ sensibilibus rebus
stat. ⁊ pax de p̃fecta mortificacōe habet. Nescio q̃d
est q̃ spiritu ducimur ⁊ q̃d p̃tendim⁹ q̃ spūales dici
videmur q̃ tantū laborē ⁊ amplioꝛē sollicitudinē
p̃ transitorijs ⁊ vilib⁹ rebo agimus ⁊ d̃ interioribus
nostris vix. raro plene recolletis sensibus cogitam⁹
Prochdoloz statim post modicā recollectionem foras
erumpimus nec opa nostra districta examinatione
crutinam⁹. Vbi iacent affect⁹ n̄i nō attēdim⁹ et q̃
impura sunt. oīa n̄a facta nō deploramus. Omnis
quippe caro corumpat viā suā. ideo sequebat̃ diluuiū

magnum. Cum ergo interior affectus noster multū corruptus sit. necesse est ut actio sequens inter carentie interioris vigoris corruptatur. Ex puro corde procedit fructus bone vite. Quantum quis fecerit querit sed ex quanta virtute agit. non tā studio se pensatur. Si fuerit fortis. dives. pulcher. habil. vel bonus scriptor. bonus cantor. bonus laborator. investigator. q̄ pauper sit. spiritu q̄ paciens et mitis q̄ deuotus et internus a multis tacet. Natura exteriora hoīs respicit gra ad interiora cōuertit. Illa frequē fallit ista in deo sperat ut nō decipiat. De abnegacōe sui et abdicacōe omnis cupiditatis Capitulum xxxiij.

Nili nō potes pfectā possidē libertatē nisi tōlēt abneges te metipsū. Cōpediti sūt omnes appetitū et suūpitiū amatores cupidi curiosi. gati nagi. quētes semp mollia nō q̄ ihesu xpi. s̄ hoc sepe fingētes. et sponētes qd̄ n̄ stabit. pibit enī totū qd̄ n̄ ē ex deo cētū. Tene breue et sūmatū verbū. Dimitte oīa et inuenies oīa. Hoc mente ptracta et cū impledis intelliges oīa. Qñe hoc nō est op̄ vni⁹ diei si ludus puulor. pmo in hoc breui verbo includit oīs pfectio oīm religio sor. Sili nō debes auerti nec statim deica audita via pfector. s̄ magis ad sublimiora pucari et ad minus ad hoc desiderio suspirare. Utinam sic totū esset et ad hoc peruenisses et tuūpitiū amator non esses sed ad nutū meū pure stares et eius quem tibi s̄posui patris tunc michi valde placeres et tota vita tua cū gaudio et pace transires. Adhuc multa habes an relinquendū q̄ nisi michi ex integro resignaueris non acquires qd̄ postulas. Puadeo igit tibi emere a me aurū ignitū ut locuples fias. idest celestē sciētiā oīa infima conculcantem. Postpone terrenam sapiētiā omēm humanā et p̄ptiā voluntatem. Quā viliora tibi emēda p̄ p̄ciosis et altis rebus hūanis. Nā vilis et pua ac pene obliuio tradita videt vera

et celestis sapientia. Nō sapere alta de se nec magnificari quere in terra qm̄ multi oretenus predicāt. sed vita longe diffendit. Ipsa tñ est p̄ciosa margarita a multis abscondita.

De instabilitate cordis et de intentione finali ad deū habenda. Cap̄ xxxv

Illi noli credē affectui tuo q̄ nūc ē cito mutabit̄ in aliud. Quādiu vixeris mutabilitati subiectus es etiā nolens ut moto letus modo tristis modo pacatus modo turbatus nūc deuotus nunc in deuotus nūc studiosus nūc acidiosus nūc grauis nūc levis inueniatis. Sed stat sup̄ hec mutabilia sapiens et bñdoctus in spū nō attendens qd̄ in se sentiat vel in q̄ parte ventus flet instabilitatis sed ut tota mentis intentio eius ad debitū et optimum p̄ficiat finem. Nā sic poterit vnus et item in cōcussus p̄manere simplici intencōis oculo p̄ tot varios euentus in pretermisse directo. Quanto autem purior fuerit intencōis oculus tanto constantius int̄ diuersas itur procellas. Sed in multis caligat oculus pure intencionis. Respiciat enim cito in aliqd̄ delectabile quod occit et raro totus liber inuenit a nouo p̄prie exq̄sitionis. Sic iudei oī venerant in bethaniā ad martham et mariā nō p̄pter ihs̄m tm̄ s̄ ut lazari viderent. Mundandus est ergo intencōis oculus ut sit simplex et rectus atq̄ ultra oīa varia media ad me dirigend⁹. Quod amāti sapit de⁹ sup̄ oīa et in p̄b̄ Cap̄ xxxvi.

Ecce deus me⁹ et omnia. Quid volo amplius et quid felicius desiderare possū. O lapidum et dulce verbū dei nō mundū nec ea q̄ in mōdo sunt. Ecce deus meus et oīa. Intelligentibus satis dictū est et sepe repetere iocundū est amāti. Te qd̄em p̄nte iocunda sunt omnia te aut̄ absente fastidiunt cūcta. Tu facis cor tranquillū pacē magnā leticiāq̄ festinā. Tu facis bene sentire te omnibus et in omnibus te laudare nec potest sine te aliquid diu placē

sed si debet gratū esse ⁊ bene sapere oportet gratiam
 tuā adesse ⁊ condimento tue sapientie condiri. Qui
 tu sapis quid ei recte non sapit. ⁊ tui tu non sapis
 quid ei ad iocunditatem esse poterit. Sed deficiunt
 in sapientia tua mundi sapientes ⁊ q̄ carnem sapiūt
 q̄a ibi plura vanitas et hic mors inueniūt. Qui autē
 te per ⁊ temptū mundanorū et mortificationem secūnt
 vere sapiētes esse noscunt. q̄a de vaitate ad veritatē
 de carne ad spm̄ transseunt. Istis sapit de⁹ ⁊ q̄cqd
 boni inueniūt in creaturis totū ad laudē referunt sui
 conditoris. Diffilis tñ multū diffilis sapō creatoris
 et creatē eternitatis ⁊ temporis lucis increate ⁊ lucis
 illūinate. O lux perpetua. cuncta creata transcendens
 lūia. fulgura coeuscationes. de sublimi penetrantem
 oīa intima cordis mei. purifica. clarifica. letifica et
 viuifica. spm̄ meū cū suis potencijs ad herendū tibi
 iubilos excessibus. O quando veniet hec beata et
 desiderabilis hora vt tua me facies presentia. vt sis
 michi oīa in omnibus. Qñdiu hec datū non fuit
 nullū plenū gaudiū erit. Adhuc pro dolor vivit
 in me homo vetus non est totus crucifixus non est
 perfecte mortuus adhuc concupiscit fortiter contra
 spiritū bella mouet intestina. nec regnū aīe patitur
 esse quietū. Sed tui qui dñaris potestati maris et
 motum fluctū eius tu mitigas exurge adiuua me.
 Dissipa gentes q̄ bella volūt ⁊ tere eos ī virtute tua
 q̄ nō ē spes alia nī refugīū mibi. nisi ī te dñe de⁹ me⁹
 Q̄ nō est securitas a tēptacōe ī hac vita. Cap. xxxvii

Nam nunquam securus es in hac vita sed quo
 adiuueris semper arma spiritualia tibi sunt
 necessaria. Inter hostes versaris et a dextris
 et sinistris impugnaris. Si ergo non vteris vndiq̄
 scuto patientie non eris diu sine vulnere. Ansuper
 si non ponis cor tuū fixē in me cum mea voluntate
 cuncta paciendī propter me non poteris arborem

istum sustinere. Nec ad palmā pertingere beatorum
Oportet te ergo viriliter oīa p̄transire ⁊ potētī manu
vti aduersus obiecta. Nam vincenti dat̄ ma nna et
torpenti reliquit̄ multa miseria. Si quis in hac vita
requiem quomō tūc puenies ad eternā requiē. Non
ponas te ad multā requiē sed ad magnā patientiā.
Quere verā pacē non in terris s̄ in celis. nō in hoībo
nec in terris creaturis sed in solo deo. Pro amore dei
debes oīa libenter subire. labores scilicet ⁊ dolores.
temptacōes. vexacōes. anxietates. necessitates. infir-
mitates. iniurias. oblocutiones. reprehensiones. hu-
miliationes. cōfusiones. correctiones ⁊ del. p̄ditiones.
Nec iuuant ad virtutē. hec probant crisi timorem.
hec fabricant celestem coronā. Ego reddā mercedem
eternā p̄ breui labore. infinitā gloriā p̄ transitoria
confusione. Putas tu q̄ semper habebis p̄ tua volū-
tate consolacōes spirituales sancti mei. nō habuerūt
semper tales. sed multas grauitates ⁊ temptationes
varias magnasq̄ desolacōes s̄ patienter sustinuerūt
se in omnibus. ⁊ magis confisi sunt deo q̄m sibi
scientes q̄a non sunt condigne passionēs h̄c tēporis
ad futurā gloriā promerendū. Vis tu statim habere
q̄ multi post mltas lacrimas ⁊ magnos labores vix
obtinuerunt. Expecta dominū viriliter age ⁊ p̄fortare
Noli diffidere. noli discedere. sed corpus ⁊ animam
expone constant̄ p̄ gloria dei. Ego reddā plenissime
ego tecū ero in omni tribulatione.

Contra vana hominum iudicia Cap. xxxviii

Noli iacta cor tuū firmiter in dño ⁊ humanū
ne metuas iudiciū. Vbi te conscientia pium
reddit ⁊ insonem. Bonū est ⁊ beatum taliter
pati si hoc erit graui humili corde et deo magisq̄m
sibiipsi confidenti. Multi multa loquuntur. Et ideo
parua fides est adhibenda. Sed et omnibus satis
esse non est possibile. Si paulus oībo studuit in dño

placere et oībus vīa factus est. tñ etiā pro minimo
duxit q̄ ab humano die iudicat̄ fuerit. Egit satis
pro alior̄ edificatiōe ⁊ salute quantum in se erat ⁊
poterat. sed ne ab alijs aliquādo iudicaretur vel nō
deficeret cohibere non potuit. Ideo totū deo p̄misit
qui totū nouerat ⁊ patientia ac humilitate contra
ora loquenciū iniqua aut etiam vana aut mentosa
cogitantiū atq; pro libitu suo neq; iactantiū se de-
fendit. Respondit tamē interdū. ne infirmis ex sua
taciturnitate generaretur scandalū. Quis es tu vt
timeas a mortali hoīe hodie est ⁊ cras non cōparet.
Deū time ⁊ hominū terrores non expauesces. Quid
potest aliquis in te verbis aut iniurijs. sibi potius
nocet qm̄ tibi nec potest iudiciū dei effugere q̄cūq;
est iste. Tu habe deum p̄te oculis et noli contendere
verbis querulosis. Qz si ad p̄sens tu videris suc-
cumbi ⁊ confusionem pati. quā non meruisti. ne in-
digneris ex hoc neq; p̄ impatientiā. minuas coronā
tuā sed ad me potius respice in celū qui potens sum
eripere ab omī p̄fusione ⁊ iniuria ⁊ vniciq; reddere
secundū opera sua. De pura ⁊ integra sui resig-
natione ad obtinendā cordis libertatē. Cap. xxxij.

Illi relinque te ⁊ inueies me. Sta sine electiōe
et omī p̄prietate ⁊ lucraberis semp. Nā ⁊ ad-
iūciat̄ tibi amplior̄ gratia statī vt te resigna-
ueris nec resūpseris. Dñe q̄ciens me resignabo et in
quibus me relinquā. Semp ⁊ in omī hora. sicut in
paruo sic ⁊ in magno. Nichil excipio sed in oībus te
nudatū inuenire volo. Alioquin quomodo poteris
esse me⁹ ⁊ ego tuus nisi fueris ab omī p̄pria volun-
tate intus ⁊ foris spoliatus. Quāto celerius hoc agas
tanto melius habebis ⁊ quanto plenius ⁊ sincerius
tanto plus michi placebis ⁊ amplius lucraberis.
Quidā se resignant sed rū aliqua exceptiōe. Non enī
plene deo p̄ficiunt ideo sibi p̄uidere satagūt. Quidā

etiam primo totum offerunt sed postea temptatiōe
pullante ad propria redeāt ideo minime in virtute
p̄ficiūt. Nōq̄ ad vera puri cordis libertatē et iocunde
familiaritatis mee graciā non p̄tingent nisi integra
resignacōe ⁊ cotidiana sui imolacōe p̄ri⁹ facta sine
q̄ nō stat nec stabit vnio fructuosa. Dixi tibi sepiissime
et nūc itez dico. Redinq̄ te resigna te ⁊ frueris mag-
na interna pace. Quia totū p̄ toto nil exq̄re nil repetere
Sp̄ta pure ⁊ inhesitanter in me ⁊ habebis me. Quis
liber i corde ⁊ tenebre nō ḡralcabūt te Quid hoc sonare
hoc ora hoc desiderare vt ab omni proprietate possis
expoliari ⁊ nudus nudum ihesum sequi tibi mori
et michi eternaliter viuere. Tunc deficient omnes
fantasie ⁊ turbationes inique et cure superflue. Tunc
etiam recedet immoderatus timor ⁊ inordinatus
amor morietur.

De bono regimine in
exercitijs ⁊ recursū ad deū in p̄iculis Cap. xl

Illi ad istud diligent tenere debes vt in omni
loco ⁊ actiōe seu occupacōe externa sis intime
liber ⁊ triumphus potens ⁊ sint omnia sub te
et tu non sub eis vt sis dominus actionum tuarum
et rector non seruus neq̄ emptici⁹ sed magis exemp-
tus verusq̄ hebreus in sortem et libertatem tramiēs
filiorum dei qui stant super presentia et speculantur
eterna. Qui trāsitoria sinistro intuent̄ oculo et textu
celestia. Quos temporalia non trahunt ad inheren-
dum sed trahunt ipsi magis ea ad bene seruiendum
prout ordinata sunt a deo ⁊ instituta a sūmo pon-
tifice qui nil inordinatum relinquit in sua creatura.
sed etia in omni euentu stes nō in apparentia externa.
non oculo carnali lustras visa vel audita. sed mox
in qualibet causa intras cū mox frintabernaculū ad
consultendū dominū. Audies nonnunq̄m diuinum
responsū et redies instructus de multis presentibus
et futuris. Semper enim recursum habuit moyses

ad tabernaculū p̄ dubijs ⁊ questionibus soluendis
fugitq; ad orationis adiutoriū p̄ periculis ⁊ impro-
bitatibus hoīm subleuandis. Sic ⁊ tu ꝑfugere debes
in cordis tui secretariū diuinū intentius implorādo
suffragiū. Propterea namq; iosue ⁊ filij israhel aga-
baonitis leguntur recepti q̄ os dñi prius non inter-
rogauerūt. sed nimīū creduli dulcibus sermonibus
falsa pietate delusi sunt.

**Q̄ homo non sit
importunus in negotijs.**

Capitulum xij.

Eli cōmitte michi semper causā tuā ego bene
disponā; eam in tempore suo. Expecta ordi-
nationem meā. et scies inde profectū. Dñe
satis libent̄ tibi om̄es res ꝑmitto. q̄ paz potest mea
cogitatio ꝑficere. Vtinā nō multū adhaerē futuris
eventib; s; ad beneplacitū tuū incundant̄ me offerē
Sili sepe homo rē aliquā vehement̄ agitāt quā desi-
derat sed cū ad eā puenit. aliter sentire incipit q̄a
affectiones circa idē nō sūt durabiles s; magis de vno
ad aliud impellūt. Nō est ergo nimīū etiā in minis
seipm relinq̄re. Verus profectus hoīs est abnegatio
suiꝑi. Et homo abnegatus valde liber est ⁊ secur⁹
Sed antiqu⁹ hostis oībus bonis aduersans a temp-
tatione non cessat ⁊ die noctūq; graues molit̄ insidias
si forte in laqueū acceptōis possit ꝑcipitare incautū.
Vigilate ergo ⁊ orate dicit dñs vt non intretis in
temptationem. **Q̄ homo nichil boni ex se habet
et de nullo gloriari potest.**

Capitulum xij.

Omine qđ est homo qđ memor es eius aut
filius hoīs quia visitas eū. Quid ꝑmeruit
homo vt dares illi graciā tuam. Dñe quid
possum conqueri si me deseris aut qđ iuste obtendē
si qđ peto non feceris. Certe hoc in veritate cogitare
possum ⁊ dicere. Dñe nichil sum nichil possū. nichil
boni ex me habeo sed in oībus deficio ⁊ ad nichil
semper tendo. ⁊ nisi a te fuero adiutus ⁊ interius

confortatus totus efficior tepidus et dissolutus. Tu autem dñe semper idem ipse es et permanes in eternū semper bonus iustus et sanctus et bene iuste et sancte agens oīa et disponens cūcta insipientia. Sed ego qui ad defectū sum magis pronus q̃ ad profectum non sū semper in eodem statu perdurans. q̃a septem tempora mutantur super me. Veruntū cito melius fit cū tibi placuerit et manū porrexeris adiutricem q̃ tu solus sine humano suffragio poteris auxiliari et instantū confirmare ut vultus meū ampliꝰ in diuersa non mutetur sed in te vno p̃uertat cor meū. et q̃escat Vnde si bene scirem hūanā solacōem abijcere siue propter deuotionem adipiscendā siue propter necessitatem qua compellor te querere quia non est homo qui me consoletur. tunc possem bene de gracia tua sperare et te dono nouo exultacōis exultare. Gracias tibi vnde totū venit q̃cienscunq; michi bene succedit Ego autem vanitas et nichilum ante te inconstans homo et infirmus. Vnde ergo possū gloriari aut cur appeto reputari. Nunq̃ de nichilo. Et hoc vanissimum est. Vre inanis gloria. mala pestis vanitas maxima quia a vera trahit gloria et celesti spoliat gracia. Dum enī homo cōplacet sibi displicet tibi. Cū inhiat laudibus humanis priuatur veris virtutibus. Est autem vera gloria et exultatio sancta gloriari in te et non in se gaudere in noīe tuo et nō in p̃pria virtute nec in aliqua creatura letari nisi p̃pter te. Laudetur igit̃ nomen tuū non meū. Magnificet̃ opus tuū nō meū. benedicat̃ nomen tuū sc̃m nichil aut michi attribuat̃ de laudibus hoīm. Tu gloria mea tu exultatio cordis mei in te gloriabor et exultabo tota die. pro me autem nichil nisi infirmitatibus meis. Querant autem iudei gloriā q̃ nō ab inuicem est ergo hanc req̃ras q̃ a solo deo est. Vis q̃dā gloria humana omnis honor temporalis omnis altitudo

humana eterne glorie tue comparata vanitas est et
stulticia. O veritas mea et misericordia mea deus meus
trinitas beata tibi soli laus honor virtus et gloria
per infinita secula seculorum Amen. De contemptu
omnis temporalis honoris. Capitulum xliij.

Hili noli tibi attrahere si videas aliquis honorari
et eleuari te autem despici et humiliari. erige cor
tuum ad me in celum et non contristabit te contemptus
hominum inferis. Domine in cecitate sumus. vanitate cito sedu-
cimur. Si recte me inspicio nunquam facta est michi
iniuria ab aliqua creatura. Unde nec iuste habeo
conqueri aduersum te. Quia autem frequenter et grauius
peccavi tibi merito ardeat contra me omnis creatura. Michi
ergo iuste debet confusio et contemptus tibi autem laus honor
et gloria. Et nisi me ad hoc preparauero quod veli libenter
ab omni creatura despici et relinqui atque penitus nichil
videri non possum interius pacificari et stabiliri nec
spiritualiter illuminari nec plene tibi uniri.

Quia pax non est ponenda in hominibus Capitulum xliiij.

Hili ponis pacem tuam cum aliqua persona propter
tuum sententiam et conuiuere instabilis eris et
impacatus. Sed si recursum habeas ad semp-
peruentem et manentem veritatem non contristabit
te amicus recedens aut moriens. An me debet amici
dilectio stare et propter me diligendus est quisquis
tibi bonus visus est et multum carus in hac vita. Sine
me non valet nec durabit amicitia nec erit vera et
munda dilectio quam ego non copulo. Ita mortuus
debes esse talibus affectionibus dilectorum hominum
ut quantum ad te pertinet sine omni humano optares
esse consortio. Tanto homo deo magis appinquet
quanto ab humano solacio terreno longius recedit
Tanto etiam altius ad deum ascendit quanto profundius
in se descendit et plus sibi ipsi vilescit. Qui autem
sibi aliquid boni attribuit gratias dei in se inuenit

impedit quia gracia spiritus sancti cor humile semper querit. Si scires te perfecte annihilare atque omni creato amore euacuare tunc deberem tecum magna emanare. Quando tu respicis ad creatas subtrahit tibi aspectus creatoris. Discite te in omnibus propter creatorem vincere et tunc ad diuinam valebis cognitionem peruenire. Quantumcumque modicum sit si inordinate diligitur et respicitur recordat a summo bono quod super omnia diligendum est et respiciendum alias seducimur.

Contra vanam secularem scientiam.

Cap. xlv.

Non te moueant pulchra et subtilia hominum dicta. Non enim est regnum dei in sermone sed in virtute. Attende verba mea que cor accendunt et mentes illuminant. Inducunt compunctionem et variam ingerunt consolationem. Nunquam legas ad hoc verbum ut totior et sapientior possis videri. Deute mortificationem vitiis quia hoc amplius tibi proderit quam multarum diffusarum questionum. Cum multa legis et cognoueris ad unum semper oportet redire principium. Ego sum qui doceo hominem scientiam et clariorem paruulis tribuo intelligentiam quam ab homine posset doceri. Cui ego cito sapiens erit et multum in spiritu proficiet. Ve illis qui multa curiosa ab hominibus inquirunt et de via michi seruandi parum curant. Veniet tempus quando apparebit magister cunctis dominus angelorum cunctorum auditurus lectiones hoc est singulorum examinaturus conscientias. Et tunc scrutabitur iherusalem in lucernis et manifesta erunt abscondita tenebrarum tacebuntque argumenta linguarum ego sum qui humilem in puncto eleno mentem. ut plures eterne veritatis capiat rationes. quam si quis decem annis studuisset in scholis. Ego doceo sine strepitu. verborum sine confusione opinionum. sine fastu honorum sine pugnatione argumentorum. Ego sum qui doceo terrena despiciere. presentia fastidire. celestia querere

eterna sapere. honores fugere scandala sufferre omnē
spem in me ponere. extra me nil capere ⁊ sup omnia
me ardentē amare. Nā qdā amando didicit diuina
et loquebat mirabilia plē pfect in relinquendo via
qm̄ in studendo subtilia. Sed alijs loquor cōmunia
alijs specialia. aliquibus in signis ⁊ figuris dulciter
appareo quibusdā vero in multo lumine reuela mi-
steria. Vnde vox librorū sed nō eque omēs informat
quia intus sum doctor veritatis scrutator cordis. co-
gitationū intellector. actionū promotor distribuens
singulis sicut dignum iudicaui.

De non attrahendo sibi res exteriores Cap. xvi

Elli in multis oportet te esse insciū ⁊ estimare
te tanquā mortuū sup terrā. ⁊ cui tot⁹ mōd⁹
crucifix⁹ sit. Multa etiā oportet te surda aure
pertransire. ⁊ q̄ tue pacis sunt. magis cogitare. Vt ille
est oculos a rebus displicentib⁹ auertē ⁊ vnicuiq̄ suū
sentire relinq̄re qm̄ stenciosis sermonibus deservire
Si bene stetis cū deo ⁊ cū iudiciū aspexeris facilius
te victum portabis. O domine quēq̄ venimus. Ecce
dampnum deflectur temporale ⁊ pro modico questu
laboratur et curatur. ⁊ spirituale detrimentū in obli-
uionem transit ⁊ vix sero reditur. Quod parum vel
nichil p̄est attendit. ⁊ qd̄ necessariū est negligenter
preteritur. q̄a homo totus ad eterna defluit et non
resipiscat libens in exterioribus iacet.

Qd̄ oīb⁹ nō ē tēdū ⁊ d̄ facili lapsu verborū Ca. xvij

O A michi auxiliū domine de tribulatione q̄a
vana salus hominis. qm̄ sepe ibi nō inueni
fidem vbi me habere putavi. Quociens etiā
ibi reperi vbi minus p̄sumpsi. Vana ergo spes in
hominibus salus autem iustorum in te deus. Bene-
dictus sis domine deus meus que accidunt nobis.
Infirmi sum⁹ ⁊ instabiles cito fallimur. ⁊ p̄mutam⁹
Quis est homo q̄ ita caute ⁊ circūspēct in omnib⁹

se custodire valet ut aliquando in aliquā recepcōem
vel perplexitatem non veniat. Sed qui in te domine
confidit ac simplici ex corde querit non tam facile la-
bitur. et si incidit i aliquā tribulationem quocūq;
fuerit etiam implicatus. per te citius euacuetur. aut
a te consolabitur q̄a nō deseris in te sperantem vsq;
in finem. Ratus fidus aīus in cunctis amici p̄sue-
rans pressuris. Tu dñe tu solus es fidelissimus in
oībus ⁊ p̄ter te nō est alter talis. O qm̄ bene sapuit
sancta aīa illa que dixit. Mens mea solidata est ⁊ in
xpo fundata. Si ita meū foret non tam facile timor
hūanus me sollicitaret nec verborū iacula mouerēt.
Quis oīa preuidere q̄s precauere futū mala sufficit.
Si p̄uisa sepe etiā ledunt qd̄ improuisa nisi grauiū
ferūt. Sed q̄ multo non melius p̄uidi. Cur etiā t̄q;
facile alijs credidi. Sed hoīes sumus. ne aliud qm̄
fragiles hoīes sumus. etiā si angeli a multis estima-
mur ⁊ dicimur. Cui credas dñe. cui nisi tibi. Veritas
es que non fallis nec falli potes. Et rursum omnis
homo mendax. ⁊ infirmus et instabilis. ⁊ labilis
maxime in verbis. Ita ut statim vix credi debeat qd̄
rectū in facie sonare videtur. Qm̄ prudenter p̄mo-
nuisti cauendū ab hoībus ⁊ quia inimici hominis
domestici eius nec credendum. Si quis dixerit. Ecce
hic aut ecce illic. Doctus sum dāpno. ⁊ utinam ad
cautelam maiorem ⁊ non ad insipientiam michi.
Cautus esbait qd̄ ag cautus esto. serua apud te quod
dico. Et dū ego sileo ⁊ absconditū credo. nec iste filice
potest qui silendū pecūt sed statim prodit me ⁊ secer-
abit. Qd̄ huiusmodi fabulis ⁊ incautis hominibus
protege me dñe. ne in manus eorū incidam. ne vnq̄
taliam cōmittam. Verbū verū et stabile da in os meū
et linguam callidam longe fac a me. Qd̄ pati nolo
omnino cauere debeo. Q̄ quā bonum ⁊ pacificum
de alijs silete nec indifferenter omnia credere neg. ⁊

facili vltcrius effati paucis scipm reuelare. te semper
inspectore cordis q̄tere nec oia v̄to verborū circūfiri
sed oia intima nec exteriora secundū beneplacitū tue
voluntatis optare p̄firi. Qm̄ tutū est p̄ conseruacōe
celestis gracie humanā fugere apparentiā. n̄ appetere
que foris amittacionem prebere vident sed ea tota
seculitate sedati q̄ vite emendacōem dant ⁊ seruatē
qm̄ multis nouit virtus scita ac p̄pete laudata. qm̄
sane p̄fuit gracia silentio seruata in hac fragili vita
que tota temptatio fertur ⁊ militia. De p̄sidentia
in deo habēda qm̄ insurgūt verborū iacta Cap̄ xlviii

Nisi ista fecerit ⁊ spera in me. Quid enī sūt verba
nisi verba. Quia aerē volāt. s̄ lapidē nō ledūt
Si res es. cogita q̄ libentē te amēbare velis. Si
nichil tibi scius pensa q̄ velis libentē hoc p̄ deo susti-
nere. Datū satis est. vt vel verba interdū sustineas q̄
nec dū fortia verbera tollerare vales. Et q̄te tūc p̄ua
tibi ad cor transiunt. nisi quia adhuc carnalis es. et
hoīes magisqm̄ oportet attendis. Nam q̄a despici
metuis reprehēdi p̄ excessibus nō vis ⁊ exultationū
vmbacula q̄us. Sed inspicere te melius ⁊ agnosces
q̄a viuūt in te adhuc mundus ⁊ vanū amor placēti
hominibz. Qū enī ballati fugis ⁊ pfundi p̄ defectibz.
constat itaq̄ q̄ nec verus humilis sis nec vere mūdo
mortuū nec mūdo tibi amplexus. Sed audi verbū
meum ⁊ nō curabis decēmilia verba hominū. Cū
si cūcta p̄trate dicerent q̄ fingi malicioissime possūt.
quid tibi nocere possent si omnino trāsiere p̄mitteres
nec plusqm̄ festulā p̄penderes. Nunquid vel vnum
capillū tibi extrahere possent. Sed qui cor intus non
habet nec deum p̄te oculis faciliū verbo mouetur vi-
tuperacōis. Qui autē in me cōfidit nec p̄picio iudicio
stare appetit. absq̄ humano terrore erit. Ego enim
sum iudex et cognitor omnīū secretorū. Ego scio qua
liter res acta ē. Ego iniuriantē noui ⁊ sustinentem.

a me exijt verbum istud . me permittente accidit vt
reuelentur ex multis cordibz cogitationes. Ego res
et innocentem iudicabo sed occulto iudicio vtrunq;
ante probare volui. Testimonium hoim sepe fallit
meū iudiciū verū est . stabit ⁊ non subuertetur. Placet
plerunq; ex paucis ad singula patet . nunquā tamen
errat . nec errare potest etiam si oculis insipientiū nō
recte videatur. Quid me ergo curandum est in omni
iudicio . nec proprio immitendū arbitrio. Iustū enī
non contristabitur . quicquid ei a deo acciderit. Etia; si
iniustū aliquid contra eū prolatū fuerit . non multū
curabit. Sed nec vane exultabit si per alios excuset
rationabiliter . Pensat namq; qā ego sum scrutans
corda ⁊ res q; non iudico secundū faciem ⁊ humanā
apparentiā. Nā sepe in oculis meis reperit culpabile
qđ hoim iudicio creditur laudabile. Dñe deus iuste
fortis ⁊ paciens qđ hoim nosti fragilitatē ⁊ prauitatē
esto robur meū ⁊ tota fiducia mea. Non enim michi
sufficit conscientia mea . tu nosci qđ ego nō noui. Et
ideo in omni reprehensione humiliare me debui . et
mansuete sustinere. Agnosce quoq; michi propicius
quociens sic non egi ⁊ dona iterū graciā amplioris
sufferencie. Melior est enī michi tua copiosa miseri-
cordia ad consecutiōem indulgēcie . qm mea oppiata
iusticia . pro defensione latentis scientie. Et si nichil
michi conscius sum . tamen in hoc me iustificare non
possum . qz remota misericordia tua non iustificabit in
aspectu tuo ois viuens. Quid oia graua p eina vita

Illi nō te frangāt sūt tolleranda. Cap. xlix.
labores quos assumpsisti ppter me . nec tribu-
lationes te deiciant vsq; quaq; . sed mea pro-
missio in omni euentu te roboret ⁊ consoletur. Ego
sufficiens sū ad reddendū sup̄ om̄ez modū ⁊ mensurā
Non diu s; laborabis neq; semp grauaberis doloribz
Expecta paulisper ⁊ hēbis celerē finē maloz. Veniet

vira hora quando cessabit omnis labor & tumultus
Oportet est. et breue est. omne quod transit cum tempore
Age quod agis fideliter. labora in vinea mea. ego ero
merces tua. Pcribe. lege. canta. gemit. tace. ora. sustine
viriliter contraria. Digna est his omnibus et maioribus
preliis vita eterna. Veniet et par in die una quam nota est
domino et erit non dies neque nox. huius scilicet temporis. sed
lux perpetua claritas infinita pax firma et requies se-
cura. Non dices tunc. quis me liberabit de corpore
mortis huius neque clamabis. Ne mihi quia inco-
latus meus plangatur est. quoniam precipitabit mors
et salus erit in defectiva. anxietas nulla. iocunditas
beata. societas dulcis et decora. Quod si vidisses sanctorum
in celo coronas perpetuas quanta que nunc exultabunt
gloria qui huic mundo olim contemptibiles. et quasi
vita ipsi indigni putabant. Profecto te statim humi-
liares usque ad terram et affecta res potius omnibus
subesse quam vni preesse. nec huius vite letos dies con-
cupiscetes. sed magis pro deo tribulari gauderes et
pro nichilo inter homines. reputari maximam lucram
duceres. Quod si tibi hec sapienter et profunde ad cor tran-
sirent. quomodo autares vel semel conquiesceres. Nonne
pro vita eterna cuncta laboriosa sunt tolleranda.
Non est paruum quid perdere aut lucrati regnum dei
Leua igitur faciem tuam in celum. Ecce ego et omnes
sancti mecum qui in hoc seculo habuerunt certamen modo
gaudent. modo consolantur. modo secuti sunt. modo
requiescunt sine fine in regno patris mei permanebunt.

De eternitatis et huius vite angustis. Cap. I.

O Superne civitatis mansio beatissima. dies
eternitatis clarissima quam nox non obscurat.
sed summa veritas semper irradiat. Dies
semper leta. semper secura. et nunquam statum mu-
tans in contraria. Quod utinam dies illa illuxisset et cuncta
hec temporalia finem accepissent. Luceat quidem sanctis

perpetua claritate Splendidas sed nō nisi a longe per
speculū peregrinantibus in terra. **N**otum celi ciues.
q̄ gaudiosa sint illa gemūt exules filij eueiq̄ amara
et tediosa sit ista. **D**e huius temporis parui et mali
pleni doloribus ⁊ angustijs vbi homo multis pec-
catis inq̄natur multis passionibus irritetur multis
terroribus stringitur multis curis distenditur mul-
tis curiositatibus distrahitur multis vanitatibus
implicatur multis erroribus confunditur multis
laboribus atteritur temptacōibus grauat̄ delicijs
enervatur egestate cruciatur. **Q**uando finis horū
maloz quāto liberabor a miseria ⁊ seruitute vicioz
quāto memorebor dñe tui solius quāto ad plenū
letabor in te. **Q**uando ero sine omni impedimento
in vera libertate sine om̄i grauamē mētis et corpis
quādo erit pax solida pax in p̄turbabilis et secura
pax intus et foris pax ex omni parte firma. **A**besu-
tione quando stabo ad vitendū te quando contem-
plabor gloriā regni quando eris michi omnia in
omnibus. **Q**uando ero tecum in regno tuo quod
preparasti dilectis tuis ab eterno. **R**elictus sū paup̄
et exul in terra hostili vbi bella cotidiana ⁊ infortu-
nia maximā. **C**onsolate exiliū meū mitiga colorem
meū q̄a ad te suspirat om̄e desiderū meū. **N**ā onus
michi totū est q̄cquid huius mundi fecit ad solaciū
Desidero te intime frui sed nequeo apprehendere.
Opto inherere celestibus sed deprimunt me res tem-
porales ⁊ immortificate passionēs. **M**ente om̄ibus
rebus superesse volo sed carne inuite eis subesse co-
gor. **D**ic ego homo infelix mecum pungno et factus
sum michimetipsi grauis dum spiritus suū cato
querit esse deorsum. **Q**uid intus p̄ciat dū mente
celestia pertracto mox carnalium turba occurrit
oranti. **D**eus meus ne elongeris a me ne declines
in ira a seruo tuo. **S**ulgura consuscationem tuam et

dissipa eā. mitte sagittas tuas et conturbent omnes
 fantasie inimici. Recollige sensus meos ad refac me
 obliuisci omnium mundanorum. Da cito abicere et
 contēnere fantasmata vicioꝝ. Succurre michi eterna
 veritas ut nlla me moueat vanitas. Ordueni celestis
 suauitas. et fugiat a facie tua omnis impuritas.
 Ignosce quoq; michi et misericorditer indulge quo-
 diens preter te aliud in oratione reuoluo. Confiteor
 enim vere q; valde distracte me habere consueui. Nam
 ibi multociens nō sum vbi corporalit̃ sto aut sedeo.
 sed ibi magis sum. q̃ cogitationibus feror. Abi sum
 vbi cogitatio mea est. Vbi est frequenter cogitatio
 mea. ibi est qđ amo. hoc michi cito occ̃rit qđ naturalit̃
 delectat aut ex vsu placet. Vnde tu veritas aperte
 dixisti. Vbi enim est thesaurus tuus ibi est et cor tuū.
 Si celū diligo libent̃ de celestib; penso. Si mundū
 amo. mundi felicitatib; gaudeo et de aduersitatib;
 eius tristor. Si carnē diligo. q̃ carnis sunt sepe ima-
 ginor. Si spiritū amo de spūalib; cogitare delector.
 Quecunq; enim diligo de his libenter loqr̃ et audio.
 atq; talium imagines mecum ad domum reporto.
 Sed beatus ille homo qui ppter te dñe oībus crea-
 turis licentiā abeundi tribuit. q̃ nature vim facit et
 concupiscentias carnis feruore spiritus crucifigit ut
 seruata conscientia. putam tibi orationem offerat.
 Dignusq; sit interesse angelicis choris oībus tēnis
 foris et intus exclusis. *De desiderio etne vite et*
quanta sint certantibus bona promissa: Cap. ij.

Hu cū tibi desiderū etne beatitudinis infūdi
 desup sentis et de tabernaculo corpis exire con-
 piscis ut claritatē meam sine vicissitudinis
 umbra contemplari possis. Dilata cor tuum et omne
 desiderū tuū hanc sanctā inspirationē suscipe. Rec-
 de amplissimas superne bonitati grācias que tecū
 sit dignanter agit. clementer visitat. ardentē exorat

potenter subleuat. ne proprio pondere ad terrena labaris. Neque enim hoc cogitas tuo proprio accipis. sed sola dignatione superne gratie et diuini respectus quatenus in virtutibus et maiori humilitate perficias et ad futura certamina te ipse michique toto cordis affectu adherere ac feruenti voluntate studeas deseruire. Sili sepe ignis ardet. sed sine fumo flamma non ascendit. Sic et aliquorum desideria ad celestia flagrant et tamen a temptatione carnalis affectus liberi non sunt. Idcirco nec omnino pure pro honore dei agunt. quod tam desiderant ab eo petunt. Tale est et tuum sepe desiderium quod infinuasti fore tam importunum. Non enim est hoc purum et perfectum quod propria comoditate est factum. Petes non quod tibi est delectabile et commodum. sed quod michi est acceptabile atque honorificum. quia si recte iudicas ordinacionem meam tuo desiderio et omni desiderato preferre debes et sequi. Nam desiderium tuum os frequentes gemitus audiui. Nam velles in libertate glorie filiorum dei esse. Nam te delectat domus eterna et celestis patria gaudio plena. sed nondum venit hora ista. Et adhuc aliud tempus belli. tempus laboris et probationis. optas summo repleti bono sed non potes. hoc assequi modo. Ego sum expecta me dicit dominus donec velat regnum dei. Probandos es adhuc in terris et in multis exercitandus. Consolacio tibi interdum dabitur. sed copiosa sacietas non conceditur. Confortare igitur et esto robustus. tam in agendo quam in paciendo nature contraria. Oportet te nouum induere hominem et in altum virum mutari. oportet te sepe agere quod non visus quod vis oportet te relinquere. Quod alijs placet processum habebit. quod tibi placet ultra non perficiet. Quod alij dicunt audietur. quod tu dicis pro nichilo computabitur. petent alij et accipient. tu petes nec impetrabis. Erunt alij magni in ore hominum de te autem tacebitur. Alijs hoc vel illud committetur. tu autem ad nichil utilis iudicaberis. propter hoc

natura cōstitabit et magnū certamen sustinebit scō
similes hec portanens . In his et similibus multis
probatī solet fidelis dñi seruus qualiter se abnegare et
in omnibus frāgere queat. Vix est aliqd tale in quo
tantundē mori indiges sicut vivere et pati q̄ volūtatī
tue sunt aduersa. Maxime autem cū discōuenientia
que minus tibi vtilia apparēt fieri iubent. Et q̄a nō
audes resistere alicui p̄tati sub dominio constitut⁹
Ideo durū tibi videtur ad nutū alteri⁹ ambulare et
ōmne propriū sentire obmittere. Sed pensa fili horū
fructum / laborem celerem finem atq; p̄miū nimis
magnū / et habebis inde grauamen sed fortissimum
patientie tue solamen. Nā et p̄ modica hac volūtate
quā nunc sponte desicis habebis voluntatem tuam
in celis . Ibi aderit tibi totius boni facultas sine ti
more amittendi . Ibi voluntas tua vna semper
mecum nil cupiet extraneum priuatum. Ibi nullus
resister tibi. Nemo de te q̄ratur nemo te impediet
nichil obuiabit . sed cuncta desiderata simul erunt
presentia totiq; affectū tuū reficient et adimplebūt
vsq; ad summū . Ibi reddā gloriā pro contumelia
p̄stā palliū laudis . pro merore . pro loco nouissimo
secum regni in secula. Ibi apparebit fructus obediē
ti gaudebit labor penitentie et omnis subiectio co
ronabitur gloriose. Nunc ergo indina te humiliter
sub omnium manibus . nec tibi sit curē quis hoc
dixerit vel iusserit sed hoc magno opere curato v t
siue p̄latus siue minor aut equalis . aliquid a te
exposcat vel inueniat . pro bono totum accipias
et sincera voluntate studeas adimplere. Querat
alius hoc alius illud . glorietur ille in illo et iste in
istō . Laudentq; millies mille . tu autem nec in isto
nec in illo sed in tui ipsius gaude contemptu . et in
mei solius beneplacito ac honore. Hoc optandum
est tibi ut siue per vitam siue per mortem deus in

te semper glorificetur. **Qualiter homo desolat?**
se debet in manus dei offerre **Capitulum lxi.**

Quomine deus sancte pateris nunc et in eternum
benedictusque sic vis sic factum est. et quod facis bonum
est letetur in te servus tuus non in se nec in aliquo
alioque tu solus leticia verata solus spes mea et corona
mea tu gaudium meum et honor meus domine. quid habet
servus tuus nisi quod a te accepit etiam sine merito
suo. Quia sunt omnia que dedisti et fecisti. Pauper sum
et in laboribus meis a iuventute mea et tristat anima
mea nonnunquam usque ad lacrimas. quoniam etiam perturbat
ad se propter imminentes passiones. Desidero pacis
gaudium. pacem filiorum tuorum flagito qui in lumine
consolationis a te pascuntur. Si das pacem. si gaudium
sanctum infundis erit anima servi tui plena modu-
latione et deuota in laude tua. Sed si subtraheris te
sicut sepius soles non poterit currere viam man-
data tuorum sed magis ad tundendum pedus genua
eius incutiantur. quia non est illi sicut heri et nudius
tertius quando splendebat lucerna tua super caput
eius et sub umbra alarum tuarum protegatur a temp-
tationibus irruentibus. Pater iuste et semper lau-
dande venit hora ut probetur servus tuus. Pater
amante dignum est ut hac hora paciatur pro te ali-
quid servus tuus. Pater perpetue venerande venit
hora quam ab eterno presciebas affuturam ut ad modicum
tempus succubabat foris servus tuus vivat vero semper
apud te intus. Paululum vilipendatur humilietur
et deficiat coram hominibus passionibus conteratur
et languoribus. et iterum tecum in aurora nove lucis
resurgat et in celestibus glorificetur. Pater sancte
tu sic ordinasti. et sicut voluisti et factum est. quod
precepisti. Nec enim est gratia ad amicum tuum pati
et tribulari in mundo pro amore tuo quocienscumque
et a quocumque id permiseris fieri. Pine consilio et

providentia tua. ⁊ sine causa nichil fit in terra. Bonum michi domine q̃ humiliasti me. ut discam iustificationes tuas. et omnes electiones cordis atq; presumptiones abijcias. Vtile michi est q̃ confusio cooperuit faciem meam. ut te potius q̃m homines ad consolandum requiram. Didici etiam ex hoc inscrutabile iudiciū tuum expauescere. qui affligis iustum cum impio. sed non sine equitate ⁊ iusticia. Gracias tibi quia non peperisti malis ⁊ attrivisti me verberibus amaris. infligens colores ⁊ immitēs angustias intus ⁊ foris. Non est qui consoletur ex omnibus que sub celo sunt. nisi tu dñe deus meus celestis medicus animarū. qui percutis ⁊ sanas. deducis ad inferos ⁊ reducis. Disciplina tua super me. et virga tua ipsa me docebit. Ecce pater dilecte in manibus tuis sum ego. sub virga correctionis tue me inclino. percutite dorsum meum ut curam ad voluntatem tuam contuositatem meam. Fac me pium et humilem discipulum. sicut bene facere consuevisti. ut ambulem ad omnem nutū tuū. Tibi me ⁊ omnia mea ad corrigendū cōmendo. Melius est enim hic corripī q̃ in futuro. Tu scis oīa ⁊ singula. et nichil te latet in būana conscientia. Antequā fiant nostri futura. ⁊ non opus est tibi ut q̃s doceat te. aut moneat de hīs que geruntur in terra. Tu scis quid expedit ad profectum meū. et quantū deseruit tribulatio ad tubiginem viciorū purgandā. Fac meū desideratū beneplacitum tuum. ⁊ ne despicias peccaminosam vitam meam. nulli melius nec datius q̃m tibi soli notā. Da michi domine hoc scire quod sciendū est. hoc amare quod amandū est. hoc laudare quod tibi sūme placet. hoc reputare quod tibi preciosū apparet. hoc vituperare quod oculis tuis sordescit. Non me finas secundū visionem oculorū exteriorū iudicare. neq; secundum auditum aurium hominū. impiorū

sententiarē. sed in iudicio vero de visibilibus et spiri-
tualibus discernere/atq; sup oīa voluntatem bene-
placiti tui semper inquirere. Fallunt sepe hominū
sensus in iudicando. Falluntur et amatores seculi
visibilia tantummodo amando. Quid est homo
inde melior q̃ reputatur ab homine maior. Fallax
fallacem. vanus vanum. cecus cecum. infirmus in-
firmum decipit. dum exultat et veraciter magis con-
fundit. dum inaniter laudat. Nam quantum vnus
quisq; est in oculis tuistantū est et non amplius ait
humilis franciscus. Q̃ humilibus insistendū
est operibus et non deficitur a summis Cap. liij

Hu nō vales semp i seruētioei desiterio virtutū
stare. nec in altiori gradu contemplacōis p̃sistē.
sed necesse habes interdū ad originalem cor-
ruptelā. ad inferiora descendere. et onus corruptibilis
vite etiam inuice cū tebio portare. Qm̃ diu mortale
corp⁹ geris. tebiū scēdies et grauamē cordis. Oportet
enī hoc sepe in carne de carnis onere gemere. eo q̃ nō
vales spiritualibus studijs et diuine contemplacōi
indefinenter inherere. Tunc expedit tibi ad humilia
et exteriora confugere opera. et in bonis actibus te
recreare. Aduentū meū et supernā visitacōnem. firma
confidentia expectare. Exiliū tuū et ariditatē mentis
patienter sufferre. donec iterum a me visiteris. et ab
omnibus anxietatibus libereris. Nam faciam te la-
boris obliuisci. et interna quiete perfui. Expandam
coram te prata scripturatum. vt dilatato corde turre
incipias viā mandatorū meorū et dices. Non sunt
cōdigne passionēs huius temporis. ad futurā gloriā
que reuelabitur in vobis.

Q̃ homo nō reputet se consolacōe dignū
sed magis verberibus reū. Cap. liiij.
Omne non sū dignus solatione tua. nec
aliq̃ spūali visitatione. et ideo iuste mecum

agis! quando me inopem & desolatum relinquis.
Si enim adinstat maris lacrimas fundere possem.
adhuc consolatione tua dignus non essem. Vnde
nichil dignus sum quā flagellati & puniri. quā graviter
et sepe te offendit & multis valde te contemni. Ergo
vera pensata ratione nec minima dignus sum con-
solatione. Sed tu clemens & misericors deus quā non
vis perire opera tua ad ostendendum diuicias boni-
tatis tue. inuasa misericordie. etiam propter omne meritum
proprium digneris consolari seruum tuum supra humanum
modum. Tue enim consolationis non sunt sicut humane
confabulationes. Quid egi domine ut michi conferres
aliquā celestem consolationem. Ego nichil boni me
egisse recolo. sed semper ad vicia pronus & ad emenda-
tionem piger fui. Verum est & negare non possum.
Si aliter dicerem tu stares contra meos non esset qui
defenderet. Quid merui pro peccatis meis nisi infernum
et ignem eternum. In veritate confiteor quoniam dignus sum
omni ludibrio & contemptui. nec me inter iustos & deuotos
tuos commemorari. Et licet hoc egre audiam. tamen aduersum
me pro veritate peccata mea arguam ut facilius miserie-
cordia tua merear impetrare. Quid dicam reus et omni
confusione plenus. Non habeo os loquendi nisi hoc
tantum verbum. Peccaui domine peccaui. miserere mei.
Ignosce michi. Sine me paululum ut plangam dolorem
meum. antequam vadā ad terrā tenebrosā & optatā mortis
caligine. Quid tam maxime a teo peccatore misero requi-
ris nisi ut conuertatur et humiliet se pro delictis suis.
In vera contritione & cordis humilatione nascitur
spes venie. reconciliatur turbata conscientia. repatur
perdita gratia. tuetur homo a futura ira & occurrunt
sibi mutuo in osculo sancto. deus & penitens anima. Hu-
milis peccatorum contritio. acceptabile est sacrificium
deo. longe suauius odorans in conspectu tuo quam thuris
incensum. Hoc est gratum etiam vnguentum quod lacris peccato

tuis infanci voluisti q̄a cor contritū & humiliatum
nunquā respexisti. Ibi est loc⁹ a facie ire inimici. Ibi
emendat⁹ & abluic⁹ q̄ aliū de stractū est & inquinatum.

Q̄ gracia dei nō miscet bona sapiētib⁹. Cap. 10

Illi preciosa est gracia mea non patitur se
misceri extraneis rebus nec consolacōnibus
terrenis. Obijcere ergo oportet oīa impedi-
mēta graciae si optas eius infusionem suscipere. Pete
secretū tibi ut a solus habitare. tecū nullius requie
consolacōem. sed magis ad tei reuocā effunde precē
ut spūctā tenās mentē & purā sciētiā. Totū mōm
nichil estimas tei vocacōem oībus antepone expōitō
Non enī poteris michi vacare in transitorijs pati
semper delectari. Q̄ notis & catis oportet te elongari
et ab oīni temporalī solacō mentem tenere priuatā.
Sic obsecrat beatus petrus apostolus ut tanquam
aduenas & peregrinos in mundo hoc se continent
cristi fideles. Q̄ quanta fiducia erit morturo quem
nullius rei aspect⁹ detinet in mūdo Sed sic segregatū
cor habere ab oībus eger nec dū capit animus nec
animalis homo nouit interni hominis libertatem.
Quamē si vere velis esse spūalis oportet te renunc-
tiare tam remotis q̄m propinqs & a nemine magis
cauere q̄m a teipso. Si temetipsum perfecte viceris
cetera facilius subiugabis. Perfecta victoria est de
semetipso triumphare. Qui enim sic semetipsum sub-
iectum tenet ut sensualitas racōni & ratio in cōdis
obediat michi. hic vere victor est sui et dominus
mundi. Si ad hunc apicem scantere gliscis oportet
te viriliter incipere a securim ad radicem ponere ut
cuellas & destruas occultam & inordinatam indina-
tionem ad teipsum & ad omne priuatū & materiale
bonum. Ex hoc vicio q̄ homo seipsum nimis in-
ordinate diligit. pene totum pendet quicquid radi-
caliter vincendum est. Quo tuiato et subacto malo

pax magna et tranquillitas erit continua. Sed quia pauci sibi ipsis perfecte mori laborant nec plene extra se in spiritu eleuari possunt. Qui autem libere mori ambulare desiderant necesse est ut omnes prauas et inordinatas affectiones suas mortificent atque nulli mentis privato amore concupiscenter inherant.

De diuersis modis nature et gratie.

Cap. lvi.

Nisi diligenter aduerte motus nature et gratie. quia valde contrarie et subtiliter mouentur. et vix nisi a spirituali et interno illuminato homine discernuntur. Omnes quidem bonum appetunt et aliquid boni in suis dictis vel factis pretendunt. Ideo sub specie boni multi falluntur. Natura callida est et multociens trahit illaqueat ac decipit et se semper pro fine habet. sed gratia simpliciter ambulat ab omni specie mala declinat fallacias non pretendit et omnia pure propter deum agit. In quo et finaliter requiescit. Natura inuite vult mori nec premi nec superari. nec subesse. nec sponte subiugari. Gratia vero fludet mortificationi propterea resistit sensualitati querit subiici. appetit vinci. nec propria vult libertate fungi. sub disciplina amat tenci. nec alicui cupit dominari. sed sub deo semper vincit stare et efficitur propter deum omni humane creature humiliter parata indiat. Natura pro commoto laborat. et quid lucri sibi ex alio prouideat attendit. Gratia autem non quod sibi utile et promotosum sit. sed quod multis proficiat magis considerat. Natura libenter honorem et reuerentiam accipit. Gratia vero omnem honorem et gloriam deo fideliter attribuit. Natura confusio nem timet. et contemptum. gratia autem gaudet pro nomine ihesu contumelias pati. Natura otium amat et quietem corporalem. Gratia vero vacua esse non potest sed libenter amplectitur laborem. Natura quicquid habere curiosa et pulchra abhorret vilia et grossa.

Gracia vero simplicibus delectatur & humilibus
aspera non asperantur nec vetustis refugit indui
pannis. Natura respicit temporalia/gaudet ad lucra
terrena-tristatur de dñno-irritatur leui iniurie verbo.
Sed gracia attendit eterna non inheret temporali-
bus-nec in perditione rerum turbatur-neg; verbis
durioribus acerbatur/quia thesaurũ suũ et gaudiũ
in celo vbi nil perit constituit. Natura cupida est et
libencius accipit quã donat/amat ppria & priuata.
Gracia autem pia est & cõmunis/uitat singularia
contentatur paucis/beacius dare indicat q̃ accipere.
Natura inclinat ad creaturas ad carnem ppria; ad
vanitates & discursus. Sed gracia trahit ad deũ et
ad virtutes/renunciat creaturis/fugit mundũ-odit
carnis desideria-restringit euaginatões-erubescit in
publico apparere. Natura libenter aliquod solacium
habet externũ/in quo delectetur ad sensũ. Sed gracia
in solo deo querit consolatiũ in sũmo bono sup oĩa
visibilia delectari. Natura totũ agit propter lucrũ-&
ppriũ cõmodum-nichil gratis agere potest-sed aut
equale-aut melius-aut laudem-aut fauorem pro
benefactis consequi sperat-& multum ponderari sua
gesta & dona concupiscit. Gracia vero nil temporale
querit-nec aliud premiũ quã deũ solũ-pro mercede
postulat-nec amplius de temporalibus necessarijs
desiderat/nisi quantum hec sibi ad affectu cõmẽ eter-
notum valeant deservire. Natura gaudet de amicis
multis et propinquis-gloriatur de nobili loco et
ortu generis/atridet potentibus/blanditur diuitib;
applaudit sibi similibus. Gracia autem inimicos
diligit/nec de amicorũ turba extollitur-nec ortũ-nec
locum nataliũ reputat-nisi virtus maior ibi fuerit.
Fauet magis pauperi-q̃m diuiti-compatitur plus
innocenti q̃ potenti-congaudet veraci & non fallaci-
exhortatur semp bonos meliora Carismata emulati.

et filio dei per virtutes assimilari. Natura defectu et molestia cito conquerit. Gracia vero constanter fert inopiam. Natura omnia ad se reflectit pro se certat et arguit. Gracia autem ad deum cuncta reducit. Unde originaliter emanant: nichil boni sibi ascribit nec arroganter presumit. nec contendit nec sententiam alijs prefert. sed in omni et intellectu eterne sapientie ac diuino examine se submittit. Natura appetit scire secreta et noua audire vult exterijs apparere et multa per sensus experiri. Desiderat agnoscere et agere ubi laus et amiratio procebit. Sed gracia non curat noua nec curiosa perapere quia totum de vetustate corruptionis est ortum cum nichil nouum et durabile sit super terris. Docet itaq; gracia sensus restringere vanam complacentiam et ostentationem reuicere laudanda et digne miranda humiliter abscondere. et de omni re et omni scientia utilitas fructum atq; dei laudem et honorem querere. Non vult se nec sua predicari sed deum in domis suis optat benedicere qui cuncta ex mera caritate largitur. Gracia supernale lumen est quoddam dei speciale. conũ et proprie deoꝝ signaculum et pignus salutis eterne quia hominem ex terrenis ad celestia suscollic et de carnali spiritualem efficit. Quãto ergo natura amplius premitur et vincitur tanto maior gracia infunditur et cotidie nouis visitationibus interior homo secundũ imaginem reformatur. De corrupcõe nature et efficacia gracie diuine. Cap. lviij.

Omine deus meus q me creasti ad ymaginẽ et similitudinem tuam. Concede michi hanc gracia qm ostendisti tam magnã et necessaria ad salutem et vnicam pessimam naturã meã retrahentem ad peccata et in perditionem. Vencio enĩ in carne mea legem peccati contradicentem legi mentis mee et captiuũ me ducentem ad obediendũ

sensualitati in multis nec possū resistere passiōibus
eius nisi assistat tua sanctissima gracia cordi meo
arcent infusa. Opus est gracia tua ⁊ magna gracia
ut vincat natura ad malū semp pna ab adoleſcētia
sua. Natura p primū hoīem adam lapsa ⁊ viciata
p peccatū in omnes hoīes pena huius maculā redūdat.
et ipsa natura q̄ bene ⁊ recte a te p̄dita fuit p vicio
iā et infirmitate corrupte nature ponaſco q̄ motus
eius sibi relictus ad malū ⁊ ad inferiora trahit. Nā
modica vis que remansit est tanq̄ scintilla quedā
latens in cinere. Nec est ipsa ratio naturalis circūfusa
magna caligine ad iudicium habens boni ⁊ mali
veri falsiq̄ distantia. licet impotens sit adimplere
omne quod approbat nec pleno ius lumine veritatis
et nec sanitate affectionū suarum potatur. Hinc est
deus meus q̄ delector legi tue secundum interiorem
hoīem sciens mandatū tuū fore bonū iustū ⁊ sanctū
arguens etiā omne malū ⁊ peccatū fugiendū in carne
autem secūdo lege peccatū magis sensualitati
obedio q̄ rationi. Hinc q̄ velle bonū michi adiacet
perficere autem non inuenio. Hinc est q̄ sepe multa
bona propono. sed q̄a gracia deest ad adiuvandū
infirmitatem meā ex leui resistantia resilio ⁊ deficiō.
Hinc accidit q̄ viā p̄fectionis agnosco qualiter agere
debeā dare satis video sed p̄prie corrupciōis pondere
pressus ad perfectiora non assurgo. O qm̄ maxime
est michi necessaria dñe gracia tua ad inchoandū
bonū ad p̄ficiendū ⁊ ad perficiendū. nā sine ea nichil
possū facere. omnia autem possum in te confortante
me gracia tua. O vere celestis gracia sine qua nulla
sunt p̄pria merita. nullaq̄ bona nature ponderanda.
nichil artes. nichil diuicie. nichil pulcritudo. nichil
fortitudo. nichil ingemiū. nichil eloquencia valent.
apud te dñe sine gracia. Nā zona nature bonis ⁊ mal
is p̄mixta. Electorū aut p̄prium bonū ē ḡa sine dilectio

qua insigniti digni habentur vita eterna. **T**antum
eminet hec gracia, ut nec donū prophetie nec signorū
operatio nec quantalibet alta speculatio aliquid
estimatur sine ea. Sed neque fides neque spes neque alie
virtutes tibi acceptę sunt sine caritate et gracia. **O**
beatissima gracia que pauperem spiritu virtutibus
diuitem facis et diuitē multis bonis humilem corde
reddis. Veni descende ad me reple me mane conso-
lacione tua ne deficiat p̄lassitudo et ariditate mētis
aīe mee virtus mea. **O**bscuro dñe ut inueniā gracia
in oculis tuis sufficit enim michi gracia tua ceteris
nō obtentis que desiderat natura. Si fuero tēptat⁹
et vexatus turbacionibus multis non timebo mala-
dūmodo fuerit meū gracia tua. Ipsa fortitudo mea
consiliū confert et auxiliū. Cunctis hostibus potētior
est et sapientior vniuersis sapiētibus. **M**agistra enī
veritatis doctrix discipline lumen cordis solamen
pressure sagax tristitie ablatrix timoris nutritrix de-
uocōnis productrix lacrimarū. Quid sum sine ea nisi
aridū lignū et stups inutilis. Tua ergo domine me
gracia semper preueniat et sequat⁹ at bonis opibus
iugiter prebet esse intentū. Per ihesum cristum filiū
tuum Amen. **Q**ue nosmetipsos abnegare et
cristum imitari debemus per crucem. **Cap. lviij.**

Illi quantum a te vales exire: tantum in me
poteris transire. Sicut nichil foris percipiente
internā pacem facit sic se interius relinquere deo
conungit. Volo te addiscere perfectā abnegationem
tui in voluntate mea sine contradictione et querela.
Sequere me ego sum via veritas et vita. **S**ine via
nō itur sine veritate nō cognoscit⁹ sine vita nō viuūt
Ego sum via quā sequi debes veritas infallibilis
vita interminabilis. Ego sum rectissima via veritas
sup̄ma vita vera vita beata vita increata si māseris
in via mea cognosces veritatem et veritas liberabit⁹

te. et apprehēdes vitā eternā. Si vis ad vitā ingredi
serua mandata. Si vis veritatem cognoscere crede
michi. Si vis esse discipulus meus abnega te et
ipsum. Si vis beatā vitā possidere. presentem vitā
contempne. Si vis exaltari in celo humilia te in
mundo. Si vis regnare medi porta crucem meam
Soli enī serui crucis inueniunt viā beatitudinis et
vere lucis. Domine ihesu quia acta erat via tua et
mundo despecta. dona michi te. cū mundi despectu
imitari. Non enī maior est seruus domino suo nec
discipulus super magistrū. Exceator seruus tuus
in vita tua quia ibi est salus mea et sanctitas vera.
Quicquid extra eā lego. vel audio nō me recreat nec
relectat plene. Fili qā hec scis et legisti oīa. beatus es
si feceris ea. Qui habet mādāta mea et seruat ea ipse
est q̄ diligit me. ego diligā eū. et manifestabo ei me.
ipsum et faciā eum sedere meū in regno patris mei.
Domine ihesu sicut dixisti et promissisti sic utiq; fiat
et michi prometeri cōtingat. Pulcepi de manu tua
crucem et portabo eā vsq; ad mortē sicut imposuisti
michi. Vera vita boni monachi est aux. sed dux
paradisi. Inceptū est retro abire non licet nec relin
quere oportet. Epa pergamus simul ihesus erit no
biscū. Propter ihesū sūpsimus hanc crucem. propter
ihesū perseveremus in aux. Erat ad iutor noster qui
est dux noster et predecessor. En rex noster graditur
ante nos qui pugnabit pro nobis. Sequam̄ vitiliter
nemo metuat retrores. Primus parati mori fortiter
in bello et inferamus cimen glorie nostre ut fugia
mus a aux.

Qz homo non sit nimis triestus
quanto in aliquos labitur reserius. Cap. lix.

Illi magis placet michi patientia et builitas
in aduersis qm̄ multa iubilacō et reuotio in
p̄speris. ut qd̄ contristat patuū factū p̄tra te
dictū. Si ampliū fuisset p̄moueri non debuisses. Sed

nunc permittite transire. Non est prima nec vltima
 erit si diu vixeris. Datis virilis es quodiu tibi nil
 obuiat aduersi bene etiam consulis et alios nosci ro-
 borare verbis. Sed cum ad ianuam tuam venit repentina
 tribulatio deficiis consilio et robore. Attente magnam
 fragilitatem tuam quam sepius experitis in medicis
 obiectis. Tamen pro salute tua ista sunt cum hec et
 similia contingunt. propone ut melius nosci ex corde
 et si te tetigit. nec tamen deiciat nec diu implicet.
 Dominus sustine patienter si non potes gaudenter
 Etsi minus libenter audis et indignationem sentis.
 repone te. nec paciatis aliquid inordinatum ex ore
 tuo exire. Vnde paruuli scandalisuntur. Cito quiesces
 commotione excitata et dolor internus dulcorabitur
 reuertente gracia. Quibus vno ego iunare te paratus
 et soluto amplius consolari. Si confusus fueris michi
 et deuote inuocaueris aminequior esto et ad maiorem
 sustentiam attingere. Non est totum frustratum.
 si te sepius percipis tribulatum vel grauiter temp-
 tatum. Homo es et non deus. Cato es et non angelus
 Quomodo tu posses semper in eodem statu virtutis
 permanere. quando hoc desuit angelo in celo et pri-
 mo homini in paradiso. Ego sum qui merentes
 erigo sospitalitate et suam cognoscentes infirmitatem
 ad meam prouecho diuinitatem. Domine benedictus
 sit verbum tuum dulce super me et fauor dei meo. Quid
 facerem in tantis tribulationibus et angustis nisi me
 confortares tuis sanctis sermonibus dummodo tandem
 ad portum salutis peruenire. Quid curte est quod et quanta
 passus fuero. Da finem bonum. felicem da in hoc transitum.
 Memento mei deus meus et dirige me in recto itinere
 in regnum tuum Amen. De altioribus rebus
et occultis dei iudicijs non scrutandis. Cap. lx.

H Alii caueas disputare de alijs materijs et de
 occultis iudicijs dei. Cur iste sic relinquitur.

et iste ad tantam gratiam assumitur. Cur etiam iste
tantum affligitur. et iste tam epimie exaltatur. Ista omnia
humana facultatem excedunt. nec ad investigandum
iudicium divinum nulla ratio prevalet. vel disputatio.
Quando ergo hoc tibi suggerit inimicus vel etiam
curiosi inquirunt homines. responde illud propheta.
Iustus es domine et rectum iudicium tuum. Et illud. Iudicia
domini vera iustificata in semetipsa. Iudicia mea me-
tuenda sunt non discutienda quia humano intellectui
sunt contemptibilia. Noli etiam inquirere nec dispu-
tare de meritis sanctorum quis alio sit sanctior. aut
quis maior fuerit in regno celorum. Talia generant
sepe lites et contentiones inutiles nutriunt quoque
superbiam et vanam gloriam unde oriuntur invidie
et dissensiones. dum iste illi sanctis et aliis alium
conatur superbe preferre. Talia autem velle scire et
investigare nullum fructum afferunt. sed magis dis-
plicent quia non sum deus dissensionis. sed pacis
que pax in humilitate vera que etiam in propria exalta-
tione consistit. Quodam zelo dilectionis trahuntur
ad hos vel ad illos ampliori affectu. sed humano
potius quam divino. Ego scilicet quod cunctos condidi sanctos
ego donavi gratiam. ego prestavi gloriam. ego novi
singulorum merita. ego perveni eos in benedictionibus
dulcedinis mee. Ego prefeci dilectos ante secula. ego
elegi eos de mundo. non ipsi me prelegerunt. Ego
vocavi eos per gratiam. attraxi per misericordiam. Ego
perduxi eos per temptationes varias. Ego infudi
consolationes magnificas. Ego dedi perseverantiam.
Ego coronavi eorum patientiam. Ego primum et
novissimum agnosco. Ego omnes in estimabili di-
lectione amplector. Ego laudandus sum in omnibus
sanctis meis. Ego super omnia benedicendus sum. et
honorandus in singulis. quod sic gloriose magnificavi
et predestinavi sine ullis prestantibus propriis meritis.

Qui vnū de minimis meis cōtempletur nec magnū
bonorat. quia pusillū & magnū ego feci. Et qui de-
rogat alicui sanctorū derogat & michi & ceteris oībus
in regno sanctorū. Omnes vnū per caritatis vinculū
Idem sentiunt. idem volunt. & omnes in vnum se
diligūt. Adhuc autem quod multo altius est. plus
me qm sua merita diligūt. Nā super scripti. & extra
propriā dilectionem tracti toti in amorem mei per-
gunt. In quo & fruitiue quiescunt. Nichil est qd eos
auertere possit aut deprimere. quippe qui etiam a veri-
tate pleni igne ardescunt inextinguibilis caritatis
Taceant igitur carnales & animales homines de
sanctorū statu differere qui non norunt nisi priuata
gaudia diligere. Demunt et addūt p sua inclinacōe
nō put placet eterne veritati. In multis ē ignorātia
eorū maxime pui patū illuīati. raro aliquem perfecta
spirituali dilectione diligere norunt. Multū adhuc
naturalī affectu & humana amicitia ad hos vel ad
illos trahuntur. et sicut in inferioribus se habent ita
et de celestibus p̄maginantur. Sed est distantia in
cōperabilis que imperfecti cogitant. & q̄ illuīati vici
per reuelacōnem supernā speculantur. Caue ergo fili
de istis curiose tractare q̄ tuā scienciā excedunt. Sed
hoc magis satage. & intende. vt vel minimus in reg-
no dei queas inueniri. Et si quispiā sciret quis alio
sanctior esset. vel maior haberetur. in regno celorum
quid hec noticia prodest. nisi se ex hac cognitione
coram me humiliaret et in maiorem nominis mei
laudem exurgeret. Multo acceptius deo facit qui de
peccatorū suorū magnitudine & virtutū suarū p̄uitate
cogitat & qm longe a sanctorū perfectione distat qm
is qui deorum maiestate vel paritate disputat.
Melius est sanctos deuotīs precibus et lacrimis ex-
orare et eorum gloriosa suffragia humili mente
implorare qm eorū secreta vana inquisicōe p̄scrutari

Illi bene & optime contentantur si homines scirent.
contentati & vaniloquio cōpescere. Non gloriantur
de proprijs meritis quippe qui sibi nichil bonitatis
ascribunt solū totū michi quoniā ip̄s cuncta ex in-
finita caritate mea contulit. Tāto amore diuinitatis
replent^r et gaudio superfluenti ut nichil eis glorie
nichilq; possit tesse felicitatis. Omnes sancti quanto
altiores in gloria. tanto humiliores in seip̄s & michi
uiciniore & dilectiores existunt. Ideoq; habes scrip-
tum quia mittebant coronas suas ante deum et ce-
cidunt. in facies suas coram agno & adorauerunt
uiuentem in secula seculorum. Multi querunt quis
maior sit in regno dei que ignorant. an cū minimis
erunt digni cōputari. Magnū est vel minimū esse in
celo ubi omnes magni sunt quia filij dei vocabunt^r
et erunt. Minimus erit in mille & peccator centum
annoru morietur. Cum enī quærent discipuli quis
maior esset. in regno celoru. tale audierunt responsū
Nisi conuersi fueritis & efficiamini sicut paruuli nō
intrabitis in regnū celoru. Quicunq; ergo humilia-
uerit se sicut paruulus iste maior est in regno celoꝝ.
Ve eis qui cū paruulis humiliare se sponte dedig-
nantur quoniam humilis ianua regni celestis eos
nō admittet intrare. Ve etiā diuitibus qui habent
hic consolationes suas q̄a pauperibus intransibis
in regnū dei ip̄s stabunt. foris exilantes. Gaudete
humiles et exultate pauperes quia uestrum est reg-
num dei si tamen in veritate ambulatis

Quia omnis spes & fiducia in solo deo est figenda.

Capitulum lxi.

Domine que est fiducia mea quā in hac vita
habeo aut qđ maius solaciū meū ex oībus
apparentibus sub celo. Nonne tu dñe deus
meus cui⁹ misericordie non est numerus. Vbi michi
bene fuit sine te. Aut quāto male esse potuit p̄sente te

Malo pauper esse ppter te qm dives sine te. Eligo
potius tui in tra pegrinari qm sine te celū possidere
Vbi tu ibi celū atq; ibi mors & infernus. vbi tu nō
es. Tu michi in refugio es & ideo post te gemit et
clamare & exorare necesse ē. In nullo deniq; possum
plene confidere q̄ in necessitatibus auxilietur oportu-
nis nisi i te solo deo meo. Tu es spes mea tu solator
meus et fidelissimus in omnibus. Omnes que sua
sunt querunt tu salutem meā & pfectum meum solū
modo pretendis & omnia michi in bonū conuertis.
Etiam si varijs temptationibus & aduersitatibus
exponas. Hoc totū ad utilitatem meā ordinas qui
mille modis electos tuos pbatz consueuisti. In qua
probatione nominus diligi debes & laudari qm si
celstibus solacōibus me repleas. In te ergo dñe
deus meū pono totam spem meā & refugium. In te
omnem tribulationem & angustia constituo. quia
totum infernū & instabilem inuenio quicquid extra
te conspicio. Non enim proderunt multi amici neq;
fortes auxiliarij adiuuare poterunt. nec prudentis
consiliarij responsum vtile dare. neq; libri doctorum
consolari nec aliqua preciosa substantia liberare nec
locus aliquis secretus aut amicus contutari si tu
ipse non assistas iuues confortes consolatis prestes
instruas & custodias. Omnia namq; que ad pacem
videntur esse & felicitatem habendā te absente nichil
sunt. nichil felicitatis in veritate conferunt. Finis
ergo omnium bonorū & altitudo vite & pfunditas
eloquiorum tu es & in te super omnia sperare fortis-
simum solacium seruorū tuorū. Ad te sunt oculi mei
in te confido misericordiaz pater. Benedic & sancti-
fica animā meam benedictione celesti vt fiat habi-
tatio tua sancta & sedes eterne glorie tue. Nichilq;
in templo tue dignitatis inueniat quod oculos tue
maiestatis offendat scōm magnitudinē bonitatis

tue & multitudinem miserationum tuarum respice in
 me & exaudi orationem serui tui longe exultantis in
 regione umbræ mortis. Protege & conserva animam
 seculi tui · inter tot discrimina vite corruptibilis
 ac comitante gratia tua dirige in viam ad patriam
 perpetue claritatis Amen.

Explicit liber interne consolationis qui est tertius de
 imitatione xpi. Sequitur tabula huius libri tertij de
 interna xpi locutione ad animam fidelem. **Cap.**

¶ Veritas intus loquitur sine strepitu verborum **i.**

¶ Verba tui cum humilitate sunt audienda et quod ea
 multi non ponderant **ij.**

Oratio ad implorandum deuotionis gratiam **iii.**

¶ In veritate & humilitate coram deo postulandum est **iiii.**

De mirabili effectu diuini amoris. **v.**

De probatione veri amoris **vi.**

De oculanda gratia sine humilitatis custodia **vij.**

De vili estimatione sui ipsius in oculis tui **viii.**

¶ Omnia ad te fiat ad finem ultimum se referenda **ix.**

¶ In spreto mundo dulcis est seruire tui **x.**

¶ Confideria cordis examinanda sunt **xj.**

¶ De informatione patientie & iustissime aduersus
 concupiscentias **xij.**

De obedientia humilis subditi ad exemplum ihesu
 christi **xiii.**

De peccatis tui indicijs considerandis ne extolle-
 mur **xiiii.**

Qualiter standum sit et dicendum in omni re deli-
 derabili **xv.**

Oratio pro beneplacito dei perficiendo **xvi.**

¶ Verum solacium in solo deo est querendum **xvii.**

¶ Omnis sollicitudo in deo statuenda sit **xviii.**

¶ Temporales miserie exemplo christi equanimiter
 sunt ferende **xix.**

De tollerantia iniuriarum et quod sapiens comprobetur xx.
 De confessione propriæ infirmitatis et huius vite miserie xxj.
 Quod in deo super omnia bona et dona requiescendum est xxij.
 De recordatione multiplicium beneficiorum dei xxij.
 De quatuor magnis importantibus pacem xxij.
 Ibidem octo sunt malas cogitationes et octo per illuminationem
 mentis. De evitacione timoris inquisitionis super aliam vitam xxvj.
 In quibus pax cordis et verus perfectus consistit xxvj.
 De eminentia libertatis mentis quam supplex octo magis
 meretur quam frequens lectio xxvij.
 Quod privatus amor a summo bono retardat xxvij.
 Ibidem octo per purgationem cordis et celesti sapientia xxix.
 Contra linguas detractorum xxx.
 Qualiter instante tribulatione deus invocandus est xxxj.
 De divino petendo auxilio et confidentia recuperande
 gratie xxxij.
 De neglectu omnis creature ut citius possit inveniri xxxij.
 De abnegatione sui et abdicatione omnis cupidita-
 tis xxxij.
 De instabilitate cordis et de intentione finali ad deum xxxvj.
 Quod amanti sapit deus super omnia et in omnibus xxxvj.
 Quod non est securitas a temptatione in illa vita xxxvj.
 Contra vana hominum iudicia xxxvij.
 De pura et integra resignatione sui ad obtinendum
 cordis libertatem xxxix.
 De bono regimine in exercitiis et recursum ad deum xl.
 Quod homo non sit importunus in negotiis xli.
 Quod homo nichil boni ex se habet et de nullo gloriari
 potest xli.
 De contemptu omnis temporalis honoris xli.
 Quod pax non est ponenda in hominibus xliij.
 Contra vanam et secularem scientiam xlv.
 De non attrahendo sibi res exteriores xlvj.
 Quod omnibus non est credendum et de facili lapsu
 verborum xlvij.

De confidentia in deo habenda quando insurgunt
verborum iacula xlvij.

Quod omnia grauita pro eterna vita sunt tolleranda xlvij.

De die eternitatis et huius vite angustijs l.

De desiderio eterne vite et quanta sint bona promissa li.

Qualiter homo desolatus se debet deo offerre lii.

Quod huilibus insistendum est opibus deficiat a summis liii.

Quod homo non reputet se consolacione dignum liiii.

Quod gracia dei non miscet terrena sapientibus lv.

De diuersis motibus nature et gracie lvj.

De corrupcione nature et efficacia gracie diuine lvij.

Quod nosmetipsos abnegare debemus et christum sequi lviii.

Quod homo non sit nimis trictus quando in aliquos
labitur defectus lix.

De altioribus rebus et oculis dei iudicijs non scrutandis lx.

Quod omnis spes et fiducia in solo deo est figenda lxj.

Sequitur nunc liber quartus de imitacione christi
in quo tractatur de venerabili sacramento altaris.

Sequitur deuota exhortatio ad sacramentum
communione. Vox christi.

Uenite ad me omnes qui laboratis et
onerati estis et ego reficiam vos dicit
dominus. Panis quem ego dabo caro mea
est pro mundi vita. Accipite et comedite
hoc est corpus meum quod pro vobis tradit
hoc facite in meam memoracionem. Qui
manducat meam carnem et bibit meum sanguinem in me
manet et ego in eo. Verba que locutus sum vobis spiritus
et vita sunt. Cum quanta sit deuotione cristas
suscipiendus. Vox discipuli. Cap. i.

Hec sunt verba tua christe ihesu veritas eterna
quod quis non vno tempore placeat nec in vno loco
descripta. Quia ergo tua sunt hec verba gratantur
michi et fideliter audita sunt audienda et accipienda. Tua
sunt et ea petulisti et mea que sunt que pro salute mea ea

edidisti. libenter ea suscipio ex ore tuo. ut accius inle-
tant cordi meo. Expatat me verba tante pietatis plena
dulcedinis et dilectionis. Si terrent me delicta propria
et ad capiēda tanta miseria me reuerberat impura
conscientia purgat me dulcedo verborum tuorum. Sed onerat
me multitudine viciorum meorum. Iubes ut fiducialiter ad te
accedas si tecum velim habere partem. et ut immortalita-
tis accipiam alimoniam. si eternam cupiam obtinere vitam
et gloriam. Venite inquit ad me omnes qui laboratis
et onerati estis et ego reficiam vos. O dulce et amica-
bile verbum in aure peccatoris quod tu domine deus
meus egenum et pauperem inuitas ad communionem
sanctissimi corporis tui. Sed quis ego sum domine
ut ad te presummas accedere. Ecce celi celosum te non
capiunt et tu dicis. venite ad me omnes. Quid vult
sibi ista benignissima dignatio et tam amicabile in-
uitatio. Quomodo ausus ero venire ad te qui nichil
boni sum conscius. unde presumere possim. quomodo
te introducam in domum meam qui sepius offendi
benignissimam faciem tuam. Reuerentur Angeli et
archangeli metuntur sancti et iusti et tu dicis. venite
ad me omnes. Nisi tu domine hoc diceret quis ver-
borum crederet. Et nisi tu iuberet. quis accedere attempta-
ret. Ecce noe vir iustus in archa quam fabricauit cen-
tum annis laborauit ut cum paucis saluaretur. Et
ego quomodo poterit me vna hora sperare ut mundi
fabricatorem cum reuerentia summam. Moyses fa-
mulus tuus magnus et specialis amicus tuus archam
ex imputrescibilibus lignis fecit et eam mundissimo
auro vestiuit ut tabulas legis in ea reponeret. Et
ego putrida creatura audebo te creatorem et vite da-
torem tam facile suscipere. Salomon sapientissimus
regum israel templum magnificum septem annis
in laudem nominis tui edificauit. Et octo diebus
festum dedicationis eius celebravit et mille hostias

pacificas obtulit et archam fedetis in clangore buccine et iubilo in locum sibi preparatum sollemniter collocavit. Et ego infelix et pauperimus hominum quomodo in domum meam te introducam. qui vix expendere non ui mediant bonā deuotā et vere vix semimediā. O mi deus quantum illi agere statuerunt ad placendum tibi. bene quoniam pusillum est quod ego ago quoniam breue expleo tempus. cum me ad communicandum dispono. Raro totus recollectus rarissime ab omni distractione purgatus. Et certe in tua salutari ciuitatis presentia nulla debet occurrere indecens cogitatio. Nulla etiam occupare creatura quia non angelum sed angelorum dominū susceptus sum hospitio. Et tamen valde magna distantia est. inter archam fedetis cum suis reliquijs et mundissimū corpus tuum cum suis ineffabilibus virtutibus inter legalia illa sacrificia futurę figuratiua et verę tui corporis hostiā omnium sacrificiorū antiquorū cōpletuam. Quare igitur non magis ad tuam venerabilem inardescō presentia. Cur me non maiori preparato sollicitudine ad tua sancta sumenda. quādo illi sanctę patriarchę et prophete reges quoque et principes cum vniuerso populo tantū deuotionis demonstrauerunt effectū circa cultum diuinum. Saltauit deuotissimus rex David coram archa dei totis viribus. recolens beneficia olim indulta patribus. fecit diuersi generis organa psalmos edidit et cantare instituit cum letania. Cecinit et ipse frequenter in cythara spiritus sancti afflatus grātia. Docuit populum israhel toto corde laudare et ore consono diebus singulis benedicere et predicare. Si tanta agebatur deuotio ac diuine laudis extitit recordatio corā archa testamēti quāta nunc michi et omni populo cristiano habenda est reuerentia et deuotio in presentia sacramenti in sumptione excellentissimi corporis cristi. Currunt

multi ad diuersa loca p̄ visitandis reliquijs. sanctoꝝ
et mirantur auditis gestis eorū et ampla edificia
templorum inspiciunt et osculantur scitis et auto
inuoluta sacra ossa eorū. Et ecce tu presens es hic
apud me in altari deus meus sanctus sanctorū crea
tor oīm hoīm. et dñs angelorum. Sepe in talibus
videndis curiositas est hominū et nouitas inuisorū
et modicus reperatur emendationis fructus maxie
vbi est tā levis sine vera contritione discursus. **Hic**
autem in sacramento altaris totus es presens deus
meus homo xp̄us Ihesus vbi copiosus percipitur
eternę salutis fructus quodisung fueris digne et
deuote susceptus. Quid istud vero non trahit leuitas
aliqua nec curiositas. aut sensualitas. s̄ firma fides.
deuota spes et sincera caritas. **Q** inuisibilis conditor
mundi deus q̄ mirabiliter agis nobiscū. q̄ graciose
et suauiter cū electis tuis disponis quibz temetipsū
in sacramento sumendum proponis. **H**oc namq̄
omnem intellectū superat. hoc specialiter deuotoꝝ
corda trahit et accendit ad effectū. **I**psi vero fideles
tui qui totam vitam suam ad emendationem dispo
nunt ex hoc dignissimo sacramento magnā deuotio
nis graciā et virtutis amorem frequenter recipiunt.
Quod admirabilis et abscondita gracia sacramenti qm̄
notunt tantum xp̄i fideles. Infideles autem et pec
catis seruientes experiri non possunt. **I**n hoc sacra
mento confectur spiritualis gracia et reperatur in
anima virtus amissa et per peccatū deformata rebit
pulchritudo. Tanta est aliquando hec gracia ut ex
plenitudine collate deuotionis non tantum mens
sed et debile corpus vires sibi prestitas sentiat am
pliores. Volendū tamen valde et miserentū super
teperitate et negligentia nostra q̄ non maiori affec
tione trahimur ad xp̄m sumendū in quo tota spes
nostre salutationis consistit et meritū. **I**pse enī est

sanctificatio nostra et redemptio . Ipse consolatio
viatorum et sanctorum eterna fructio . Volendum est
itaque valde quod multi tam parum hoc misterium salutare
aduertunt quod celum letificat et mundum conseruat
vniuersum . Ipse ceteris et dulcedo cordis humani tam
ineffabile bonum non magis accendere et ex cotidiano
usu etiam in aduertentibus defluere . Si enim hoc sacratis-
simum sacramentum in vno tantum celebraretur loco et
ab vno tantum consecraretur sacerdote in mundo quanta
putas desiderio ad locum illum et ad talem dei sacerdotem
homines afficerentur ut diuina misteria celebrare vider-
ent . Nunc autem multi facti sunt sacerdotes et in
multis locis offertur crisma ut tanto maior appareat
gratia et dilectio dei ad homines quanto lacus est sa-
cra communio diffuso per orbem . Gracias tibi bone
Iesu pastor eterne qui nos pauperes et exiles dig-
natus es precioso corpore et sanguine tuo reficere et
ad hoc misteria percipienda etiam proprioris tui allo-
quio invitare dicendo . Venite ad me omnes qui
laboratis et onerati estis et ego reficiam vos.

Quam magna bonitas et caritas dei in sacramento
exhibetur homini vox discipuli. Cap. ii.

Sper bonitate tua et magna misericordia
tua domine confusus aceto eger ad saluatorem
exiens et fidens ad fontem vite . Egenus
ad regem celi secus ad dominum creatura ad creatorem
desolatus ad meum patrem saluatorem . Sed vnde hoc
michi ut venias ad me . Quis ego sum ut possas michi
tripsum . Quomodo audeat peccator coram te apparere
et tu quomodo dignatus ad peccatorem venire . Tu
nosci secum tuum et scis quia nichil boni in se habet.
Vnde hoc illi possas . Confiteor igitur vilitatem meam
agnosco bonitatem tuam laudo pietatem et voluntatem
et gratias ago propter nimiam caritatem propter

te metipsum enim hoc facis non propter mea merita
ut bonitas tua mihi magis impetescat. caritas amplius
ingeratur et humilitas perfectius omentetur. Quia
ergo tibi hoc placet et tu sic fieri iussisti. Placet et dig-
natio tua mihi et utinam iniquitas mea non obfistat
O dulcissime et benignissime ihesu quanta tibi reue-
rentia est et gratiarum actio. cum perpetua laude per suscep-
tionem sacri corporis tui debetur. cuius dignitatem nullius
hominum explicare potens inuenitur. Sed quid co-
gitabo melius et salubrius nisi metipsum totaliter hu-
milianto et tuam infinitam bonitatem exaltanto super me
laudo te deus meus et exaltabo te in eternum. despicio
me et subijcio tibi profundum utilitatis mee. Ecce tu
sanctus sanctorum et ego sordes peccatorum. Ecce indines
tu te ad me et tu vis esse mecum. tu inuitas me an-
guiniis tuis. Tu mihi dare vis celestem cibum et panem
angelorum ad manducandum. non alium sanctum quam
te ipsum panem viuum qui ex celo descendisti et das vitam
mundo. Ecce unde dulcedo procedit qualis dignatio
illudescit quam magne gratiarum actiones et laudes
pro his debentur. O quam salutare et utile consilium
tuum. cum istud instituisti quam suauis et iocundum quam
te ipsum ancibus conasti. O quam admirabilis operatio
tua comine. quam potens virtus tua quam infallibilis veri-
tas tua. Dixisti enim et facta sunt omnia et factum
est hoc quod iussisti. Mira res et fide digna et humanum
vincens intellectum. quod tu domine deus meus uetus
deus et homo sub modica specie panis et vini integer
contineas. et sine consumptione a sumente mandu-
catis. Tu domine uniuersorum qui nullius habes
indigentiam uoluisti per sacramentum tuum habitare
in nobis. Consecra cor meum et corpus meum immacu-
latum ut leta et pura conscientia. sepius tua ualeas
celebrare misteria. et ad meam perpetuam accipere
salutem que precipue ad tuum honorem et memoriale

perhene sanxisti ⁊ instituisti. Letare anima mea et
gracias age deo pro tam nobili munere et solatio
singulati in hac lacrimatum valle tibi relicto. Nam
quodens hoc misterium recolis ⁊ corpus Christi accipis
totiens tu redemptionis opus agis et particeps om-
nium meritorum Christi efficiaris. caritas enim Christi nunquam
minuitur et magnitudo propiciationis eius nunquam
exhaustitur. Ideo noua semper mentis renouatione
ad hoc te disponere debes ⁊ magnam salutis misterium
attenta consideratione pensare. Ita magnum ⁊ io-
cundum ⁊ nouum tibi videri debet cum celebras vel
missam audis. ac si eadem die Christus primum in
uterum virginis descendens homo factus esset aut
in cruce pendens pro salute hominum pateretur et
moreretur.

Quoniam utile sit sepe communicare

Vox discipuli

Capitulum iij.

Ecce ad te venio ut bene michi sit ex munere
tuo et letificer in coniuiuio sancto tuo quod parasti
in dulcedine tua pauperi deus. Ecce in te est
totum quod desiderare possum et debeo. Tu salus mea et
redemptio. spes ⁊ fortitudo. decus ⁊ gloria. Letifica
ergo hodie animam serui tui quoniam ad te domine ihesu
animam meam leuavi. desidero nunc te deuote ⁊ reuerentem
accipere cupio te in domum meam inducere quatenus cum
zacheo merear a te benedici ac in te filius abraham reputari.
Omnia mea corpus tuum concupiscit cor meum tecum
viri desiderat. Trate te michi et sufficit. Nam preter
te nulla consolatio valet. sine te esse nequeo. et sine
visitatione tua vivere non valeo. Ideoque oportet
me frequenter ad te accedere ⁊ remedium salutis mee
te accipere. ne forte deficiam in via si fuero celesti
fraudatus alimonia. Sic enim tu misericordissime
Ihesu predicans populis et varios curans languo-
res aliquando dixisti. Nolo eos ieiunes dimittere in
domum suam ne deficiant in via. Age ergo hoc meum

modo qui pro fidelium consolatione te in sacramento reliquisti. Tu es enim sua vis refectio anime. et qui te digne manducauerit particeps et heres erit eterne glorie. Necessarium quidem michi est. ut qui tam sepe labor et pectus. tam cito impesco et deficio ut per frequentes orationes et confessiones ac sacramenti tui corporis perceptionem me renouem et mundem et accendam ne forte diutius abstinento a sancto proposito defluam. Proxi enim sunt sensus hominis ad malum ab adolescentia sua et nisi succurrat diuina medicina labetur homo mox ad peiora. Retrahit ergo sancta communio a malo et confortat in bono. Si enim modo tam sepe negligens sum et tepidus quanto communico aut celebto quid fieret si me belam non sumerem et tam grande iuuamen. non querebam et licet omni die non sum aptus nec ad celebrandum bene dispositus. Dabo tamen opera congruis temporibus diuina participare sacramenta siue misteria ac tante gratie participem me prebere. Nam hec est vna principalis fidelis anime consolatio quam diu peregrinatur a te in mortali corpore ut sepius memor dei sui dilectum suum deuota suscipiat mente. O mira circa nos tue pietatis dignatio. quod tu domine deus creator et viuificator omnium spirituum ad pauperulam dignaris venire animam et cum tota diuinitate tua ac humilitate eius impugnatu elutem. O felix et beata anima que te dominum deum suum meretur deuote suscipere in tua susceptione spirituali gaudio repleti. O quam magnam suscipit dominum. quam dilectum inducit hospitem. quam iocundum recipit socium. quam fidem acceptat amicum. quam speciosum et nobilem amplectitur sponsum per omnibus dilectis et super omnia desiderabilia amandum. Sileant a facie tua dulcissime dilecte rex meus celum et terra et omnes ornatus eorum. quoniam quicquid laudis habet et decoris ex dignatione est

tue largitatis et ad decorem tui perueniet nominis
cuius sapientie non est numerus ꝛc.

Qz multa bona pstant te ꝓmunicatibz. Ca. iij.

Domine deus meus preueni seruum tuum in
benedictionibus dulcedinis tue vt ad tuum
magnificum sacramentum digne et deuote
mestetur accipere. Excita cor meū in te ⁊ a graui tor-
pore erue me. Visita me ī salutari tuo ad gustandū
in spiritu suauitatem tuā que in hoc sacramento tanq̃
in fonte plenarie latet. Illumina quoq; oculos meos
ad intuendū tantū misterīū ⁊ ad credendū illud in-
dubitata fide me roborā. Est enī operatio tua non
humana potentia tua sancta instructio non hominis
ad inuencō. Non enī adhuc capienda ⁊ intelligenda
aliquis ꝓtione per se reperitur que angelicā etiā
sublimitatem excedunt. Quid ergo ego peccator in-
dignus terra ⁊ cinis de tam alto secreto potero in-
uestigare ⁊ capere. Dñe in simplicitate cordis mei in
bona firma fide ⁊ in tua iussione ad te cū spe et reue-
rentia accedo. ⁊ vere credo quia tu presens es hic in
sacramento. Vis ergo vt te suscipias ⁊ meipsum tibi in
caritate vnā. Vnde precor tuā clementiā ⁊ specialem
ad hoc imploꝛo mihi date graciā vt totus inte lique-
fiam ⁊ amore percellam ⁊ de nulla alia seu aliqua
consolatione amplius me intromittas. Est enī hoc
altissimū ⁊ dignissimū sacramentū. salus anime et
corporeis. medicina omnis spiritualis languoris in
quo vicia mea curantur passionēs frenantur temp-
tationes vincuntur ⁊ diminuantur. Gracia maior
infunditur. virtus incepta augetur. firmatur fides.
spes roboratur caritas ignescit ⁊ dilataitur. Multa
namq; bona largit̃ es ⁊ adhuc sepius largiris in sac-
ramento dilectis tuis deuote communicantibus deus
meus susceptor anie mee reparator infirmitatis hu-
mane ⁊ totus dator consolacōnis eterne. Nā multā

temporis consolationem aduersus variam tribulationem infundis . et de imo dilectionis proprie ad spem tue predicationis erigis atq; noua quadam gratia eos intus viuificas recreas et illustras ut qui antequam primū et sine affectione se ante communione senserant postea repleti cibo et potu celesti in melius se mutatos inueniant. Quid igitur cum electis dispensanter agis ut veraciter agnoscant et potenter experiantur . quantum infirmitatis ex seipsis habeant et quid bonitatis et gratie ex te consequantur . quia ex seipsis frigidi et duri et inuoluti . ex te autem seruentes alacres et deuoti esse merentur . Quis enim ad fontem suauitatis humiliter accedens non modicum suauitatis inde reportauit . Aut quis iuxta copiosum ignem stans non parum caloris inde percipit et tu fons es et nunquam deficiens . Unde si non licet haurire de plenitudine fontis neque usque ad societatem potare apponam tamen os meum ad foramen celestis fistule ut saltem modicam inde gutta a capiam . ad reuocandam sitim meam et non penitus arefiscam . Et si nec dum celestis et tam ignitus ut cherubin et seraphin esse possim . conabor tamen deuotioni insistere et cor meum preparare ut vel modicam diuini incendii flammam ex humili susceptione viuifici sacramenti acquiram . Quicquid autem mihi deest ihesu bone saluator sanctissime tu pro me supple benigne ac gratiose qui a te homines dignatus es vocare dicens . Venite ad me omnes qui laboretis et onerati estis et ego reficiam vos . Ego quidem laboro in sudore vultus mei dolore cordis torqueor . peccato oneror . temptationibus inquietor . multis malis passionibus implicor et premor et non est qui adiuuet . non est qui liberet . et salutem faciat . nisi tu domine deus saluator meus cui committo me et omnia mea . ut me custodias et perducas in vitam eternam . Suscipe me in laudem et gloriam nominis tui qui

corpus tuū et sanguinem in cibū et potū michi pre-
parasti. Presta domine deus salutaris meus vt cum
frequentatione misterij tui crescat in me deuotionis
affectus.

De dignitate sacramenti
et dignitate sacerdotali. Vox dilecti. Cap. v.

Si habeas angelicā puritatem et sancti Io-
hannis baptiste sanctitatem nō es dignus
hoc sacramentū accipere et tractare. Non
enī meritis hoc debetur hominū quod homo conse-
craet et tractet xpi sacramentū et sumat in cibū panē
angelorū. Grande misterij et magna dignitas sacer-
dotum quibus datū est quod angelis non est accessū.
Soli namq; sacerdotes rite in ecclesia ordinati po-
testatem habent celebrandi et corpus xpi cōsecrandi.
Sacerdos quidem minister est dei. vtens verbo dei
per iussione[m] et institutionem dei deus autem prin-
cipalis est ibi auctor et inuisibilis operator. cui subest
omne quod voluerit. et patet omne quod iusserit.
Plus ergo deo credere debes omnipotenti in hoc ex-
cellentissimo sacramento quam proprio sensui aut
aliqui signo visibili. Ideoq; cū timore et reuerentia
ad hoc opus accedendum est. Attende tibi et vide
cuius misterij tibi traditum est. per impositionem
manus episcopi et tu sacerdos factus es et ad cele-
brandū cōsecratus. Vide nunc vt fideliter et reuote
in suo tempore deo sacrificiū offeras et teipsum irrepre-
hensibilem exhibeas. Non alleviasti onus tuū sed
actiori iā obligatus es vinculo discipline et ad ma-
iorem tenetis perfectionem sanctitatis. Sacerdos
omnibus virtutibus debet esse ornatus. et alijs bo-
ne vite exemplū prebere. Eius conuersatio non cū
populatis et communibus hominū vjs sed cū ange-
lis in celo aut cum perfectis viris in terra debet esse.
Sacerdos sacris vestibus indutus xpi vices gerit vt

deū p se et pro omni populo suppliciter et humiliter
 roget. Habet ante se ⁊ retro se dominice crucis signū
 ad memorandū iugiter xpī passionem. ante se crucē
 in casula portat vt xpī vestigia diligenter inspiciat
 et sequi feruenter studeat. Post se crucē signatus est
 vt aduersa quelibet illata. ab hīs clementer pro deo
 tolleret. Ante se crucem gerit vt propria peccata lu-
 geat. Post se vt aduersa aliorū etiā cōmissa percom-
 passionem. reflexat. et se mediū inter deū ⁊ peccatorem
 constitutum esse sciat. nec ab oratione et oblatione
 sancta torpescat donec graciā ⁊ misericordiā impetere
 mereatur. Quando sacerdos deuote celebrat deum
 honorat angelos letificat viuos adiuvat. defunctis
 requiem parat ⁊ se oīm bonorū participem efficit.

Interrogatio de exercicio ante communionem

Vox discipuli.

Capitulum vj.

Quam tuam dignitatem dñe et meā vilitatem
 penso. valde cōtemisco ⁊ i me ipso asun doe
 Si enī non accedo vitam fugio et indigne
 me ingressero offensam incuro. Quid ergo faciam
 deus meus auxiliator meus in necessitatibus meis.
 Tu doce me viā rectā. ppone breue aliquod exercitiū
 sacre cōmunioni congruū. Vtile est enī scire qualiter
 scilicet deuote et reuerenter tibi pparare debeo. cor
 meū ad recipiendū salubriter tui sacmētū seu etiā
 celebrandū tam magnū et diuinū sacrificiū.

De discussione proprie cōscientie et emendacōis
 proposito.

Capitulum vij.

Sper per omnia cū sūma humilitate ⁊ simplici
 reuerentia et plena fide et pia intentione ho-
 noris dei ad h. sacmētū celebrandū tractādū
 et lumendū oportet dei sacerdotem accere diligentē
 ex aīa cōscientiā tuā ⁊ pro posse tuo vera cōtritione et
 buili cōfessione eā munda ⁊ clarifica. ita vt nil graue
 habeas aut scias qđ te remordeat ⁊ liberū accessum

impebiat habereas displicentiā omnium peccatorum tuorum
in generali et pro cotidianis excessibus magis in
speciali doleas et gemas · et si tempus patitur deo
in secreto cordis cunctas conficere passionum tuarum mi-
serias. Angemiscor et dole quod ita carnalis adhuc es et
mundanus tam immortificatus a passionibus tam
plenus concupiscentiarum motibus tam incustoditus in
sensibus exterioribus tam sepe multis fantasiis implicatus
tam multum indinatus ad exteriora · tam lenis ad risum et
dissolutionem · tam durus ad fletum et compunctionem ·
tam propius ad luxuriam et carnis omnia · tam segnis ad
rigorem et ferorem · tam curiosus ad nova audienda
et pulchra videnda · tam remissus ad humilia et abiecta
amplectanda · tam cupidus ad multa habenda · tam
parcus ad dandum · tam tenax ad retinendum · tam con-
sideratus in loquendo · tam incontinens in tacendo · tam
incompositus in motibus · tam importunus in actibus
tam effusus super cibum · tam furor ad dei verbum · tam velox
ad quietem · tam tardus ad laborem · tam vigilans ad
fabulas · tam somnolentus ad vigiliis sacras tam festinus
ad finem · tam sagax ad attendendum · tam negligens in
horis persolvendis · tam tepidus in celebrando · tam tar-
dus in communicando · tam cito distractus · tam raro plene
recollectus · tam subito commotus ad iram · tam facilis ad
alterius displicentiam · tam pronus ad iudicandum · tam
rigidus ad arguendum · tam letus ad prospera · tam debi-
lis in aduersis · tam sepe multa bona proponens et
modicum ad effectum producens. His et alijs defectibus
tuis cum dolore et magna displicentia prope et infirmi-
tatis confessis et deploratis · firmum statue propositum
emendandi vitam tuam et in melius perficiendi. Deinde
cum plena resignatione et integra voluntate offer te ipsum
in honorem nominis mei · in ara crucis cordis tui ·
mi holocaustum perpetuum corpus tuum saluet animam michi
fideliter committendo quatinus sic digne merearis

ad offerendum deo sacrificiū accedere et sacramentū
corporis mei salubriter suscipere. Non enī est oblatiō
dignior et satisfactio maior pro peccatis diluendis
q̃ seipsū pure et integre cum oblatione corporis cristi
in missa et in comunione deo offerre. Si fecerit hoc qd̃
in se est et vere penituerit quocienscūq; pro venia et
gracia ad me accesserit. **V**iuo ego dicit dominus
nolo mortem peccatoris sed magis ut cōuertatur et
viuat quoniā peccatorū suorū nō recordabor amplius
sed cuncta sibi indulta erunt.

De oblatiōe xp̃i in cruce et p̃pria resignatiōe. Cap. viij

Sicut ego meipsum expani in cruce manibus
et nudo corpore pro peccatis tuis deo patri
sponte ita ut nichil in me remaneret quin
totū in sacrificiū diuine placationis transiret. Ita
debes et tu teipsū michi volūtariē in oblatiōe putā
et sanctā cotidie in missa cū oībus virib; et affectio-
nib; tuis q̃nto intimius vales offerre. Quid magis
a te requiro q̃m ut tu te studeas michi ex integro
offerre et resignare. Quicquid pret̃ teipsū das nichil
curo q̃a non requiro datū tuū sed te. Sicut non suf-
ficeret tibi oībus habitis preter me ita nec michi
placere poterit q̃cquid dederis te non oblato. Offer-
te mihi et da te totū p̃ deo et erit accepta oblatiō. Ecce
ego me totū obtuli deo patri pro te etiam dedi totū
corpus meū et sanguinem in cibum et potū ut totus
tuus essem et tu meus permaneres. Si autem in teipso
steteris nec sponte te ad voluntatem meā obtuleris
nō est plena oblatiō nec integra inter nos erit unio.
Igitur omnia opera tua precedere debet spontanea
tui ipsius in manus dei oblatiō si libertatem consequi
et gratiam velis. Ideo enim tam pauci illuminati et
liberi intus efficiuntur quia seipsos ex toto abnegare
nesciūt. Et summa sententia mea nisi q̃s renūciauerit
oībus que possidet nō potest me esse discipul;. Tu

ergo si optas meus esse discipulus offer tripsum mihi
cum omnibus affectibus tuis. Quia nos et omnia nostra deo
offerre et pro omnibus orare debemus. Cap. ix.

Domine omnia tua sunt que in celo sunt et que
in terra desidero me ipsum tibi in spontaneam
oblationem offerre et tuus perpetue manere.
Domine in simplicitate cordis mei offerre tibi omnia peccata
et delicta mea que commisi coram te et sanctis angelis tuis
a die qua primo peccare potui usque ad horam hanc super
placabili altari tuo offero etiam me ipsum tibi hodie in
seculum sempiternum in obsequium et sacrificium laudis
perpetue. Suscipe cum hac oblatione sancta tui pre-
ciosi corporis quam tibi hodie in presentia angelorum
inuisibiliter assistentium offero ut sit pro me et pro cuncto
populo tuo in salutem remissionem peccatorum meorum
tibi in altari tuo a me oblato ut tu omnia pariter in-
cendas et comburas igne caritatis tue deleas universas
maculas peccatorum meorum et conscientiam meam ab omni
delicto mundes et restituas mihi gratiam tuam quam
peccando amisi omnia mihi plene indulgendo et in osculum
pacis tue me misericorditer recipiendo. Quid possim
agere pro peccatis meis nisi humiliter ea confitendo
et lamentando et tuam propitiationem incessanter de-
precando. Deprecor te exaudi me propitius ubi assisto
coram te deus meus. Omnia peccata mihi maxime displicent
nolo ea amplius unquam perpetrare. Sed pro eis
doleo et doleo quod diu vixero paratus penitentiam agere
et pro posse satisfacere. Dimitte michi deus meus.
dimitte mihi peccata mea propter nomen sanctum tuum
salua animas meas quam precioso sanguine tuo redemi-
sti. Ecce committo me misericordie tue. resigno me
manibus tuis age mecum secundum bonitatem tuam non
secundum meam malitiam et iniquitatem. Offero tibi etiam omnia
bona mea quousque valde pauca et imperfecta ut ea emen-
des et sanctifices et ea grata habeas et accepta tibi facias

et semper ad meliora trabas. nec non ad beatum et laudabilem finem me pigri et inutilem hominem perducas. Offero quoque tibi omnia desideria deuotionis. necessitates parentum amicorum fratrum sororum omniumque carorum meorum et eorum michi aut alijs propter amorem tuum benefecerunt et qui orationes et missas pro se suisque omnibus dici a me deliberauerunt et petierunt siue in carne adhuc viuunt siue iam a seculo defuncti sunt ut omnes tibi auxilium gratie operam consolationis et protectionem a periculis. liberationem a peccatis aduenire sentiant et ut ab omnibus malis excepti gratias tibi magnificas leti persoluant. Offero etiam tibi preces et hostias placationis pro illis specialiter qui me in aliquo leserunt contristauerunt aut vituperauerunt. vel aliud damnum vel grauamen intulerunt. Pro hijs quoque omnibus quos aliquando contristavi conturbavi grauavi scandalisavi. verbis aut factis scienter vel ignoranter ut omnibus nobis pariter indulgeas peccata nostra et mutuas offensiones. Aufer domine a cordibus nostris omnem suspicionem indignationem iram. et discorparationem et quicquid potest caritatem ledere et fraternam dilectionem minuire. Misere michi domine secundum misericordiam tuam. poscentibus da gratiam indigentibus veniam et fac nos tales existere ut simus gratia tua digni perfecti et ad vitam proficiamus eternam.

¶ Quia sacra communio non est relinquenda de facili.

Cap. x.

Frequenter recurrendum est ad fontem gratie et diuine misericordie ad fontem bonitatis et totius puritatis quatenus a passionibus tuis et vicijs curari valeas et contra vniuersas temptationes et fallacias dyaboli fortior atque vigilantior effici merearis inimicus sciens fructum et remedium maximum in sacra communione positum esse omni modo et occasione nititur fideles et deuotos quantum preualet retrahere et impedire. Cum enim quidem sacre communioni se aptare

disponunt peiores sathane immisiones patiuntur. Ipse namq; spiritus in Job scribitur. venit inter filios dei ut solita illos nequicia sua perturbet aut timidos nimium reddat et perplexos quatinus affectum eorum minuat vel fidem impugnando auferat. si forte aut omnino communionem relinquant vel cum tempore accedant. Sed non est quicquam curandum de versarijs et fantasijs illius quantumlibet turpibus et horridis sed cuncta fantasmata in caput eius sunt retorquenda. Contemnendus est miser et terrendus nec propter insultum eius et commotiones quas suscitatur sacra communio est obmittenda. Sepe enim impedit nimia sollicitudo pro deuotione habenda et anxietas quodam de confessione facienda age secundum consilium sapientium et deponere anxietatem et scrupulum quia gratiam dei impedit et deuotionem mentis destruit propter aliquam paruam perturbationem vel grauitatem sacram non dimittas communionem sed vade citius confiteri et omnes offensas alijs libenter indulge. Si tu vero aliquem offendisti veniam humiliter deprecare et deus libenter indulget tibi. Quid prodest diu tardare confessionem aut sacramenti differre communionem. Expurga te cum primis. expue velociter venenum et festina recipere remedium et senties melius quam si diu distuleris. Si hodie propter istud dimittis cras forsitan aliud maius eueniet et sic diu posses a communionem impediri et magis ineptus fieri. Quanto citius vales a presenti inertia et grauitate te excutias. quia nichil importat diu anxiam quam cum per turbationem transire et se ob cotidiana obstacula a diuinis sequestrare. Imo plurimum nocet diu communionem protelare. Nam et grauem torporem consuevit inducere. Propterea quidam tepidi et dissoluti moras confitendi libenter accipiunt et communionem sacram idcirco differre cupiunt ne ad maiorem sui custodiam se date teneantur. Neque quod modicam caritatem et debilem deuotionem

habent qui sacra communione faciliter postponunt. Quam felix ille et deo acceptus habetur qui sic vivit et in tali puritate conscientiam suam custodit ut etiam omni die communicare paratus et affectatus esset. si hoc licite et sine nota agere posset. Si quis interdum abstinet humilitatis gratia aut legitima impediens causa laudandus est de reverentia. Si autem corporis obrepletur seipsum excitare debet et facere quod in se est et dominus aderit desiderio suo pro bona voluntate quam specialiter respicit. Cum vero legitime impeditur est habeat semper bonam voluntatem et piam intentionem communicandi et sic non carebit fructu sacramenti. Potest enim quilibet devotus omni die et omni hora ad spirituales Christi communionem salubriter et sine prohibitione accedere et tamen certis diebus et statuto tempore corpus sui receptoris cum affectuosa reverentia sacramentaliter debet accipere et magis laudem dei et honorem pretendere quam consolationem suam querere. Nam totiens mystice communicat et invisibiliter reficitur quodiens incarnationis Christi mysterium passionemque devote recolit et in amore eius accendit qui aliter se non sperat nisi instante festo vel consuetudine compellente sepius imparatus erit. Et beatus qui se domino in holocaustum offert quodiens celebrat aut communicat. Non sis in celebrando nimis prolixus aut festinus sed serva modum communem cum quibus vivis non debes alijs generare molestiam et teipsum sed communem serva viam secundum maiorem institutionem et potius aliorum servas utilitati quam proprię devotioni vel affectui.

Quod corpus Christi et sacra scriptura maxie sunt anime fidei necessaria.

Capitulum .xi.

O Dulcissime domine Ihesu ciste quanta est dulce deute anime tecum epulantis in convivio tuo Vbi ei non alius cibus manducandus proponitur nisi tu vnicus dilectus eius super omnia desideria cordis

cuius desiderabilis. Et michi quidem foret in presentia
tuo exintio affectu lacrimas fundere et cum pia Mag-
dalena pedes tuos lacrimis rigare. Sed ubi est hec
deuotio ubi lacrimarum sanctarum copiosa effusio certe
in conspectu tuo et sanctorum angelorum tuorum cor meum ardere
deberet et ex gaudio flere. Habeo enim te in sacramento
vere presentem quamuis aliena specie occultatum. Nam in
propria et diuina claritate te conspicere oculi mei non
possent. Sed neque totus mundus in fulgore tue ma-
iestatis subsisteret. In hoc ergo inbecillitati mee con-
sulcius agit quod te sub sacramento abscondis et ego
habeo vere et adoro quem angeli adorant in celo. Sed
ego adhuc interius in fide illi aut in specie et sine vela-
mine me oportet esse contentum in lumine vere fidei et
in ea ambulare donec aspiat dies eterne claritatis
et umbræ figurarum indinentur. Cum autem venerit quod
perfectum est cessabit usus sacramentorum quia beati in glo-
ria celesti non egent medicamine sacramentali. Gau-
dent enim sancti in presentia dei facie ad faciem gloriâ
eius speculari et claritate in claritatem abyssalis
deitatis transformati gustant verbum dei quod caro
factum est sicut ab initio et manet in eternum. Memor
horum mirabilium graue michi sit tedium etiam quodlibet
spirituale solacium quia quod diu dominum meum aperte in
gloria sua non video pro nichilo ducam omne quod in
mundo aspicio et audio. Testis michi deus quod nulla
res potest me consolari nulla creatura quietare nisi tu
deus meus quem desidero eternaliter contemplari.
Sed non est hoc possibile durante me in hac mortali-
tate. Ideo oportet ut me ponam ad magnam patientiam
et me ipsum in omni desiderio tibi submittam. Nam
et sancti tui domine qui tecum iam in regno celorum
exultant in fide et patientia magnam dum viuerent
aduentum glorie tue expectabunt. Quod illi credide-
runt ego credo quod illi sperauerunt ego spero. Quo

illi perueniunt per graciã tuam me venturũ confido
ambulabo interim infide exemplo confortatũ sanctorũ
Habeo etiam libros sanctos p̃ solatio et vite specu-
lo. atq; super hec omnia sanctissimum corpus tuum
pro singulari remedio et refugio. Da michi namq;
necessaria et per maxime scio in hac vita sine qui-
bus impoetabilis foret ista miserabilis vita in car-
cere huius corporis et etentur duobus me egere fateor
cibo scilicet et lumine. dedisti itaq; michi infirmo
sacrum corpus tuũ ad refectiõem mentis et corporis
et posuisti lucernam pedibus meis verbũ tuũ. sine
hijs duobus bene viuere non possum. Nam verbũ
dei lux anĩe mee et sacramentũ tuũ panis vite. Nec
possunt dici mense due hinc et inde in gazophylario
sancte ecclesie posite. Vna mensa est sacri altaris
habens panem sanctum idest corpus cristi preciosũ.
Alterã est diuine legis continens doctrinam sanctã
erudiens fidem rectã et firmiter vsq; ad interiora ve-
laminis vbi sunt sancta sanctorum perducẽs. Gra-
cias tibi ago domine ihesu criste lux lucis eterne pro
doctrina sacre mense quã nobis per seruos tuos pro-
phetas et apostolos aliosq; doctores ministrasti.
Gracias tibi ago creator et redemptor hominum
qui ad declarandam toti mundo caritatem tuam
cenam paraisti magnam in qua agnum non tĩpicũ
sed tuum sanctissimum corpus et sanguinem pro-
posuisti manducandum letificans omnes fideles
conuiuio sacro et calice inebrians salutari. in quo
sunt omnes delicie paradisi et epulentur nobiscum
angeli sancti sed suauitate feliciori. O qm̃ magnum
et honorabile est officium sacerdotum quibus datũ
est dominum maiestatis verbis sacris consecrare.
labijs benedicere. manibus tenere. ore proprio sum-
mere et ceteris ministrare. O qm̃ munde debent esse
manus ille. qm̃ purum os. qm̃ sanctum corpus. qm̃

immaculatum cor erit sacerdotis ad quem totiens ingreditur auctor puritatis. Ex ore sacerdotis nichil nisi sanctum nichil nisi honestum et utile debet procedere verbum. qui tam sepe accipit casti sacramentum. oculi eius simplices pudici qui casti corpus solent intueri. Manus pure os in celum elevate. que creatorem celi et terre solent contrectare. Sacerdotibus specialiter in lege dei dicitur. Sancti estote quoniam ego sanctus sum dominus deus vester. Adiuuet nos gracia tua omnipotens deus. ut quod officium sacerdotale suscepimus. digne et deuote tibi in omni puritate et conscientia bona famulari valeamus. Etsi non possumus in tanta innocentia vite conuersari. ut debemus. concede nobis tamen digne flere mala que gessimus et in spiritu humilitatis. et bone voluntatis proposito feruentius tibi decetere deservire. **Quoniam diligenter debeat communicatus se christo sparare.** Cap. xij.

Ego sum puritatis amator et dator omnis sanctitatis ego cor purum quero et ibi est locus requiritiois mei. Para michi cenaculum grande stratum et facia apud te pasca cum discipulis meis. Si vis ut veniam ad te et apud te maneam. Expurga vetus fermentum et munda cordis tui habitaculum. Exclode totum seculum et omnem viciozum tumultum sede tanquam passer solitarius in tecto et cogita excessus tuos in amaritudine anime mee. Omnis namque amans suo dilecto amatori optimum preparat locum. quia in hoc cognoscitur affectus susipientis dilectum. Scio tamen te non posse satisfacere huic preparationi ex merito tue actionis etiam si per integrum annum te prepares et nichil aliud in mente haberes. Sed ex sola pietate et gracia mea permittaris ad mensam meam accedere. ac si mendicus ad brandium vocaretur diuitis et ille nichil habeat ad retribuendum beneficijs eius nisi se humiliando et ei regraciando fac quod

in te est. et diligenter facito. non ex consuetudine non
ex necessitate sed cum timore et reuerentia et cum affectu
accipe corpus dilecti dei tui dignanter ad te venite.
Ego sum qui vocavi. ego iussi fieri ego supplebo quod
tibi deficit. veni et suscipe me cum gratiam deuotionis
tribuo. gratias age deo tuo. non quia dignus es sed
quia tui misertus sum. Si non habes deuotionem
sed magis aridum te sentis. insiste orationi. Ingemiste
et pulsa. nec desistas donec merearis misericordiam aut guttam
salutaris gratie accipere. Tu mei indiges non ego
tui indigio. nec tempus sanctificare me venis. sed ego te
sanctificare et meliorare venio. Tu venis ut ex me
sanctificeris et mihi uniatis et nouam gratiam accipias.
et de nouo ad deuotionem accendatis. Noli neglige
re hanc gratiam sed prepara te et cor tuum cum omni
diligentia et introduce ad te dilectum tuum. Oportet enim
non solum ut te prepares ad deuotionem ante commun
ionem. sed etiam sollicite te conserues in ea post sacra
menti perceptionem. Nec minores custodia post exigat
quam deuota preparatio prius. Nam bona post modum
custodia optima est preparatio ad maiorem gratiam
consequendam. Ex eo quippe valde indispositus quis
redditur si statim nimis effusus est ad exteriora so
lacia. Caue a multiloquio mancas in secreto et fructu
deo tuo. Ipsum enim habes quem totus mundus tibi
auferre non potest. Ego sum cui te totum dare debes
Ita ut iam ultra non in te sed in me absque omni so
licitudine viuas.

Quia toto corde anima deuota christi unionem in
sacramento affectare debet. Cap. xiiij.

Quis mihi det domine ut inueniam te solum et apiam
tibi cor meum et fruatur te sicut desiderat anima mea
et iam me nemo respiciat ne vlla creatura moueat
vel respiciat. Sed tu solus mihi loquens et ego tibi
sicut solet dilectus ad dilectum loqui et amico cum amico

conuiuari. Hoc oro. hoc desidero. ut tibi totus uniat
et cor meū ab omnibus creatis rebus abstrahā; ma-
gisq; per saccā cōmunionem et frequentē celebratio-
nem celestia et eterna sapere discā. Ach dñe deē meē
quando ero tecum totus vnitus. et absorptus meiq;
totaliter oblitus. Tu in me et ego in te es sic pariter
in vnū cōcede. Vere tu es dilectus meus ex mihibus
electus in quo o placuit anime mee habitare oībus
diebus vite sue. vere tu pacificus meus in quo pax
sūma es requies vera extra quem labor et dolor et in-
finita miseria. Vere tu es deus absconditus et filiū
tuū non est cū impijs sed cū huīlibus et simplicibus
sermo tuus. O q̄ suauis est dñe spiritus tuus. q̄ ut
dulcedinem tuā in filios demonstrares pane suauis-
simo de celo descendens illos reficere dignaria. Vere
non est alienatio tam grandis que habeat deus ap-
propinquantes sibi sicut tu deē noster. atq; vniuersis
fidelibus tuis quibus ob. cotidianū solaciū et cor
erigendū in celū te tribuis ad edendū et fruendū.
Que est enī alia gens tā indita sicut plebs cristiana
aut que creatura sub celo tam dilecta ut aīa deuota
ad quā ingreditur deus ut pascat eā carne sua glo-
riosa. O ineffabilis gracia. O admirabilis dignatō.
O amor immensus homini singulariter impensius.
Sed quid retribuā dño pro gracia ista caritate tam
eximia non est aliud qđ tam gratū tibi queam dare
qđ ut cor meū deo totaliter tribuā et intime cōiungā.
Tunc exultabunt omnia interiora cū perfecte fuerint
vnita deo anima mea. Tunc dicet. Si tu vis esse
mecū ego volo esse tecū et ego respondebo illi. Dis-
gnate dñe manere mecū ego libenter volo esse tecum
hoc est totū desiderū meū ut cor meū sit tibi vnitū.

De quorundam deuotorum attenti desiderio
ad corpus cristi. Cap. xiiij.

O q̄ magna multitudo dulcedinis tue dñe q̄
absconditi timentibus qñ recordor deuotionem
aliquorū ad sacramentū tuū dñe cū deuotione
et affectu accedentiū. Tūc sepius in meipso confundor
et ecubesco q̄ ad altare tuū & sacre cōmunionis mensā
tuā tā tepide & frigide accēto q̄ ita aridus et sine af-
fectione cordis maneo q̄ non sū totaliter accensus
corā te deo meo. nec ita vehementer attract⁹ et affect⁹
sicut multi deuoti fuerunt qui p̄ nimio desiderio
cōmunionis & sensibili cordis amore. a fletu se non
potuerunt continere sed ore cordis & corporis pariter
ad te deū fontem viuū medullitus inhiabant suā
esuriem non valentes aliter tempore nec faciatē.
nisi corpus tuū cū omni iocunditate & spiritali au-
ditate accipissent. **O** vere ardens fides eorū p̄babile
existens argumentū sacre presentie tue Isti enī vera-
citer cognoscunt dñm suū in fractione panis quorū
cor tam valide ardet in eis de Ihesu ambulante cū
eis. longe est a me sepe talis affectus et deuotio tam
vehemens amor & ardor. Esto mihi propicius ihesu
bone dulcis & benigne. Et concede pauperi mendico
tuo. vel interdū modicū de cordiali affectu amoris
tui in sacra cōmunione sentite vt fides mea magis
conualecat. Spes in bonitate tua proficiat et cari-
tas semel perfecta accensa cō celesti manna expecta
nunquā deficiat. Potens est autem misericordia tua
etiā graciā dei desideratā prestare mihi cō in spiritu
ardoris cū dies beneplaciti tui adueniat me clemen-
tissime visitare. Etenī licet tanto desiderio tam spiri-
taliū deuotorū tuorum non ardeo tamen de gracia
tua illius magni inflammati desiderij desiderium
habeo orans et desiderans omniū taliū feruorū
amatorū tuorū participem me fieri ac eorum sancto
consorcio annumerari.

Quod gracia deuotionis humilitate et sibiipsum
abnegatione acquiritur.

Cap. xv.

Oportet te deuotionis gracia instanter petere
patienter querere. desideranter et fiducialiter
expectare gratanter recipere. humiliter seruare
studio se cum ea operare et deo terminum et modum superne
visitationis donec veniat committere. humiliare precipue
te debes cum patre et nihil deuotionis interius sentis. sed
non nimium deici nec inordinate contristari. Dat sepe
res in vno breui momento quod longo negauit tempore
dat quandoque in fine quod in principio orationis
distulit dare. Si semper cito gracia daretur. et pro uoto
adesset non infirmo homini bene portabili propterea in
bona spe et humili patientia expectanda cum deuotionis
gracia. Tibi tamen et peccatis tuis imputa cum non
datur et absconditur vel etiam occulte tollit. Modicum
quantoque est quod gracia impedit et abscondit. si tamen
modicum et non potius grande dici debeat. quod ratio bonum
prohibet. et sic hoc ipsum modicum vel grande amoueris
et perfecte viceris et erit quod petisti. Statim namque
ut te deo toto corde tradideris. nec hoc vel illud pro
tuo libitu seu velle queris. Sed si te integre in ipso
posueris. vnicum te inuenies et pacatum. Quia nil ita
bene sapiet vel placebit sicut beneplacitum diuine
voluntatis. Quisquis ergo intentionem suam sim-
plici corde sursum ad deum leuauerit sequi ab omni
inordinato amore seu displicentia cuiuslibet rei crea-
te euacuauerit aptissimus gratie percipiente ac dig-
nus deuotionis munere erit. Dat enim dominus ibi
benedictionem suam ubi vasa vacua inuenerit. Et
quanto perfectius infirmis renunciauerit quis et
magis sibiipso per contemptum sui motitur tanto
gracia celerius venit et copiosius intrat et altius
cor liberum eleuat. Tunc videbit et affluet et dilabitur.

cor eius in ipso quia manus dei cum eo et ipse se posuit
totaliter in manu eius usque in seculum. Ecce sic benedicit
homo qui querit deum toto corde suo nec inuanum
accepit animam suam. Hic in accipiendo sacramentum eucharistiae
magnum promeretur diuine unionis gratiam. quia non
respicit ad propriam deuotionem et consolationem.
sed dei gloriam et honorem.

Quia necessitates nostras Christo aperire et eius gratiam
postulare debemus.

Cap. xvj.

O Dulcissime atque amatissime domine quem
nunc deuote desidero suscipere. tu scis infir-
mitatem meam et necessitatem quam patior in
quantis malis et vicijis iaceo quam sepe sum grauatus.
temptatus. turbatus et inquinatus pro remedio ad
te venio pro consolatione et subleuatione te deprecor.
ad omnia scientem loquor tui manifesta sunt omnia inte-
riora mea et qui solus potest me perfecte consolari et
adiuuare. Tu scis quibus bonis indigeo per omnes
et pauper sum in virtutibus. Ecce sto ante te pauper
et nudus gratiam postulans et gratiam implorans.
Respice elicientem mendicum tuum. Accende frigidita-
tem meam igne amoris tui. Illumina cecitatem meam
claritate presentie tue. Verte mihi omnia terrena in
amaritudinem. omnia graua et contraria in patientiam
omnia infinita et creata in contemptum et obliuionem
Erige cor meum ad te in celum et ne dimittas me sagari
super terram. Tu solus mihi ex hoc iam dulcescis usque
in seculum quia tu solus cibus et potus meus. amor
meus. et gaudium meum. et totum bonum meum. utinam
me totaliter ex tua presentia incendas comburas et
te transmutes ut vnus tecum efficiat spiritus per gra-
tiam interne unionis et liquefactionem ardentis
amoris. Ne paciaris me ieiunium et aridum a te recedere
Sed operare meum misericorditer sicut sepius operatur

es cū sanctis mirabiliter . Quid mirū si totus ex te
ignescerem . et in meipso deficerem cum tū sis ignis
semper ardens et nunquā deficiens amor corda pu-
rificans et intellectū illuminans.

De ardenti desiderio et amore et affectu vehemēti
suscipiendi cristū. Cap. xvij.

QUoniam summa deuotione et ardenti amore desi-
dero te domine suscipere quemadmodum
multi sancti cū toto cordis affectu et furore.
sicut et deuote persone in cōmunicando te desidera-
uerunt qui tibi maxie in sanctitate vite placuerunt.
et in ardentissima deuotione fuerunt. O deus meus
amor eternus totū bonū meū felicitas interminabi-
lis cupio te suscipere cū vehementissimo desiderio et
dignissima reuerentia quā aliquis sanctorū vnquā
habuit et sentire potuit et licet indignus sū omnia
sentimenta deuotionis habere tamen offero tibi totū
cordis affectū ac si omnia illa gratissima inflāmata
desideria solus haberem . Sed et quęcumq; potest-
pia mens concipere et desiderare. Hec oīa cū sūma
veneratione et intimo furore prebeo et offero nichil
opto michi reseruare sed me et oīa mea tibi sponte
et libentissime immolare . Dñe deus meus creator
meus et redemptor meus cū tali affectu et reuerentia
laude et honore cū tali gratitudie dignitate et amore
cū tali fide spe et caritate et affectu hodie suscipere sic
te suscepit et desiderauit sanctissima mater tua glo-
riosa virgo Maria quando angelo euangeli sancti
sibi incarnationis misterium huiliter et deuote respon-
dit. Ecce ancilla domini fiat michi secundū verbū.
Et sicut beatus precursor tuus excellentissimus sanc-
torū Iohannes baptista in presentia tua letabūdu
exultauit in gaudio spiritū sancti dū adhuc matris
claudetur visceribus postmodū cernens Ihesū inter

homines ambulantes valde humilians se deuoto
cum affectu dicebat. Omnis autem sponsi qui stat
et audit cum gaudio gaudet. propter vocem sponsi
sic et ego magnis et sanctis desideriis opto inflam-
mari et tibi ex toto corde meipsum presentare. Vnde
et omnium deuotorum cordium iubilaciones ardentes affecti-
ones et affectus mentales excessus et super naturales
illuminationes et ceteras visiones tibi offero exhibeo
cum omnibus virtutibus et laudibus ab omni crea-
tura in celo et in terra celebratis et celebrandis pro me
et omnibus michi in oratione commendatis qua-
tinus ab omnibus digne lauderis et imperpetuum
glorificeris. Accipe vota mea domine deus meus et
desideria infinite laudationis et immense benedicti-
onis que tibi secundum multitudinem ineffabilis
magnitudinis tue iure debentur. Hec tibi reddo et
reddere desidero per singulos dies et momenta tem-
porum ac ad reddendum mecum tibi gratias et lau-
des omnes celestes spiritus et cunctos fideles tuos.
precibus et affectibus inuito et exoro. Laudent te
vniuersi populi tribus et lingue ac sanctum et mel-
lissimum nomen tuum cum summa iubilacione et ardenti
deuotione magnificent. Et quicumque reuerenter et deuote
altissimum sacramentum tuum celebrant et plena
fide recipiunt gratiam et misericordiam apud te in-
uenire mereantur. Et pro me peccatore suppliciter
exorent. Cumque optata deuotione et fruibili vnione
potati fuerint ac bene consolati et mirifice refecti de
sacra mensa celesti abscesserint mei pauperis reco-
dati dignentur.

Quod homo non sit
curiosus scrutator sacramenti sed humilis amator
christi subdento sensum sacre fidei. Cap. vltimu.

Quando est tibi a curiosa et inutile perscuta-
tione huius profundissimi sacramenti si non

vis in profundū dubitationis submergi. Qui scrutator est maiestatis opprimetur a gloria. Plus enim valet deus operari . quam homo intelligere potest. Tollerabilis est pia & humilis inquisitio veritatis parata semper dotari & personans patrum sententias studiosius ambulare. Sancta simplicitas que difficiles questionū . relinquit vias et planas ac firmas pergit semitas mandatorū dei . Multi devotionem perdidērunt dū altiora scrutari voluerunt. Fides a te exigitur & sincera vita . non altitudo intellectus neq; profunditas misteriorū dei. Si non intelligis nec capis que infra te sunt quomodo apprehendes que supra te sunt . Subdere deo & huilia sensū tuū fidei . & dabitur tibi lumen prout tibi fuerit utile et necessariū . Quidam graviter temptantur de fide et sacramento sed non est hoc ipsis imputandū . sed potius in isto . noli curare . noli disputare . cū cogitationibus tuis nec ad immixtas a Diabolo temptationes responde sed crede verbis dei . crede sanctis eius & prophetis et fugiet a te inimicus nequus . Sepe multū prodest qd talia sustinet seruus dei. Nam infideles et peccatores non temptat quos iam secute possidet. Si . de . es autem devotos varijs modis vexat & temptat Perge ergo cū simplicia & indubitata fide & cum simplici reuerentia ad sacramentum accede et quicquid intelligere non vales deo omnipotenti secute omittite Non fallit te deus . Fallitur qui minie sibi credit. Graditur deus cū simplicibus & reuelat se huilibus Dat intellectū paruulis . aperit sensū putis mentibus . et abscondit gratiā curiosis et superbis. Ratio humana debilis est et falli potest . fides autem vera falli non potest . Omnis ratio et naturalis inuestigatio fidem sequi debet non precedere nec infringere Nam fides et amor maxime precellunt et occultis modis in hoc sacratissimo et super excellentissimo

sacramento operantur. Deus eternus et immensus
infiniteque potentie fecit magna & inscrutabilia in celo
et in terra. nec est inuestigatio mirabiliū operū eius
Si talia essent opera ut facile ab humana ratione
capere non essent mirabilia nec ineffabilia dicenda.

Explicit liber quartus de imitatione cristi
in quo specialiter tractatur de venerabili
sacramento altaris.

Sequitur tabula huius libri quarti.

- Primo deuota exhortatio ad sacrā xpi communicacōem
Cū quanta reuerentia suscipiendus sit cristus. j.
Quā magna bonitas et caritas dei in sacramento ex-
hibetur homini. ij.
Quā utile sit homini communicare. iij.
Quā multa bona prestent deuote communicantibus iiij.
De dignitate sacramenti & de dignitate sacerdotali v
De interrogatione & exercitio ante communionem vj
De discussione proprie conscientie & emendationis
proposito. viij.
De oblatōe cristi in cruce & propria resignacōe viij.
Quod nos & oīa nostra deo debemus offerre. ix.
Quod sacra communicatio defacili non est relinquenda x.
Quod corpus cristi & sacra scriptura sunt anime fidei
necessaria. xi.
Quod diligenter debeat se communicare xpo pparare xij.
Quod toto corde aīa deuota cristi unionem in sacramento
affectare debet xij.
De quorundā deuotōis desiderio ardenti ad corpus
cristi. xiiij.
Quod gracia deuotionis humilitate & suūpsus abne-
gatione acquiritur. xv.
De ardenti desiderio & amore & affectu vehementi
suscipiendi xpm. xvj.

